

STEED GPL

od 12.100 €
NEW
Great Wall

od 12.950 €
Urato che vole
www.greatwall.it

Z vozilom za odpad, registracija vozila, davek IVA in IPT izključeni.
PROGETTO 3000 SRL

STEED GPL

od 12.100 €
NEW
Great Wall

od 12.950 €
Urato che vole
www.greatwall.it

Z vozilom za odpad, registracija vozila, davek IVA in IPT izključeni.
PROGETTO 3000 SRL

Primorski dnevnik

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Čim več takšnih konkretnih srečanj

SANDOR TENCE

Če bi se srečanje med predsednikom FJK Tondom in slovenskim ministrom Žekšem »zgodilo« pred nekaj leti, bi najbrž govorili o normalnem in skoraj rutinskem sestanku. Včerajšnje srečanje pa predstavlja dogodek, v času ne ravno živahnih odnosov med našo drželo in Slovenijo ter med Rimom in Ljubljano. Sestanek je izstopal tudi po tem, da je bil konkreten.

Slovensko manjšino in tudi Slovenijo upravičeno skrbi usoda špetrske dvojezične šole, brez katere si ne predstavljamo prihodnosti Slovencev v videmski pokrajini. Dežela je znova potrdila podporo prostorskemu celovitosti šole in upamo, da bo sta Tondo in odbornik Molinaro o tem dokončno prepričala lokalne dejavnike.

Deželna vlada soglaša s poslanstvom in vlogo Slovenskega stalnega gledališča, ki mora po Žekševih in Tondovih besedah delovati v skladu z razpoložljivimi finančnimi sredstvi. Teater bo menda kmalu dobil upravni svet, v katerem bodo tudi zastopniki lokalnih uprav. To je dobro, tudi zato, ker se Občina in Pokrajina Trst ter Dežela ne bodo mogle več otepati odgovornosti in obvez do SSG.

Nerešeno ostaja vprašanje italijanskega in deželnega financiranja slovenske manjšine. Iz Rima je sicer prišel dodatni milijon evrov, ki je dobrodošel, pomeni pa začasno in izredno rešitev. Manjšina potrebuje finančno gotovost, ki je trenutno ni videti na obzoru.

ITALIJA - Zaradi suma korupcije pri nakupu stanovanja v središču Rima

Scajola: Odstopam, da bi se lažje branil

Minister ni izključil, da bi kdo, ne da bi on to vedel, delno plačal stanovanje

TRST - Zagotovila slovenskemu ministru Boštjanu Žekšu

Tudi predsednik FJK Tondo podpira celovitost špetrske dvojezične šole

TRST - Dežela Furlanija-Julijnska krajina zelo ceni dejavnost in poslanstvo dvojezične šole, ki mora, ne glede na sedanje prostorske težave, ostati še naprej v Špetru. To sta slovenskemu ministrstvu Boštjanu Žekšu včeraj

zagotovila predsednik Dežele Renzo Tondo in odbornik Roberto Molinaro.

Udeleženci sestanka (na sliki) so soglašali, da mora Slovensko stalno gledališče čimprej dobiti nov upravni svet, v bodoče pa mora teater poslovati v

skladu z razpoložljivimi finančnimi sredstvi. Tondo je omenil možnost, da bo Dežela vsaj delno refinancirala trenutno proračunsko izpraznjeni Sklad za slovensko manjšino.

Na 3. strani

KMETIJSTVO - Včeraj uradna predstavitev

Dnevi kmetijstva letos v novi preobleki

www.obiettivoluce.com
OBIETTIVO LUCE
di Roberto p.i. Antoni

NUDIMO VAM

Industrijske in zasebne električne inštalacije
Avtomatizacija dvoriščnih vrat
Telefonija in domofoni
Varnostni sistemi
Informatične mreže
Klimatske naprave
Montaža GPS lokalizatorjev
za vse vrste vozil in plovil

NAŠE ZNAMKE

WFAAC
LOGISTY
E LA CASA TI SORRIDE
IQL 1129

Proseška ul. 59 (Brdina), TS | tel. 040-2176897 | mob. 335-6024673

SREDA, 5. MAJA 2010

št. 105 (19.812) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNÍK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNÍK, pr. 26. novembra 1943 v naselju Zakriž nad Cerknico, razmnožen na ciklosti. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskom pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNÍK v zasluženih Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

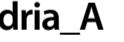
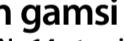
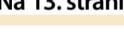
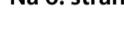
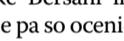
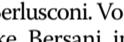
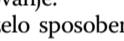
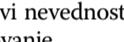
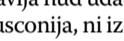
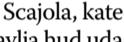
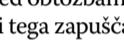
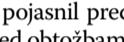
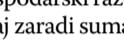
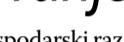
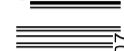
GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

Poštnina plaćana v gotovini

Spredzane in abonamentno postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

KOROŠKA - Slovesnosti ob 90. obletnici plebiscita

Prva nesoglasja glede programa in visokih stroškov praznovanja

EL Dörflerju očita »diktatorski odnos do manjšine«, ker je govornika manjšine določil kar sam

CELOVEC - 90. obletnica koroškega plebiscita z osrednjimi proslavami okoli 10. oktobra že močno buri duhove na Koroškem. Potem ko je deželni glavar Gerhard Dörfler na tiskovni konferenci v ponedeljek predstavil program praznovanja in obenem razkril tudi velikanske stroške jubileja, so se na napovedi že odzvali koroški Slovenci kot tudi ostale politične stranke. Slovenska Enotna lista (EL) je ostro kritizirala Dörflerja, ker je sam kot govornika manjšine določil Marjana Sturma, za ljudsko stranko (ÖVP) in socialdemokrate (SPÖ) pa so stroški v višini 1,2 milijona evrov previsoki.

EL je v izjavi za javnost poudarila, da je napoved deželnega glavarja, da bo v imenu slovenske narodne skupnosti na slovenski proslavi ob 90. obletnici koroškega plebiscita govoril Marjan Sturm, »za slovensko narodno skupnost več kot ponujoča«. Predsednik EL Vladimir Smrtnik je ob tem opozoril, da je EL za Sturma kot govornika manjšine izvedela še iz medijev in je ta način označil kot »izraz diktatorskega in ne partnerskega odnosa deželnega glavarja do slovenskih sodeželanov«. »S to diktatorsko odločitvijo, ne glede na to, ali imenovani govornik odgovarja ali ne, deželni glavar Dörfler onemogoča sodelovanje pretežne večine narodne skupnosti na uradni slovesnosti,« je še pristavljal Smrtnik. Predsednik EL je tudi poudaril, da je do slej slovenska narodna skupnost vedno sama odločala, kdo bo na uradni plebiscitni slovesnosti spregovoril v njenem imenu. Tako leta 1995, ko je bil slavnostni govornik zdaj že pokojni dvorni svetnik dr. Valentin Inzko, kakor tudi leta 2000, ko je v imenu slovenske narodne skupnosti spregovoril tedanj predsednik NSKS Bernard Sadovnik. »Zato se EL tudi za letošnjo slovensko prireditev odločno zavzema za avtonomno odločitev narodne skupnosti,« poudarja v tiskovni izjavi predsednik EL in obenem kot govornika tudi konkretno predlaga Zdravka Inzka, diplomata evropskega formata, ali pa župana občine Železna Kapla Franca Jožeta Smrtnika, ki si je kot predstavnik samostojnega gibanja pridobil večinsko zaupanje tako slovenskih kakov nemško govorljivih krajanov.

Tudi iz NSKS je bilo včeraj slišati nerazumevanje za postopanje koroškega deželnega glavarja v zvezi s praznovanjem plebiscita in vključitvijo slovenske narodne skupnosti v praznovanje. Generalna sekretarka Angelika Mlinar je poudarila, da NSKS ni bil povabljen niti na en razgovor, za Sturma kot govornika slovenske narodne skupnosti pa so pri NSKS prav tako izvedeli iz medijev. Tudi znatnaj manjšine v zvezi z letošnjo 90. obletnico koroškega plebiscita ni bilo nikakršnih usklajevanj.

Do nesoglasja znatnaj vladne koalicije in tudi znatnaj deželne vlade je prišlo tudi na včerajšnji seji kolegija koroške deželne vlade. Potem ko sta tako Dörflerjev koalični partner ljudska stranka kot tudi socialdemokrati nasprotovali finančnemu načrtu za praznovanja v višini 1,2 milijona evrov, je deželni glavar začasno umaknil predlog o financiranju jubilejnega praznovanja. Poudaril je, da se bo njegova stranka pač pogajala s koaličnim partnerjem, glede sporeda pa da ni nikakršnih nesoglasij. Ponovil je, da je jubilejni program široko usklajen - tudi s predstavniki koroških Slovencev. Osrednje praznovanje pa bo trajalo tri dni, geslo 90. obletnice pa bo (enoječično-nemško) »Unser Kärnten - gestern, heute, morgen« (Naša Koroška - včeraj, danes, jutri). Osrednje proslave 8. oktobra v dvorani grbov v deželni hiši v Celovcu se bosta udeležila tudi avstrijski zvezni predsednik Heinz Fischer in socialdemokrati zvezni kancler Werner Faymann. Sodeč po predstavljenem programu se praznovanje 2010 v ničemur ne razlikuje od praznovanja 80. obletnice leta 2000. Tudi nemškega nacionalnega naboja večine prireditev ni mogče spregledati. Edina izjema je »Prazn kulture in vere« katoliške cerkve v celovski stolnici in vključitv mladine sosednjih dežel pri tej ali drugi prireditvi.

Ivan Lukan

SARAJEVO - Priznanje nekdanjega hrvaškega predsednika

Mesić: Tudi Hrvaška si je nekaj časa prizadevala za razdelitev BiH

ZAGREB - Bivši hrvaški predsednik Stipe Mesić je včeraj v Sarajevu dejal, da je pokojni srbski predsednik Slobodan Milošević nedvomno poskusil razdeliti BiH, nekaj časa pa je pri tem sodelovala tudi hrvaška politika, o kateri je odločal prvi hrvaški predsednik Franjo Tuđman. Dodal je, da sta imela Milošević in Tuđman neposredno telefonsko povezano.

Mesić je dejal, da je v času jugoslovanske krize osebno poskusil organizirati srečanje Miloševića in Tuđmana s takratnim srbskim članom predsedstva SFRJ Borislavom Jovićem. Mesić je bil zadnji predsednik tega predsedstva. Dodal je, da je hotel na omenjenem srečanju priti do politične rešitve problemov, sicer pa do srečanja ni prišlo, ker naj bi imela Milošević in Tuđman neposredno telefonsko povezano in sta se medsebojno dogovarjala, kaj bosta storila. "Telefonsko zvezo

STIPE MESIĆ

ARHIV

sem odkril, ko sem postal hrvaški predsednik in so jo še zatem prekinili," je dejal Mesić, ki je bil hrvaški predsednik dva mandata med letoma 2000 in 2010.

Mesić je omenjeno dejal v nastopu kot častni govorec na promociji knjige "Hrvati v BiH", med občinstvom pa sta bila tudi predsednik predsedstva BiH Haris Silajdižić in član predsedstva BiH Željko Komšić. Kot je še poudaril Mesić, je edina rešitev za BiH in re-

gijo v celoti vstop v EU, sicer pa še le po tem, ko bodo, kot je dejal, s politične scene odšli tisti, ki menjajo, da se bo lahko kar koli uredilo s spremembami meja BiH.

Zaradi izjav o napakačni hrvaški politiki, ki je v 90. letih prejšnjega stoletja poskušala razdeliti BiH, je prišlo do zamrzitve odnosov med sedanjim hrvaškim predsednikom Ivom Josipovićem in premierko Jadranko Kosor. Josipović je med obiskom v Sarajevu sredi aprila izrazil obžalovanje zaradi omenjene hrvaške politike, to pa je sprožilo plaz kritik iz vrst vladajoče stranke HDZ in same Kosorjeve. Potem ko sta si nekaj dni prek medijev pošiljala ostra sporočila, sta se Josipović in Kosorjeva dobila in sporočila, da sta se dogovorila o "nadaljevanju sodelovanja". Mesić pa je bil takrat dokaj zadržan do izjav Josipovića, čeprav je bil na njegovi strani. (STA)

SLOVENIJA - Na predlog skupine petih poslancev

DZ spet o občinah Ankaran in Mirna

Poslanci bodo glasovali o dveh ločenih zakonih, pri čemer bo za ustanovitev novih občin dovolj navadna večina

KOPER - Poslanke in poslanci slovenskega državnega zabora bodo o ustanovitvi občin Ankaran in Mirna odločali ponovno, a tokrat v obliki dveh ločenih zakonov. "Prav je, da se postopek pelje za vsako občino ločeno," je dejal prvopodpisani pod predlog zakona o ustanovitvi občine Ankaran Franco Juri. DZ bo o ustanovitvi obeh občin lahko ponovno odločal, ker gre za dva nova zakona, je dejal. Skupina petih poslancev je včeraj v postopek vložila nova predloga zakonov o ustanovitvi občin Ankaran in Mirna. Med podpisanimi so poleg Jurija (Zare) še njegov strankarski kolega Franci Kek, Anton Anderlič iz LDS, Renata Brunskole iz SD in nepovezani poslanec Franc Žnidaršič.

Po mnenju prvopodpisane pod predlogom o ustanovitvi občine Mirna Antonu Anderliču so se za vložitev ločenih zakonov odločili tudi zato, ker so želeli preprečiti, da postane Mirna kolateralna škoda: primeru, da zakon ne bi bil sprejet zaradi nasprotovanja ustanovitvi občine Ankaran. Glede občine

Mirna večjih pomislevk je ob prvem glasovanju v DZ ni bilo, je pojasnil Anderlič.

Sicer pa je Juri poudaril, da tudi glede Ankaranca še ni ničesar odločenega.

"Ob zadnjem glasovanju je marsikateri

poslanec videl, koliko manipulacij je bilo,

da bi se preprečilo ustanovitev občine

Ankaran, in zato glasoval drugače kot

prvič," je dejal.

Ker se je pod zahtevo za sklic izredne seje podpisala več kot četrtna polovina poslancev, bo DZ bo o ustanovitvi obeh občin na dveh ločenih izrednih sejah najverjetnejše odločil v prihodnjih 15 dneh. Zahtevo za izredni seji bodo po Jurijevih napovedih vložili v sredo. Še pred glasovanjem v DZ bosta moralna predloga obeh zakonov v obravnavno na državnozborski odbor za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.

Po besedah Anderliča ni pričakovati, da bi se morali v postopku sprejemanja zakona na referendumu ponovno izreči prebivalci obeh krajev. "Mislim, da bi bil to absurd," je dejal. Od sprejema-

Franco Juri

ustanovitev občine Ankaran Gregor Strmčnik. V pobudi so po njegovih besedah preprečiti, da bodo poslanci ob ponovnem glasovanju zakon o ustanovitvi občine Ankaran podprt.

Za sprejetje zakona bo tokrat, tako kot ob prvem odločanju o ustanovitvi obeh občin, potrebna navadna večina poslancev. Ponovnega veta državnega sveta tudi zaradi ustanovitve pritožbe, ki sta jo vložili krajevna skupnost Ankaran in Mirna, Strmčnik ne pričakuje. Sicer pa v primeru, da bi bilo za sprejem ponovno potrebnih 46 glasov, en glas ne bo izostal, napoveduje.

V krajevni skupnosti Mirna odločitev poslancev podpirajo, je v sporočilu za javnost zapisala predsednica sveta krajevne skupnosti Barica Kraljevski. Kot je še zapisala, je bila volja prebivalcev jasno in odločno izražena na posvetovalnem referendumu novembra lani. Koordinator odbora za ustanovitev občine Mirna Dušan Skerbiš pa je izrazil pričakovanje, da bo odločitev prebivalcev za samostojno občino upoštovana. (STA)

Danes bodo stekli roki za izvedbo referendumu

LJUBLJANA - Potem ko je državni zbor v ponedeljek razpisal zakonodajni referendum o arbitražnem sporazu s Hrvaško, bodo danes začeli teči roki za njegovo izvedbo. Že v petek pa bo stekla uradna referendska kampanja, v kateri bodo predvsem politične stranke volivce poskušale prepričati, kako naj na referendumu o ratifikaciji sporazuma glasujejo.

Volivci bodo odločali o potrditvi zakona, ki ga je sprejel DZ. Pravico do glasovanja na referendumu imajo državljanji, ki imajo pravico glasovati na volitvah v DZ. Ratifikacija arbitražnega sporazuma bo na referendumu potrjena, če bo zanje glasovala večina volivcev, ki bodo veljavo glasovali. V tem primeru bodo zakon o ratifikaciji takoj razglasili. Če bodo volivci zakon zavrnili, pa v letu dni od odločitve na referendumu DZ ne sme sprejeti zakona, ki bi bil v nasprotju s to odločitvijo.

V Sloveniji z esejem začetek splošne mature

LJUBLJANA - Dijaki v slovenskih gimnazijah so v skladu z maturitvenim koledarjem včeraj pisali prvo izpitno polo - esej iz slovenščine ali italijanščine oz. madžarščine kot maternega jezika. K prvemu delu izpita se je prijavilo 9771 kandidatov, je sporočil direktor Državnega izpitnega centra Darko Zupanc. Letos je tematski sklop Med različnimi svetovi za maturitetni esej pri slovenščini obsegal besedilo Frančoski testament Andreja Makine in drugi del knjige Prišleki Lojzeta Kovaciča.

Drugi del pisnega izpita iz slovenščine ali italijanščine oz. madžarščine kot maternega jezika bodo dijaki pisali 31. maja. Pisni izpiti iz tujih jezikov bodo potekali 26., 27. in 29. maja ter 9. junija. 5. junija bo pisni izpit iz matematike, med 28. majem in 11. junijem pa pisni izpiti iz izbirnih predmetov. Ustni maturitetni izpiti bodo potekali 29. maja, 5. in 12. junija ter med 18. in 24. junijem.

Z uspehom na letošnjem spomladanskem roku splošne mature bodo kandidati seznanjeni 14. julija. Državni izpitni center bo istega dne ob razglasitvi rezultatov na gimnazijah maturantom omogočil tudi dostop do svojih ocen preko spleta.

Splošna matura letos poteka na 89 šolah, prvič jo bo opravljalo 9160 kandidatov, lansko leto je potekala na 90 šolah in jo je prvič opravljalo 9495 kandidatov. V spomladanskem roku je splošno matura v milih letih uspešno opravilo med 84 in 87 odstotki prijavljenih kandidatov, letno pa med 86 in 89 odstotki.

TRST - Zagotovila predsednika Tonda slovenskemu ministru Žekšu

Deželna vlada verjame v dragoceno poslanstvo špetrske dvojezične šole

Molinaro: Vodenje SSG naj čimprej prevzame nov upravni svet - Negotova usoda sklada FJK za Slovence

TRST - Dežela Furlanija-Julijnska krajina zelo ceni dejavnost in poslanstvo dvojezične šole, ki mora, ne glede na sedanje prostorske težave, ostati še naprej v Špetru. To sta slovenskemu ministrstvu Boštjanu Žekšu zagotovila predsednik Dežele Renzo Tondo in odbornik Roberto Molinaro, ki se je odkrito angažiral za celovitost dvojezične šole. Zamisel za včerajšnje srečanje, ki ga je organiziral deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec, se je porodila na tradicionalnem novoletnem sprejemu SSK v Prečniku, na katerem sta bila tudi Tondo in Žekš. Ministro za Slovence v zamejstvu in po svetu sta spremljala sekretar Boris Jesih in generalna konzulka Slovenije Vlasta Valenčič Pelikan, Tonda pa, poleg Gabrovca, še odbornika Federica Seganti (mednarodni odnosi) in Roberto Molinaro (kulturna, šolstvo in jezikovne skupnosti).

Negotova usoda špetrske šole je bilo prvo vprašanje, ki ga je Žekš postavil na sestanku na sedežu deželne vlade. Minister je že pred nekaj tedni pisno opozoril Tondona na težave šole in se zavezal za primerne rešitve pred začetkom novega šolskega leta. Včeraj je Slovenija od predsednika FJK in odbornika Molinara dobila pozitivne odgovore, katerim bodo - upajmo - kmalu sledili konkretni ukrepi na lokalni ravni. V podporo delovanju špetrskega zavoda Dežela razmišlja tudi o možnosti dodatnih finančnih sredstev iz Rima.

Čimprej nov upravni svet gledališča

Predstavnik slovenske vlade je pozdravil reševanje finančne krize Slovenskega stalnega gledališča in se zahvalil deželni vladi za pozitivno vlogo, ki jo je igrala pri premočjanju stiske. Žekš in Tondo sta soglašala, da mora gledališče po novem strogo poslovati v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, Molinaro se je zavzel za čimprejšnjo izvloitev novega upravnega sveta SSG. K vodenju gledališča morajo ob slovenski manjšini pristopiti Dežela in Občina ter Pokrajina Trst, je poddaril deželni odbornik.

Nejasna usoda Sklada za Slovence

Dežela ni finančno iznčila svoje sklada za slovensko manjšino (240 tisoč evrov) iz političnih temveč iz čisto finančnih razlogov sta lanski proračunski sklep utemeljila Tondo in Molinaro. Na Žekšovo prigojanje je predsednik FJK vsekakor omenil možnost, da bo v poletni spremembni proračuna prišlo do delnega refinanciranja tega sklada.

Kot protiutež temu ukrepu sta Tondo in odbornica Seganti omenila čezmejne projekte, pri katerih sta direktno sodelovali slovenska in italijanska manjšina v Sloveniji. Posebej sta omenila projekt Jezik in Media, načrti čezmejnega sodelovanja med Italijo in Slovenijo, ki zadevajo obe manjšini, so vredni okoli pet milijonov evrov. Velik nerešen problem ostajajo državni italijanski prispevki za slovensko manjšino. Potrebne so sistematske rešitve, je poudaril Žekš, ki je pozval Tonda, naj nadaljuje s pritiski na Rim, da bo ta problem doživel rešitev. V nasprotnem primeru bo naša manjšina za leto 2011 dobila iz Rima nekaj več kot tri milijone evrov. Okoli dva milijona manj kot v letošnjem letu, kar bi pomenilo katastrofo.

Benčina in najbrž Seganti vodji komisije

V kratkem (najbrž 18. maja) bosta Slovenija in Furlanija-Julijnska krajina potrdili sestavo dvostranske mešane komisije. Slovenska vlada je za predsedu-

jočo komisiji imenovala državno sekretarko na zunanjem ministrstvu Dragoljubo Benčino, ki se izrecno ukvarja tudi z italijansko-slovenskimi odnosi. FJK bo za svojo predsedujočo najbrž določila odbornico Seganti. Tondo in Žekš sta izpostavila pomen te komisije, ki jo sestavljajo razna delovna omizja, katerih članov so tudi predstavniki obeh manjšin.

Na sestanku, ki je bil sicer neuraden, politično in vsebinsko pa še kar pomemben, so se dotaknili tudi problema vidljivosti oziroma nevidljivosti slovenskih televizij (RAI in RTV Slovenije) v videomski pokrajini. Strinjali so se, da načrtovana digitalizacija ponuja rešitve, da bi se na celotnem območju FJK, kjer živijo Slovenci, lahko videlo slovensko televizijo RAI in hkrati slovensko nacionalno televizijo. Reševanju teh problemov bo morda pomagalo tudi dejstvo, da bo imela Dežela FJK odslej večje in konkretnejše pristojnosti na tem področju, kot določa nova konvencija med RAI in italijansko vlado.

Sandor Tence

Slovenski minister Boštjan Žekš (levo) in predsednik Furlanije-Julijnske krajine Renzo Tondo med včerajšnjim srečanjem

LJUBLJANA - Komisija DZ o položaju slovenskih manjšin v sosednjih državah

Jesenji o manjšinah tudi v DZ

Takrat tudi razprava o spremembah resolucije o položaju avtohtonih manjšin v sosednjih državah iz leta 1996

LJUBLJANA - Komisija Državnega zborna za Slovence v zamejstvu in po svetu je včeraj obravnavala položaj slovenskih manjšin v sosednjih državah. Člani komisije so bili enotnega mnenja, da je o tem treba opraviti razpravo tudi v državnem zboru (DZ), niso pa podprli predloga predsednika komisije Mira Petka (SDS), da bi to bilo že na majski seji DZ.

So pa večinsko podprli predlog poslanca Sama Bevka (SD), da bi DZ tej tematiki pozornost posvetil jeseni, ko naj bi obravnavali tudi resolucijo o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah iz leta 1996, ki je po njegovih besedah potrebna "modernizacije".

Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš je namreč včeraj komisijo med približno enourno razpravo med drugim seznanil, da urad vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu

pripravlja dopolnitev omenjene resolucije, ki naj bi v parlamentarno proceduro prišla prav jeseni. Ob tem je tudi napovedal, da bo posodobitev resolucije tudi ena od tem sveta za Slovence v zamejstvu in sveta za Slovence po svetu, ki naj bi zasedala poleti.

Člani komisije so bili včeraj med razpravo enotnega mnenja, da je razprava o položaju slovenske manjšine v DZ potrebna in so jo tudi podrli, večina pa je nasproto-

tek, se ni treba batiti plenarnega zasedanja o tej tematiki. Dodal je, da je upal, da bo komisiji uspelo, da bo po slabih dveh letih "vendarle spravila problematiko slovenske narodne skupnosti tudi na plenarnem zasedanju DZ".

"Na 13 sejah te komisije smo se ukvarjali s to problematiko in mislim, da je čas, da pride na to raven," je še dejal Petek in dodal, da bo sedaj pač treba počakati do jeseni in "videli bomo, kakšne bodo razmere takrat". "Vemo pa, da razmere v slovenski narodni skupnosti v sosednjih državah enostavno niso rožnate. Da je veliko problemov. To razpravo na plenarnem zasedanju DZ bi seveda lahko lepo umestili tudi v okvir dveh jubilejev, ki nas čaka v letošnjem letu, 55 let podpisa Avstrijske državne pogodbe in 90 let plebiscita na avstrijskem Koroskem," je še dejal predsednik parlamentarne komisije. (STA)

ČEDAD - Županske volitve 16. in 17. maja najbrž ne bodo prinesle sprememb

Desna sredina s skupnim kandidatom verjetna zmagovalka

V vrstah leve sredine zaradi nasprotij med strankami več kandidatov

Trenutni podžupan Balloch (po rodu Benečan) bo najbrž zamenjal Vugo - Na drugi strani kandidati Novellijeva (DS), Monai (IdV) in Pinto (levica)

ČEDAD - Čez približno dva tedna, točneje 16. in 17. maja, bodo v Čedadu izbirali novega župana. Sedanji vodja občinske uprave Attilio Vuga, ki je bil deset let na čelu Občine Čedad in ki naj bi sodeč po sondažah, ki jih je izvedla večinska koalicija, užival kar 80% podporo, namreč ne more več kandidirati.

Desna sredina si nadeja, da bo njegovo mesto prevzel dosedanji podžupan Stefano Balloch, 33-letnega kandidata, ki je po rodu Benečan (oce je iz Mažerol, mama pa iz Gorenje vasi), podpirajo Ljudstvo svobode, Severna liga in Udc, sam pa obljuhlja »kontinuiteto, a hkrati tudi inovativnost«, obenem pa upa, da bo lahko dober zgled za mlade, ki bi se radi vključili v politiko.

Če se je desna sredina, ki je na volitvah favorit, brez težav dogovorila za skupnega kandidata, pa do tega ni prišlo v levi sredini, kjer Demokratska stranka in Italija vrednot krivita druga drugo za nastalo situacijo. Demokratska stranka je tako skupaj z občansko listo Forum per Cividale izbrala Mario Cristina Novelli, vodjo urada za stike z javnostjo Zdravstvene ustanove

Maria Cristina Novelli

Carlo Monai

Stefano Balloch

Za župansko mesto se potegujeta še Walter Qualizza (Fiamma tricolore - Destra sociale) za desnico in občinski svetnik Domenico Pinto (Rinascita), ki je izraz levice.

Pred petimi leti je enako sestavljena desnosredinska koalicija (Nacionalno zavezništvo in Forza Italia sta bila sicer tedaj še ločeni stranki) prejela

kar 65% glasov (leta 2000 pa 40%, kar pomeni, da je njena priljubjenost z leti močno narasla), leva sredina pa se je moralu zadovoljiti s 33%. Jasno je, da ima brez enotnega kandidata še manj možnosti za uspeh, tako da je zelo verjetno, da bo Vugino mesto prevzel dosedanji podžupan in odbornik za kulturno Stefano Balloch. (NM)

JAVNI PREVOZ - Poslovni obračun tržaškega podjetja za leto 2009 pozitiven

Trieste Trasporti z rastjo dobička in števila zaposlenih

Avtobusi vse bolj ekološki - Brez vozovnic 8% potnikov - Čezmejna proga ni rentabilna

TRST - Podjetje za javni lokalni prevoz Trieste Trasporti je leta 2009 zaključilo s čistim dobičkom v vrednosti 2,9 milijona evrov, kar za okroglih 200 tisoč evrov presega dobiček iz leta 2008. Avtobusi so v povprečju med najbolji novimi v Italiji, število uslužbencev pa se je rahlo povečalo, kar je v kriznem času še posebno pomembno.

To so izstopajoči podatki iz obračuna, ki ga je vodstvo podjetja Trieste Trasporti včeraj predstavilo v tržaškem hotelu Savoia Excelsior. Predsednik Dario Fischer je uvodoma poudaril, da je britansko podjetje Arriva sprejelo javno prevzemno ponudbo nemških železnic Deutsche Bahn. Prevzem bo posredno vplival tudi na tržaško podjetje, saj je hčerinsko podjetje Arriva Italia srl lastnik 40-odstotnega deleža Trieste Trasporti (60-odstotni delež ima AMT Trasporti, ki je v občinski lasti). Deutsche Bahn stopa torej tudi v Trieste Trasporti. »V Trstu pa se ne bo nič spremnilo,« je pojasnil Fischer.

Pooblaščeni upravitelj Cosimo Paparo je z novinarji analiziral podatke o poslovanju podjetja, ki so v primerjavi z letom 2008 pozitivni. Skupni dohodki so lani znašali 70,3, v letu 2008 pa 67,7 milijona evrov, čisti dobiček pa je lani dosegel 2,9 milijona evrov (2,7 milijona v letu 2008). Število zaposlenih se je v zadnjem letu povečalo z 829 na 843. Več je voznikov (615 proti 602 iz leta 2008) in uradnikov (127 proti 122), nekaj manj pa delavcev (87 proti 92). Pozitivni so tudi podatki o avtobusih. Teh je skupaj 272, s povprečno starostjo štirih let je flota med »najmlajšimi« v Italiji. Najstarejši avtobusi, ki jih podjetje prodaja, so stari osem let. Skoraj vsi vozila so dostopna za invalide, vse več je avtobusov z visoko ekološko učinkovitostjo: 38,5 odstotka motorjev ima tehnologijo EEV, 8,9 odstotka je motorjev Euro 4, več kot 90 odstotkov vozil ima vsaj filter CRT. V računalniško opremo (npr. digitalne ekrane) na avtobusih in postajah je podjetje investiralo 1,4 milijona evrov, več kot tretjino denarja je prispevala deželna uprava.

Saopštitev je bila včeraj vodena brez vozovnic. Po ocenah podjetja jih je kar osem odstotkov vseh uporabnikov, njihovo število pa se je kljub poostrenim kaznim še povečalo. Generalni direktor Pier Giorgio Luccarini je povedal, da so globe zvišali s 14 na 40 evrov, za stare krstitele pa do 126 evrov. Občasno se na avtobusih pojavitajo tudi kontrolorji v civilu, a so v prvih štirih mesecih letos klub temu izdal za 14 odstotkov več glob kot v enakem obdobju lani.

Pokrajinski odbornik za prevoze Vittorio Zollia je pojavil dobro poslovanje podjetja, kateremu se bo konec leta iztekl koncesijska pogodba. »Novega razpisa dotedaj ne bo, zato bo morala deželna uprava podaljšati pogodbo, kar bi lahko povzročalo probleme,« je izjavil. Odbornik je še pojasnil, da so čezmejno avtobusno prognozo iz Trsta in Sežano ukinili zaradi previških stroškov in skromnega števila potnikov. Rešitev bi morda bila vključitev povezave v lokalne prevoze, z vmesnimi postajami, česar pa ni na obzoru. Čezmejno prognozo je ohranilo slovensko podjetje Avriago, za kar je bila odločilna pomoč sponsorjev, v prvi vrsti sežanske igralnice. (af)

Vodstvo podjetja Trieste Trasporti in pokrajinski odbornik Vittorio Zollia

KROMA

LADJEDELNIŠTVO - Več kot milijardo evrov vredno naročilo iz ZDA

Fincantieri bo gradil inovativni velikanki za razkošna križarjenja

Pred štirimi leti so v tržiški ladjedelnici dokončali ladjo Crown Princess

ARHIV

Tržaški Slow Food bo gostil proizvajalce iz Slovenije

TRST - Slow Food Trieste in Slow Food Primorska prirejata tretjo izvedbo srečanja s proizvajalci enogastronomskih dobrot iz Slovenije in degustacije njihovih proizvodov z naslovom Slovenia Golosa - Slastna Slovenija. Degustacija bo v petek, 7. maja od 16. do 21. ure v gostilni Sardoč v Prečniku 1/b, udeležili pa se bodo v pretežni meri poklicni operaterji v enogastronomskem sektorju, privrženci kulturne hrane in enoturisti. Pomen dogodka poudarja tudi pokroviteljstvo Generalnega konzulata RS v Trstu in Občine Devin Nabrežina, medtem ko je sponsor Banca di Civitale, ki ima s tržaškim Slow Foodom že uetečeno in zelo plodno sodelovanje. Poleg degustacije bo v petek pri Sardočevih stekel tudi pogovor med predstavniki institucij, kulture, združenj in enogastronomskih tradicij, iz katerega bo moč izlučiti koristne napotke in perspektive za tipične proizvode ozemlja. Za sodelovanje na degustaciji bo zadostoval skromen prispevek 5 evrov za članne Slow Fooda in 10 evrov za ostale udeležence.

Agencija Informest povezovalni člen sodelovanja med Tirano in FJK na področju zdravstva

GORICA - Goriška agencija Informest bo pomagala Albaniji pri vzpostavljanju sodobnega zdravstvenega sistema, pri čemer se bo zgledovala po Furlaniji-Julijski krajini, ki ima v Tirani velik ugled. Kot je članom delegacije iz FJK, ki sta jo vodila podpredsednica Informesta Silvia Acerbi in deželni odbornik za zdravje Vladimir Kosic, včeraj v Tirani povedal albanski premier Sali Berisha, je izboljšanje javnega zdravstvenega sistema eden temeljnih ciljev njegove vlade. Gostje iz FJK se bodo v Tirani mudili dva dni in se sestali s predstavniki institucij in socialno-zdravstvenih oblasti. Institucionalna misija neposredno na terenu bo služila za začetek nove faze sodelovanja med Deželno FJK in vlado v Tirani na splošno-zdravstvenem področju, je zapisano v tiskovnem sporočilu o obisku. Misiji bo v naslednjih mesecih v Trstu sledil podpis sporazuma za delo na treh področjih skupnega interesa: onkologija, zdravje mater in otroka, telesne in umske invalidnosti. Ravno na teh področjih je v FJK največ izkušenj in centrov odličnosti.

TRST - Ladjedelnški koncern Fincantieri in ameriška skupina Carnival Corporation sta podpisala sporazum o naročilu dveh prototipnih ladij za križarjenje, ki bodo plule pod znamko Princess Cruises. Pogodbenika nista objavila vrednosti naročila, po tržnih ocenah pa naj bi bila za izgradnjo dveh tovrstnih ladij potrebna več kot milijardno evrov vredna naložba.

Pravkar podpisana pogodba temelji na februarja sklenjenem okvirnem sporazumu za izgradnjo dveh ladij s po 141 tisoč ton bruto nosilnosti, ki bosta lahko sprejeti na krov po 3600 potnikov. To bosta največji ladji za križarjenje, ki so ju do sile zgradili v ladjedelnicah Fincantieri, in bosta tudi najuglednejši v floti Princess Cruises. Predaja ladij, ki bosta kot prototipi med najbolj ekskluzivnimi in inovativnimi na svetu, je predvidena za pomlad 2013 in 2014.

Oblikovno bosta novi ladji sicer prevzeli nekaj značilnosti, ki so prispevale k uspehu zadnjih ladij, ki so jih za ameriškega ladjarja zgradili v Tržiču, vendar bo dizajn prenovljen, kot se spodobi za proizvod v višje kategorije. V tem smislu bodo dobile vse zunanjne kabine zasebni balkon in bodo imeli 80-odstotni delež nočitvenih zmogljivosti na ladji, povečani in obogateni pa bodo osrednji salon, center za dobro počutje in restavracije.

Od začetka 90. let so v ladjedelnicah koncerna Fincantieri zgradili 53 ladje za križarjenje, od teh 49 za skupino Carnival. Do-

datnih dvanajst, vključno z dvema včeraj napovedanimi ladjama, pa bo ameriškemu naročniku predanih do leta 2014.

Carnival Corporation je najpoznamenjejša ladarska skupina na svetu, ki kotira na borzah v Londonu in New Yorku. V skupino sodijo družbe, ki so vodilne na področju križarjenja, kot npr. Costa Crociere, Holland America Line, Princess Cruises, P&O Cruises, Cunard, Carnival Cruise Lines, katerih ladje tradicionalno naročajo pri Fincantieri. Italijanski ladjedelnški koncern, ki ima sedež v Trstu, ne posredno in posredno zaposluje približno 30 tisoč ljudi, poleg ladij za križarjenje pa ima v portfelju tudi pomembna naročila za trajekte, vojaška plovila in velike jahte. Centra za projektiranja imata v Trstu, ki je največji v Evropi, in Genovi.

Novo naročilo je še posebej pomembno v tem času krize, vendar žal ne bo zadostovalo za zapolnitve zmogljivosti vseh ladjedelnic Fincantierija, med katerimi je tržaška specializirana za velike bele ladje. Kot je včeraj pojasnil pooblaščeni upravitelj družbe Giuseppe Bono, je pri novem naročilu pomembno to, da gre za prototipe, torej za ad hoc projektirane ladje nove generacije, ki jih bo mogoče razvijati in izpopolnjevati za zadovoljitev najnovejših potreb trga. »Upamo, da bo to lahko začetek obnove in utrditve našega zgodovinskega partnerstva s prijatelji iz Carnivalsa, s katerimi smo začeli graditi ladje prihodnosti,« je dodal Giuseppe Bono.

EVRO

1,3089 \$

-1,1

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

4. maja 2010

evro (povprečni tečaj)

valute	4.5.	3.5.
ameriški dolar	1,3089	1,3238
japonski jen	123,66	124,95
kitajski juan	8,9352	9,0352
ruski rubel	38,5400	38,7800
indijska rupee	58,3970	58,8900
danska krona	7,4428	7,4425
britanski funt	0,86325	0,86800
švedska krona	9,5896	9,6095
norveška krona	7,8235	7,8395
češka korona	25,710	25,570
švicarski frank	1,4325	1,4328
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	273,40	268,03
poljski zlot	3,9585	3,9160
kanadski dolar	1,3329	1,3422
avstralski dolar	1,4293	1,4289
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,1420	4,1270
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7071	0,7071
brazilski real	2,2792	2,2936
islandska krona	290,00	290,00
turška lira	1,9704	1,9749
hrvaška kuna	7,2590	7,2530

EVROTRŽNE OBRESTNE MERE

4. maja 2010

1 meseč 3 mesec 6 mesec 12 mesec

	LIBOR (USD)	LIBOR (EUR)	LIBOR (CHF)	EURIBOR (EUR)
0,28	0,3465	0,53063	1,01563	
0,6125	0,91688	1,22281		
0,08417	0,24583	0,32917	0,63	
0,416	0,668	0,974	1,24	

ZLATO

(999,99 %) za kg

29.029,79 € -212,71

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE

4. maja 2010

vrednostni papir zaključni tečaj v € spr. v %

BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA	zaključni tečaj v €	spr. v %
GORENJE	13,53	+1,27
INTEREUROPA	3,40	-
KRKA	69,35	+1,55
LUKA KOPER	21,36	+0,28
MERCATOR	163,14	+0,88
PETROL	303,67	+0,87
TELEKOM SLOVENIJE	115,58	+0,22

BORZNA KOTACIJA - DELNICE

ABANKA - -

+0,74

AERODROM LJUBLJANA

28,51

DELO PRODAJA

- -

ETOL

- -

ISKRA AVTOELEKTRIKA

- -

OGLEDALO

Ni dobro le to, kar je temno

ACE MERMOLJA

Med precejšnjim življenjskim hrupom sem z užitkom prebral knjigo japonskega klasika moderne Natsumeja Sosekija »Blazina trave« (Guanciale d'era - 1906). Avtor, ki je vplival na sodobne japonske romanopisce (med drugimi na Mishima), v povesti ali romanu opisuje pot slikarja, ki hiti po hribu, da bi prišel do male vasice oziroma zapuščenega termalnega središča (v ozadju že odmeva vojna).

Slikar na svoji poti pozorno opazuje predvsem naravo, nekaj ljudi in živali. V termalnem središču se sreča z mlado in skrivenostno žensko, ki je zbežala možu, nato menihe, učitelja zena, skratka, predstavnike nove in stare Japonske. Posebno vlogo igra ženska, čeprav ne v smislu kake ljubezenske zgodbe. Roman je v bistvu razmišljajne o umetnosti in estetiki. Avtor pozna japonsko umetniško tradicijo: od gledališča, do poezije in slikarstva. Obenem je seznanjen z zahodnoevropsko, in ne samo, umetnostjo. Pozna moderne avtorje, to je tiste, ki so bili aktivni med koncem 19. in ob začetku 20. stoletja. Razmišlja o razlikah.

Najopaznejša zarezza med dvema svetovoma in estetikama je v osnovnem pojmovanju umetnosti. Soseki ugotavlja, da evropski umetniki prikazujejo človeka z vso svojo bolečino, s težavami in bivanjskimi križami. Pričakujejo torej to, kar je Cankar imenoval kot temno plat življenja. Japonska tradicija vodi v drugo smer. Biti umetnik pomeni stanje duha. On vidi v naravi, v cvetiju, v drevesu pa tudi v obrazu človeka podrobnosti, hipni izraz, odsev luči in se vanj zamakne. Umetnik se pri svojem delu seli iz sebe, zapusti hudo in zlo tega sveta ter doseže neko blaženo kontemplacijo. Protagonist zgodbe ima vedno pri sebi papir in barve, vendar opazuje okolje, se pusti očarati in začarati. Zanimivo je, da na poti in v svojem bivanju v toplicah protagonist zgodbe ne nariše ničesar. Kljub temu pravi, da je v določenih trenutkih postal resničen slikar. Ni slikal, ampak izstopil iz sebe in živel svojo umetnost v posebnih blaženostih.

Ta umetnost, ki ji narava ogromno pomeni, je mimetična torej »posnemovalna«, vendar posname to, kar je brez posebnega razpoloženja nemogoče videti. Umetnik je gola bit pred svetom, ki ga (bit) opazuje. Soseki sicer vnaša v svojo pripoved težave življenja, oziroma se one prenovejo v pripoved. Srečamo se z bolečino ženske, ki je zapustila moža in ostala sama. Kljub lepoti jo maloštevilna skupnost ljudi s težavo sprejemata in vsi mislijo, da je nora. Učenec učitelja zena se pripravlja na vojsko, same toplice so samotne in kažejo na nelagodje. Slikar pa se skuša ostresti težav in se zazreti v detalje, ki naj ga divi gnezno nad bolečino sveta.

Soseki je vezan na tradicijo, vendar japonska tradicija ni tradicionalna v pravem smislu besede. Haiku poezija se npr. prenaša iz roda v rod. V tem so sledju na mora vsak umetnik zapisati verze, ki jih ni napisal še nihče, ujeti mora trenutek, ki ga je on prvič dojel in zabeležil. Umetnik je, kdor v toku neke tradicije ustvari vedno nekaj novega, še ne povedanega in ne videnega. V tem ima tudi protagonist romana-slikar težave, saj ni lahko zarisati nikoli narisano bilko trave, drevo v soncu, obris ženskega obrazu. Ni lahko ujeti povsem nov trenutek.

Vemo, da je modernizacija ranična japonsko umetniško tradicijo. Soseki nakaže prelom, drugi avtorji, med njimi Mishima, so ga izvedli do konca. Zato je moderna japonska književnost večkrat temačna, kruta, brutalna in pesimistična. Je vse nekaj drugačega, kot poleteti z rahlimi krili iz blata v blaženost. Pri modernih in sodobnih japonskih avtorjih je ostala velika nostalgijska po tradiciji. Iz te nostalgijske se je rodila pekoča bolečina. Mishima ni slučajno napravil samomora na star japonski ritual pred četrti oficirjev. Tudi ta ekstremni akt je po svoje dokazoval, kako pomeni biti umetnik stanje duha: v blaženosti ali v samomoru. Namesto zadnjega romana je Mishima naredil harakiri.

Umetnost kot možnost selitve vlahke, lepe, nenasilne in blažene vi-

šave se mi zdi, kljub vsemu, fascinantna. Ne gre tu za tolažilno umetnost, ampak za posebno sposobnost, da dosežeš stanje, ko te tegobe življenja zapustijo in gledaš luč. Umetnik ne išče resnice, kot pavšalno pravimo mi, ampak išče srečo. Mi zelo malo poznamo to besedo. Sreča se pojavi kot dobitek na loteriji, kot srečen beg pred nevarnostjo itd. Občutek sreče kot nečesa, ki razsvetli dušo, nam je vedno manj znan. Biti srečen ni vrednota, kot je npr. biti uspešen. Uspeh pa ni sreča. Sosekijev slikar, ki ni ničesar narisan, pravi, da je sedaj resničen slikar. Besede spominjajo na Pasolinijevega junaka - slikarja, ki pred čudovito fresko reče: »Čemu narediti umetnino, ko jo je lepše sanjati.« Umetnik ne le da samo sanja, ampak dosega srečo in v njej izpolni svojo umetniško naravo. Umetnost je sposobnost biti srečen tudi v neugodnem in ostrom svetu. Skratka, umetnik je tisti, ki zna doseči posebno stanje duha.

Zahodnjakom je takšno pojemanje tuje. Iz sodobnega slovarja smo pahnil srečo v utopično iluzijo. Ne obravnavamo je ne v umetnosti in ne v politiki. Politika ne govori več o sreči. Berlusconi si je sicer izmisli nadomestek znotraj konzumne kulture in mentalitete. Ostali govorijo o programih. Bralec bo rekel: sreča ni. Morada je to res, vendar ima sreča neverjetno moč: rojeva upanje in upanje je velik motor življenja in zgodovine. Sosekijev pot v gorskem vasico sem doživel kot stezo upanja. Po dolgem času sem prebral nekaj, kar je delovalo name kot odkritje. Ni dobro samo to, kar je temno. Tudi takrat, ko smo v stiski, potrebujemo svetilko. Konec končev vsi pričakujejo dobro besedo, nekaj, kar jim daje upati. Pa naj to besedilo izreče minister, delodajalec, držinski član, zdravnik, bančni uradnik ali pa pesnik. Soseki ima prav: umetnost je tudi to, da se dvigneš nad težave tega sveta: za trenutek, ki je srž umetnosti. Če predolgo gledaš pošasti, postaneš tudi sam pošast in če gledaš svetlobo, postaneš svetel. Verjetno je treba v to verjeti...

PISMA UREDNIŠTVU

Marsikaj bi bilo treba še raziskati

Petinšestdeset let po koncu druge svetovne vojne je še marsikaj iz prvih let vojne, kar še ni bilo dovolj raziskano. Sem spada tudi tesno sodelovanje med slovenskimi partizani in miljskimi antifašisti. V knjigi, ki sta jo izdala leta 1980 Adriano Dal Pont in Simonetta Carolini z naslovom »L'Italia dissidente e antifascista: le ordinanze, le sentenze istruttorie e le sentenze in camera di consiglio emesse dal Tribunale speciale fascista contro gli imputati di antifascismo dall'anno 1927 al 1943« je objavljen seznam 44 obtožencev, ki jih je Posebno sodišče za zaščito države z razsodbo št. 1355 iz leta 1943 prepustilo vojaškemu sodišču v Trstu. Nekateri obtoženci so že bili obravnavani v zgodovinskih spisih, drugi še ne. Po imenih in priimkih, od katerih so nekateri zgrešeno prepisani, lahko sklepamo, da je bil dober del obtožencev iz miljske občine, ostali pa so bili iz Trsta in predmestij (Barkovlje, Sv.Ivan). Med priimki, ki so verjetno ali gotovo napačno prepisani, so sledeči: Ciarchi (verjetno pravilno Ciachchi), Piciamus (verjetno pravilno Pizzamus) in Vidovech. Posebno zmešljavo so napravili rimski pisarji pri ženski z imenom Zora, ki so ji priimek Giovannini prepisali kot Giovannini in jo tako vpisali kot moškega s priimkom Zora.

Starejši bralci pričiščajo spisa bodo prepoznali marsikaterega od 44 obtožencev, ki so tu navedeni po abecednem vrstnem redu:

1. Bachi Elena, 2. Balbi Augusto, 3. Bertoch Amalia, 4. Bertoch Raffaele, 5. Bidovec Antonia, 6. Bidovec Stanislao, 7. Bozic Maria, 8. Ciacchi Alida, 9. Ciacchi Giovanni, 10. Ciacchi Pietro, 11. Ciak Antonio, 12. Ciarchi Giovanni, 13. Ciarchi Filippo, 14. Colaric Angelo, 15. Colia Emilio, 16. Cossutta Gisella, 17. Crecich Venceslao, 18.

Dinelli Teodora, 19.
Furlani Lujia, 20.
Giovannini Zora, 21.
Grisanini Anna, 22.
Korošec

Bernardo, soldato, 23. Korosez Giovanni, 24. Lachidi Horoeta, 25. Magania Mario, 26. Mercandel Mario, soldato, 27. Mercandel Pietro, 28. Novel Milva, 29. Pertot Rosalia, 30. Pertot Vida, 31. Picciamus Maria, 32. Santalesa Luciano, 33. Scheriani Marcello, 34. Sibilia Antonio, 35. Stefani Carlo, 36. Tremul Stefano, 37. Tull Antonio, 38. Tull Matteo, 39. Udovich Milan, soldato, 40. Vidovech Luisa, 41. Vivoda Amabile, 42. Zeni Vida, 43. Zorini Alberto, 44. Zvab Vladimiro.

Trije obtoženci z oznako »soldato« (Korošec Bernardo, Mercandel Mario in Udovich Milan) so verjetno sodelovali z osvobodilnim gibanjem že pred vpoklicom v vojsko.

Drugi trije obtoženci so bili pod policijskim nadzorstvom že pred vojno. Na spletni strani »Casellario politico centrale« dobimo Stanislava Bidovca (r. 14.11.1909), Petra Merkandela (r. 15.8.1913) in Antonia Šibelja (r. 21.4.1914). Prvi je bil pod nadzorstvom policije od leta 1932, drugi od leta 1939, tretji od leta 1941.

Za približno eno tretjino vpisanih v osrednjo politično kartoteko (ki hrani 152.589 osebnih map) dobimo nekaj več podatkov v delu »Antifascisti nel Casellario politico centrale«, ki je izšlo v 19 knjigah v letih 1988-1995. Mogoče bi bilo dobro, ko bi kdo moralno in gmotno podprt raziskavo o delovanju navedenih oseb, da bi bila pravočasno zbrana vsaj posredna pričevanja njihovih še živih sorodnikov.

Samo Pahor

LJUBLJANA - Ob 65. obletnici osvoboditve Vseslovenska proslava in Pot ob žici

Ob 65. obletnici osvoboditve Ljubljane bo v soboto potekala vseslovenska proslava. Dogovor o sodelovanju pri izvedbi proslave so včeraj podpisali ministrica za obrambo Ljubica Jelušič, župan Zoran Janković in generalni sekretar Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije Andrej Šušteršič. Konec tedna bo potekal tudi 54. pohod ob žici.

Kot je pojasnil režiser prireditve Jože Vozny, so bili izhodišče za oblikovanje scenarija partizanski plakati iz let 1942 - 1945, ki so vabilo slovenski narod, da se dvigne v zavzame meje svojega etničnega področja. Drugi del pa predstavlja program slovenske Osvobodilne fronte, ki se je ena prvih v Evropi zavdala, da se je treba okupatorju upreti, pravi Vozny.

Ljubljanska občina bo po Jankovičevih besedah poskrbel za sprejem vseh gostov, za Pot ob žici in tudi za proslavo, kjer bodo sodelovali tudi mestni redarji. Stroški zvezne združenj borcev so vabila in avtobusni prevoz ljudi z vse Slovenije, ki ga organizirajo. Kot pravi Šušteršič, bo v Ljubljano prišlo okoli 120 avtobusov. Slovenska vojska pa imá, kot pojasnjuje Jelušičeva, svoje stroške v zvezi s proslavo predvidene v stroških protokolarne podpore predsedniku države in drugih dogodkov, topovske salve in prelet letal bodo šteli v operativno delovanje Slovenske vojske, dan odprtih vrat pa je tudi sestavni del rednega vojaškega programa.

Sicer bo konec tedna v Ljubljani potekala tudi tradicionalna prireditve Pot ob žici, ki se začne v petek s pohodom otrok iz vrtcev, nadaljuje pa v petek s pohodi osnovnošolcev in srednješolcev. V soboto bosta potekala rekreativni del pohodov mimo kontrolnih točk ob poti in temovnimi del - tek na 28, 12 oziroma tri kilometre.

Kot je pojasnil direktor prireditve Gojko Zalokar, bosta start in cilj letos pred mestno hišo, delna spremembra trase pa bo tudi med Vojkovo cesto in Žalamami radi gradnje stadiiona v Stožicah. Po njegovih navedbah na prireditvi pričakujejo med 32.000 in 35.000 ljudi, kar je okoli 15 odstotkov več kot lani. Prireditve je za udeležence brezplačna, občina iz programa športa zanje prispeva 85.000 evrov, celotna izvedba pa stane okoli 245.000 evrov. Razliko pokrijejo s sponzorskimi sredstvi, pojasnjuje Zalokar.

V petek bosta v prestolnici potekali tudi slavnostna seja ljubljanskega mestnega sveta in slovensa počastitev dneva Evrope in praznika Ljubljane. (STA)

PLISKOVICA - Zanimiva zamisel spletnne strani Bora.la

Bi radi imeli svoj vrt?

Na voljo je 15 manjših parcel - Zmerne cene za vse, ki želijo naravno pridelano zelenjavo

Današnji čas zaznamujejo tudi spletnne skupnosti, ljudje vseh starosti, ki komunicirajo in izražajo svoja mnenja na raznih spletnih straneh. Med temi je tudi www.bora.la, ki objavlja novice tako imenovane Evroregije, v prvi vrsti Trsta, Gorice in čezmernega Kraša, a tudi Ljubljane in Istre. Med temami, ki jih redno obravnavajo njeni sodelavci, je ovrednotenje teritorija in njegovih proizvodov oziroma pridelkov.

V teh dneh je spletna stran predstavila novo izvirno zamisel, »Samoupravni vrt bora.la«. Vsem, ki bi se radi preizkusili v vrtnarstvu in poljedelstvu, a do-

slej niso imeli te priložnosti, ponujajo namreč v Pliskovici manjšo poljsko parcelo (okrog 30 kvadratnih metrov). Interesenti lahko izbirajo med dvema paketoma: prvi stane 20€ in omogoča uporabo terena do oktobra; vsakdo bo na svoji parceli sam posadil in pridelal poljubne povrtnine. Drugi paket stane 60€: v tem primeru bodo parcelo obdelali prijatelji skupnosti Bora.la, pridelke pa bo seveda užival »lastnik« parcele.

Priješnji teden so v Pliskovici že »zaapele« motike, nekaj parcel pa je še na voljo: vse informacije in prijave so možne na elektronskem naslovu milic@bora.la.

AFERA - Osumljen je, da je bil leta 2004 podkupljen pri nakupu stanovanja v Rimu

Minister za gospodarski razvoj Scajola odstopil, »da bi se lažje branik«

Ni izključil možnosti, da bi njegovo stanovanje ob njegovi nevednosti delno plačali drugi

RIM - Minister za gospodarski razvoj Claudio Scajola je včeraj zaradi sumo korupcije odstopil. Kot je pojasnil pred novinarji v Rimu, se želi pred otožbami braniti na sodišču in zaradi tega zapušča ministrski stolček. Ob tem je Scajola, katerega odhod iz vlade predstavlja hud udarec za premiera Silvia Berlusconija, še zanikal vsako krivdo, in poudaril, da doslej ni še prejel nobenega sodnega obvestila.

Na Scajolo letijo otožbe, da je leta 2004 za nakup stanovanja v središču Rima plačal 600.000 evrov, preostalih 300.000 evrov pa naj bi na črno plačal sporni poslovnež Diego Anemone. Slednji je ključna oseba v korupcijskem škandalu pri več milijonov težkih gradbenih poslih za vrh industrijsko najrazvitejših držav (G8) julija 2009 na Maddaleni, ki je bil naposled preložen v L'Aquilo. V brezno tega škandala je že pred meseci padel tudi vodja italijanske civilne zaščite Guido Bertolaso, ki naj bi od Anemoneja v zameno za pogodbе civilne zaščite prejemal podkupnino in seksualne storitve. Zadevne preiskave so sicer še v toku.

Scajola je včeraj dejal, da se sedaj mora braniti. »In da bi se lahko branil, ne morem več delati kot minister, kar sem delal minuli dve leti,« je dodal. Zanimivo pa je, da ni povsem izključil možnosti, da so otožbe delno resnične. »Če bi ugotovil, da je kdo v moji nevednosti plačal del stanovanja, v katerem prebivam, bi svojim odvetnikom nemudoma naročil, naj razveljavijo kupoprodajno pogodbo,« je dejal.

Pritisk na Scajolo se je vrstil že več dni, zaradi česar je minister Berlusconiju odstop ponudil že minuli teden, a naj bi ga premier zavrnil. Vsekakor odstop predstavlja hud udarec za Berlusconija, saj so že februarja uvedli preiskavo proti več članom njegovega Ljudstva svobode. Prav tako je premier trenutno sredi političnega spopada s predsednikom poslanske zbornice Gianfrancrom Finijem.

62-letni Scajola, ki je bil v 90. letih minulega stoletja član že razpuščene Krščanske demokracije (DC), se je leta 1995 pridružil Berlusconijevi Forza Italia, predhodnici sedanjega Ljudstva svobode. V drugi Berlusconijevi vladi (2001-2006) je bil leto dni notranji minister, a je moral leta 2002 odstopiti, potem ko je z žaljivimi izjavami o vladnem svetovalcu Marcu Biagiemu, ki so ga umorili levičarski skrajneži, sprožil ostre kritike.

Claudio Scajola po včerajnjem srečanju s časnikarji

ODSTOP MINISTRA SCAJOLE - Odzivi

Berlusconi: Odhaja dober minister Bersani: Vlada tone v močvirju

RIM - »Danes je odstopil zelo sposoben minister.« Tako je povedal premier Silvio Berlusconi, potem ko je včeraj sprejel odstop ministra za gospodarski razvoj Claudio Scajole. Berlusconi je poudaril, da je Scajola s svojo odločitvijo pokazal velik čut za inštitucije, in se mu zahvalil za opravljeno delo.

Več članov vlade in predstavnikov njeve večine je izrazilo solidarnost s Scajolo, od solske ministriče Mariestelle Gelmini do načelnika Ljudstva svobode v poslanski zbornici Fabrizia Cicchita, po katerem naj bi bil minister žrtv »medijske odsodbe«. Zanimivo pa je, da se ni v tem smislu oglasil noben predstavnik Severne lige, medtem ko je Finijev privrženec Italo Bocchino pozval parlament, naj

čim prej in s čim širšo večino odobri zakonski predlog proti korupciji, ki ga je 1. marca odobrila vlada.

Voditelj Demokratske stranke Pier Luigi Bersani je izrazil prepričanje, da je Scajolov odstop nujen, sicer pa je poudaril, da se vlada zdaj pogreza v vse večje močvirje. Po njegovem obstajata dve nevarnosti: po eni strani, da bo vlada ohromljena, po drugi pa, da bo Berlusconi skušal izsiliti predčasne volitve. Glasnik Italije vrednot Leoluca Orlando je dejal, da je šlo za nujen in zapoznел odstop, sicer pa je Scajolo pozval, naj svojo odločitev pojasni v parlamentu. Komunist Oliviero Diliberto je pozdravil Scajolov odstop in ga pozval, naj se sploh umakne iz politike.

POLEMICA - Spor med Gianfrancom Finijem in Severno ligo

Proslavljanje zedinjenja Italije in priseljenci so kamen spotike

MILAN, RIM - Med predsednikom poslanske zbornice Gianfrancom Finijem in Severno ligo se je zopet zaiskrilo, predmet polemike pa so bile proslave ob 150-letnici zedinjenja Italije in politika do priseljencev. Finija je razdelil intervju z vodjem SL in ministrom za reforme Umbertom Bossijem v dnevniku La Repubblica, kjer je Bossi dejal, da še ne ve, ali se bo udeležil proslav ob 150-letnici italijanskega zedinjenja, ker se mu slednje zdijo »nekoliko nekoristne in retorične«, vendar bi se jih utegnil udeležiti, če bi to od njega zahteval predsednik republike Giorgio Napolitano.

Vodja SL upa, da bo do proslavljanja 150-letnice zedinjenja federalizem že zakon in se ga bo že začelo izvajati, saj je to po njegovih besedah edini manjkačo del, da se dopolni zgodovina Italije.

»Obsojam to ravnanje, ki je v bistvu zanikanje nacionalne etnosti, vendar me sploh ne preseneča,« je v odgovor na Bossijeva stališča izjavil Fini za turinski dnevnik La Stampa. Predsed-

nik poslanske zbornice je za zelo hudo označil tudi dejstvo, da njegova stranka, Ljudstvo svobode, ni dala lastnih pobud za proslavljanje visoke obletnice, ki bi po Finijevih besedah lahko predstavljalo osnova za skupno razmišljanje, saj se npr. dotika vprašanja državljanstva in »novih Italijanov«, ki pa v Ljudstvu svobode ni najbolj priljubljena tema.

Da je tako, je dokazal notranji minister in vidni predstavnik SL Roberto Maroni, ki je v intervjuju za tedenški magazin dnevnika Corriere

UMBERTO BOSSI
ANSA

GIANFRANCO FINI
ANSA

della sera Sette potrdil veliko razdaljo med stališči lastne stranke in tistimi, ki jih zagovarja predsednik poslanske zbornice. Maroni se ne strinja s Finijevim predlogom, da bi priseljem lahko podeli državljanstvo po petih letih prebivanja v Italiji, ampak zagovarja potrebo po desetletnem bivanju, poleg tega mora državljanstvo biti nagrada za integracijo, ne pa sredstvo za njeni dosegi. Maroni nasprotuje tudi podelitvi državljanstva otrokom priseljencev, že rojenim v Italiji.

POLEMICA - Zaradi filma Draquila

Guido Bertolaso napadel Sabino Guzzanti

RIM - Vodja civilne zaščite Guido Bertolaso je včeraj posredno napadel Sabino Guzzanti zaradi filma Draquila, ki ga bodo predstavili v netekmovalnem delu na skorajnjem filmskem festivalu v Cannesu.

Čeprav filma ali Guzzantijeve ni nikdar omenil, je Bertolaso ob robu predstavitev knjige o L'Aquili poudaril, da »bodo kmalu spet izkrivili resnico in bodo Italijo ponovno prikazali v slabici.« Bertolaso se je nanašal na »film, ki ga bodo kmalu predstavili na festivalu v Cannesu in ki prikazuje resnico, ki pa ni resnica«. Izkazalo se je, je nadaljeval Bertolaso, da je znala država reagirati in reševati problematiko oz. posledice potresa v Abruciju, in to so priznali tudi na mednarodni ravni.

Film Sabine Guzzanti bodo začeli v kinodvoranah predvajati 7. maja. To je dolga reportaža o dogajanju v L'Aquili po potresu in v popotresnem obdobju. Dokumentarni film v bistvu otožuje, da se je civilna zaščita takoj lotila »obnovi« in sploh velikih dogodkov, toda nikdar se ni zanimala za preventivo.

V Cannesu bodo zavrteli film Draquila

FINANČNA STRAŽA - Prispevki za založništvo

Giuseppe Ciarrapico osumljen goljufije

Giuseppe Ciarrapico
ANSA

RIM - Senatorja Ljudstva svobode in podjetnika Giuseppeja Ciarrapica preiskujejo zaradi suma goljufije v obtežilnih okoliščinah z namenom nezakonitega prejemanja javnih sredstev. Preiskavo, v kateri so na spisku preiskovanih tudi Ciarrapicov sin Tullio in še pet oseb, vodi državno tožilstvo v Rimu. Giuseppe Ciarrapico je v preteklosti upravljal termo v Fiuggiju, v začetku 90. let je bil predsednik nogometnega kluba Roma, uveljavil se je kot podeželski založniški mogotec, nikoli pa ni skrival svoje naklonjenosti fašizmu. Rimski preiskovalci ocenjujejo, da je med letoma 2002 in 2007 iz državnega sklada za založništvo prejel okrog 20 milijonov evrov, enako vsoto so zdaj zasegli inšpektorji posebne enote finančne straže. Prispevki za založniški hiši Nuova Editoriale Oggi in Editioriale Ciociaria Oggi, ki izdajata časopisa Nuovo Molise Oggi (v Rimu) in Ciociaria Oggi (v Frosinoneju), naj bi prejemal protizakonito, poskuski goljufije pa naj bi se nadaljevali do lanskega leta. Finančna straža je preventivno zasegla več nepremičnin v Rimu, Milanu in drugod, pa še delnice, tekoče račune in luksuzno plovilo v Gaeti.

Berlusconi: V Italiji je še preveč svobode tiska

RIM - »Če je kaj vsem na očeh, je dejstvo, da je v Italiji še preveč svobode tiska.« Tako je povedal predsednik vlade Silvio Berlusconi od robu tiskovne konference, na kateri je predstavil poročilo OECD o učinkovitosti italijanske civilne zaščite. Premier se je s svojo izjavo odzval na nič kaj laskavo poročilo ameriške nevladne organizacije Freedom house, po katerem je Italija leta 2009 zdrnkna nič kaj zavidišljivo 72. mesto na svetovni lestvici svobode medijev. Po oceni Freedom house naj bi bila Italija v tem oziru druga najslabša v zahodni Evropi.

Ob Berlusconijevu izjavo se je kritično obregnil senator Demokratske stranke Vincenzo Vita, po katerem gre za neodgovorno govorjenje, ki spominja na besedne izpade diktatorskih režimov.

Aprila manj vpisov v dopolnilno blagajno

RIM - Aprila je prvič v tem letu padlo število vpisov v dopolnilno blagajno. Tako je sporocil pokojninski zavod INPS, ki je pojasnil, da je bilo aprila vpisanih v dopolnilno blagajno 5,7 odstotka delovnih ur manj kot marca letos, če upoštevamo samo t. i. redno dopolnilno blagajno pa celo 22,5 odstotka delovnih ur manj. Drugačna pa je podoba, če primerjamo sedanje stanje s stanjem pred letom dni. Aprila 2010 je bilo vpisanih 52,9 odstotka delovnih ur več kot aprila 2009.

Muslimanka kaznovana s 500 evri zaradi burke

NOVARA - Policija je s 500 evri kaznovala muslimanko, ker je na ulici mesta Novara nosila burko. Po navedbah lokalnih oblasti gre verjetno za prvi tovrstni primer v Italiji. Policija je tunizijsko državljanko, ki jo je spremjal mož, ustavila v pondeljek zvečer pred pošto. Ker mož ni želel, da se njegova žena identificira policistom, so tja poklicali še eno patruljo, v kateri je bila tudi policistka. Tunizijka je bila nazadnje kaznovana s 500 evri kazni, na kar se lahko pritoži. Mestne oblasti v Novari so januarja sprejeli odlok, ki prepoveduje nošenje burke na javnih krajih in njihovi okolici. V Italiji sicer je zakrivljanje obrazu, tako z ruto kot s čelado, v javnosti prepovedano od leta 1975.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

KMETIJSTVO - Pod geslom Pot zemlje in vode, virov življenja se bodo začeli ta petek v Boljuncu

Dnevi kmetijstva bodo letos v vseh šestih občinah

Namen je stalna promocija kmetijstva - Na sporedu več pobud od maja do pomladi 2011

Z mednarodnim posvetom o upravljanju in razvijanju kmetijstva na zaščitenih območjih se bodo v gledališču Franca Prešerina v Boljuncu ta petek začeli Dnevi kmetijstva, ribištva in gozdarstva. Prireditev bo letos pod geslom Pot zemlje in vode, virov življenja in bo trajala od maja do pomladi prihodnjega leta. Novost je namreč v tem, da bodo Kmetijski dnevi tokrat tako rekoč potupoči in jih bo pravljalni odbor priredil v vseh šestih občinah tržaške pokrajine. Prva pobuda bo, kot rečeno, v občini Dolina, katere županija Fulvia Premolin je tudi predsednica pravljalnega odbora. Po številnih posvetih, sejmih, srečanjih na odprttem in prazničnih se bodo Kmetijski dnevi zaključili spomladi leta 2011 s posvetom, ki bo v Trstu na temo Zdravje na naših gozdovih.

Spored prireditve Pot zemlje in vode, virov življenja (2010-2011) so ob udeležbi podpredsednika pokrajinske uprave Walterja Godine predstavili včeraj dopoldne v dvorani tržaškega občinskega sveta župani oziroma občinski odborniki vseh šestih občin, ki sestavljajo pravljalni odbor, in sicer Občine Trst Roberto Dipiazza, Občine Dolina Premolin, Občine Zgonik Mirko Sardoč, Občine Repentabor Marko Pisani, Občine Devin-Nabrežina Giorgio Ret in občinski odbornik za kmetijstvo Občine Milje Edmondo Bussani, ki je zastopal miljskega župana Nerja Nekla. Na srečanju, ki ga je povezovala pristojna tržaška občinska odbornica Marina Vlach, je vsak župan govoril o značilnostih lastne občine in predstavil pobude, ki jih bodo priredili v okviru Dnevov kmetijstva in ki jih bodo tudi sproti predstavili javnosti. Dolinska županja Premolin je po pozdravu župana Dipiazze uvodoma spomnila, da so Kmetijski dnevi nastali v 80. letih prav v dolinskih občinah in namenom ovrednotenja kmetijstva in njegovih proizvodov. Po mnogih večdnevnih prireditvah na različnih območjih (zadnja je bila leta 2008 v Miljah) so tokrat odločili razširiti pobudo na vse občine hkrati. Tako bo kmetijstvo v osrčju pozornosti v vsej tržaški pokrajini, in to do prihodnje spomladi, je poudaril Sardoč. Ta je tudi spomnil vodstvo Trgovinske zbornice, da še ni posredovalo objavljenih finančnih prispevkov.

Petkovemu posvetu v Boljuncu bo sledil ciklus srečanj na temo Poti tržaškega kmetijstva, ki bo v muzeju Revoltella v

Dnevi kmetijstva so predstavili župani oz. odborniki vseh šestih občin tržaške pokrajine in pokrajinski podpredsednik Godina

KROMA

Trstu 17., 24., 31. maja in 7. junija. Občina Repentabor bo 21. in 23. maja priredila pravo pot za tržaške osnovne šole. V okviru pobude Repen med kamnom in vodo bodo učenci spoznali delo v kamnolomu ter naravne znamenitosti in kraje, vezane na izkopavanje kraškega kamna. V Zgoniku bo od 1. do 4. julija prireditev Odprte osmice, a ne samo. V tem okviru bo posvet o osmice kot kulturni in gospodarski dogodek, pri katerem morata prevladovati resnost in kakovost. V Bazovici bo ves konec tedna med 6. in 8. avgustom praznik, posvečen projektu Pokrajine Trst za ponovno uvedbo paše, ki je bila tako za potrebe kmetijstva kot za ohranjanje kraške gmajne tradicionalno prisotna. Praznično bo tudi v Gročani, in sicer od 3. do 5. septembra, ko bo Razstava in sejem tipičnih kraških pridelkov. V Ribiškem naselju bo od 23. do 26. septembra prireditev Bela jadra in modre rive. V Miljah bo treba počakati do novembra, ko bo od 11. do 14. novembra Praznik sv. Martina. Zadnja prireditev Dnevov kmetijstva bo omenjeni posvet, ki ga bodo prihodnje leto posvetili stanju gozdov na italijanskem, slovenskem in hrvaškem Krasu.

A.G.

DOLINA - Srečanje z Alessandrom Giacchettijem

Dolinski upravitelji predstavili prefektu pisano stvarnost občine

Pred kratkim imenovani tržaški prefekt in vladni komisar za Furlanijo-Julijsko krajino Alessandro Giacchetti v tem času spoznaval pisano tržaško stvarnost. Visoki vladni funkcionar je bil že gost na nekaterih županstvih, pred dnevi pa je obiskal tudi dolinsko občino. Županja Fulvia Premolin (**na sliki KROMA s prefektom**) je gostu skupaj s sodelavci predstavila dejavnost občinske uprave in tudi splošno družbeno, gospodarsko in jezikovno realnost občine. Navdela je nekatere aktualne probleme, s katerimi se sooča Občina, ter izpostavila njeni dosledno in ustajljeno skrb za sožitje med tukaj živečima narodoma.

DEŽELA - Protest študentov pred palačo deželnega sveta FJK

Bodo ustanove Erdisu res ukinili?

Možnost se omenja v okviru reforme deželnega financiranja univerz, ki pa jo svetnik Galasso (Ljudstvo svobode) zanika - Pobuda DS

S študenti so se srečali tudi deželni svetniki vseh skupin

Dežela Furlanija-Julijsko krajino ne bo ukinila Deželnih ustanov za pravico do študija (Erdisu): to je načelnik stranke Ljudstva svobode v deželnem svetu FJK Daniele Galasso dejal študentom univerz v Trstu in Vidmu, ki so včeraj dopoldne pred sedežem deželnega sveta demonstrirali proti morebitni ukinitvi teh ustanov v okviru reforme deželnega financiranja univerz, o kateri bodo svetniki razpravljali v prihodnjih dneh. Študentje se namreč bojnijo, da bi ukinitev ustanov na pravico do študija, ki jim je Dežela že letos skrila postavko za trideset odstotkov, pomenila dodaten korak na poti zmanjševanja storitev za univerzitetne študente, poleg tega pa bi deželna uprava z ukinitvijo prihranila komaj 50.000 evrov, zato bi bilo bolj primerno pomisliti na zaprtje številnih ločenih univerzitetnih podružnic na teritoriju, ki predstavljajo velik strošek. Galasso je na srečanju, ki so se ga udeležili zastopniki vseh svetniških skupin, dejal, da je možno, da bo deželni svet izglasoval resolucijo, ki bi deželno vlado obvezovala, da poglobljeno preuči vprašanje ustanov Erdisu in pri tem prisluhne tako univerzam kot študentskim predstavninstvom.

Študentski protest, ki ga je med drugim podprtlo tudi združenje TriesteGiovane, pa ni bila edina za včeraj napovedana pobuda glede vprašanja ustanov Erdisu, saj je srečanje na to temo v prostorih Novinarskega krožka organizirala tudi tržaška Demokratska stranka, ki se sprašuje, ali bo domnevna namera deželne uprave, da ukine omenjene ustanove, res prispevala k prihranitvi sredstev, ali pa gre samo za demagogijo. Proti ukinitvi ustanov Erdisu pa se je včeraj izrazil tudi načelnik deželnih svetnikov Italije vrednot Alessandro Corazza.

UNIJA ISTRANOV
V soboto svečanost pri šohtu tudi s koroškimi veterani

Unija Istranov prireja v soboto ob 10.30 pri bazovskem šohtu tradicionalno svečanost v spomin na žrtve fojb, ki jo ta begunška organizacija vsako leto prireja ob obletnici osvoboditve Trsta s strani Jugoslovanske armade in slovenskih partizanov, ki za euzulska združenja pomeni začetek štiridesetdevne jugoslovanske zasedbe, ki je trajala do 12. junija 1945. Tudi letos je napovedana prisotnost predstnikov oboroženih sil ter italijanskih, pa tudi avstrijskih in nemških veteranskih organizacij. Pri Uniji Istranov so še posebej zadovoljni, da se bo sobotne svečanosti udeležilo večje število predstnikov koroških brambovcev, s katerimi je euzulska organizacija podpisala dogovor o priateljstvu in sodelovanju na podlagi enakih izkušenj iz konca druge svetovne vojne oz. »nasilne jugoslovanske zasedbe z deportiranjem in pobojem civilistov ter žensk in nedolžnih otrok,« je v sporučilu za javnost zapisal predsednik Unije Istranov Massimiliano Lacota. Ob tej priložnosti bo med Oberdankovim trgom in Bazovico vozil poseben povezovalni avtobus.

REPENTABRSKA OBČINA - Načrt za obnovo vaškega trga

Repenski trg bo postal pravi ... super Plac

Načrt arhitektov Roberta in Pavla Starca nevsiljivo širi trg na travnik

Repenski trg je bil v ponedeljek kasno popoldne pravcata vaška kraška idila. Na travniku za zidkom, ki deli trg na dvoje, na asfaltini in na travnati del, sta se leno pasli kravi. Štiriletna mama Lejla in leto starca junica Liska, ju je predstavil domačin Franc Mulič, ko ju je s tanko palico v roki prišel iskat, da bi simentalki - te rdeče-bele pasme sta namreč kravi - pred večerom odgnal domov v hlev bližnje domačije.

Mulič je izkoristil priložnost za pašo kar sredi vasi, ki mu jo je ponudila ... občinska uprava. Še do pred kratkim je bil namreč travnik ob (ali na) trgu zasebna last. Ko se je že pred mnogimi leti začelo v občini govoriti, da bi bilo treba repenski Plac - kot pravijo trgu domačini - obnoviti, so se upravitelji odločili, da bi moral poseg zavzeti celotno območje, vključno s travnikom. Začela so se pogajanja z lastniki, ki jih je prejšnja občinska uprava župana Aleksija Križmana uspešno zaključila z odkupom zemljišča. Travnik je postal občinska last in odprl svoja vrata Mulejevim kravam in Marucellijskim konjem - kajti kdaj pa kdaj je na travniku mogoče opaziti tudi konja - za slastno pašo.

Obnova oziroma prenova trga, ki sodi med temeljne točke programa nove uprave župana Marka Pisanija, ne bo skazila sedanje kmečke idile na Placu. V to so se lahko občani prepričali v začetku aprila, ko so občinski upravitelji v prostorijah kulturnega doma na Colu uradno predstavili načrt prenovljenega trga. Projekt sta izdelala boljunška arhitekta, brata Robert in Pavel Starec. Občani so iznesli le nekaj majhnih posmislekov, podobno je bilo tudi na predstavitev novega trga občinskim svetnikom. Projektanta sta pomisleke vzela v poštev in dodelala načrt, ki je že pozitivno prestal presojo okoljske komisije ter sedaj čaka le še na »sod-

Načrt za preureditev repenskega trga, ki sta ga pripravila arhitekti Robert in Pavel Starec

bo« spomeniškega varstva.

Načrt ima velikansko dobro lastnost: ni vsiljiv in je sedanjemu trgu zelo prijazen. Oziroma: načrt bo še bolj odprt trg, da bo enovito zaobjel sedanje asfaltirano območje na levi strani (v smeri proti veliki štirni na višjem, severnem delu trga) in travnik na desni. Občinska uprava je dala načrtovalcem točne napotke. Trg je bil (in ostaja) središče vaškega dogajanja. Tu se zberejo domačini in gostje ob Kraški ohceti, ob občinskem prazniku; preko trga zapeljejo domači kmetovalci s traktorji; tod vodi pot v bližnjo gostilno, v trgovino, v osmice, v Kraško hišo. Na travniku se je zadnja leta udomačil karjola party, pa tudi nogometna tekma med Starimi in Mladimi je v osrčju vasi bolj privlačna in domača kot pa na »profesionalnem«

nogometnem igrišču ob cesti proti Općinam. Skratka: navodila so bila jasna. Nobene nove arhitektonске strukture ali pregrade, ki so nekaterim arhitektom sicer zelo všeč, temveč čim bolj smotorno vklapljanje trga v celotno vaško okolje, upoštevajoč potrebe po prehodu vozil in parkiranju.

Brata Starec sta se odločila le za eno korenito spremembo: v načrtu sta odstranila zidek, ki loči sedanji asfaltini del trga od travnika. Tako bosta postala levi in desni del trga usklajena, na isti ravni ležeča kamnitno-travniška celota, ki ju bo v sredini družila nekakšna kamnita sprejalna pot od spodnjega dela (od lipa in plesišča) do štirne na gornjem delu trga. Ta pot bo le navidezna, rahlo ukrivljena, tlakovana z repenskim kamnom, na kateri bo na-

meščenih deset kamnitih klopc (vedno iz repenskega kamna), ki jih bodo zvezčer osvetlite talne svetilke, da bo dobil trg ponoči lep svetlobni videz. Plešišče ob lipi bo ostalo, a ne bo več kvadratasto, temveč okroglo, vedno iz repenskega kamna. Preostali del trga bo tlakován s temno sivimi tlakovci (z nimi bodo prekrili kakih 1.600 kvadratnih metrov površine trga), le ob poslopjih na levi strani trga bo ozek kamnit pas.

Štirna bo urejena, popolnoma nov bo zidek na desni strani travnika, seveda iz repenskega kamna. Na spodnjem delu, ob orehu, bo prostor za ekološki otok ali za sanitarije ob praznikih in prireditvah, kot je Kraška ohcet. Oreh bodo sanirali, da bi ostal in postal pričevalec novega Placa.

Prehod skozi trg bo zagotovljen, prav tako parkiranje vozil, da ne bodo domačini ter lastniki in upravitelji trgovine, gostilne in osmice nergali. Župan Pisani je ob predstavitev izrecno pouparil, da bodo na novem trgu obdržali isto število parkirnih prostorov. Le na severni strani bo morda prehod za spoznanje ožji, ker bosta ob vhodu na trg z gornje strani nameščena manjša kamnita stebra, nekakšna zgodovinska pričevalca prenovljenega Placa.

»Trg bo polepšan, nekako racionaliziran, z ohranjениmi kraškimi elementi, brez očitnih vidnih sprememb,« je pojasnil župan Pisani. »Največje spremembe bodo tiste, ki bodo nevidne,« sta dodala arhitekti Starec. Nanašale se bodo na infrastrukturo. S trga bodo izginile žice električne napeljave in telefonske žice. Vse bodo vkopani in uredili odtočne kanale. Ta poseg bo še najbolj zahteven, saj bo treba razkopati območje okoli trga in namestiti nove podzemskie cevi.

Obnova repenskega Placa naj bi stala kakih 750 tisoč evrov. Občinska uprava je prejela ustrezni prispevek, finančna sredstva je črpala iz tako imenovanega Krajevnega akcijskega načrta. Za finančna sredstva se je angažirala že prejšnja, Križmanova uprava, ki se ji je župan Pisani zahvalil, saj je primerno zastavila delo za prenovo trga.

Sedaj bo treba načrt bratov Starec preliti s papirjev na nova tla repenskega trga, pravega super-Placa. Upravitelji bi hoteli to postoriti čim prej. Upajo, da bo spomeniško varstvo izdal svoje (pozitivno) mnenje mnogo pred zakonsko predpisanim terminom (150 dni). Tako bi se lahko dela v kratkem začela in - mogoče - bi bila uresničena skrita želja župana Pisani: krst novega Placa ob Kraški ohceti konec avgusta 2011, da bi se prihodnji kraški par zavrel na novem kamnitem plesišču. Pa tudi, da bi se Mulejevi simentalki Lejla in Liska še pred tisto jesenjo malce popasli na novem travniku-trgu.

Marjan Kemperle

Zgoraj: repenski trg danes (foto Kroma), spodaj: simulacija novega trga (Studio Starec)

Danes protest članov Simfoničnega orkestra FJK

Člani Simfoničnega orkestra Furlanije-Julijske krajine bodo danes pred sedežem deželnega sveta v Trstu od 10. do 12. ure protestirali proti ukinitvi te ustanove. Protest, ki ga prireja področni sindikat Slc-Cgil iz Vidma, ima kot cilj spodbujanje Dežele in krajevih uprav k spoštovanju obvez o ustanovitvi nove glasbene fundacije, ki bi prevzela dedičino orkestra. Te fundacije še ni na obzoru, čeprav so njeno ustanovitev napovedali že za letošnji januar, orkester pa so dejansko ukinili, njegovi člani pa posledično živijo v veliki ekonomski negotovosti tudi zaradi pomanjkanja socialnih blažilev. Člani orkestra zahtevajo sestanek s člani šeste komisije deželnega sveta ter jasne odgovore deželnih upraviteljev.

Protest na sodišču

Uslužbenci tržaškega sodišča bodo danes ob 11. uri z borovanjem v dvorani prizivnega sodišča protestirali proti »nevzdržnih delovnih razmerah«. Navzoča bo med drugimi tudi državna koordinatorica osnovnega sindikata RDB za pravosodni sektor Pina Todisco.

Srečanje o zgodovini policije

V auditoriju muzeja Revoltella (Ul. Diaz 27) bo jutri ob 11. uri konferenca o policiji in njeni zgodovini. Predaval bo namestnik kvestorja Raffaele Camposano, direktor zgodovinskega muzeja policije v Rimu. Srečanje bosta uvelia tržaški kvestor Francesco Zonno in predsednik tržaške sekcijske državnega združenja policije ANPS Angelo Troiano.

Tajnik COISP v Trstu

Deželno vodstvo policijskega sindikata COISP medtem obvešča, da bo jutri na obisku v Trstu državni tajnik sindikata Franco Maccari.

Predavanji o slovenščini

Sekcija za slovenščino na Visoki šoli tujih jezikov za tolmače in prevajalce vabi na predavanja iz cikla Slovenski jezik in kultura, ki bosta v četrtek, 6. maja, od 16. ure dalje v Narodnem domu. Prof. Martina Ožbot z ljubljanske filozofske fakultete bo predaval o stičiščih italijanščine in slovenščine v sodobni slovenski literaturi, prof. Andreja Žele z Znanstveno raziskovalnega centra SAZU pa o problemih slovenske skladnje.

SV. ANA - Včeraj Pri pokopališču oropana gospa z zlomljeno nogo

Na Istrski ulici, pri glavnem tržaškem pokopališču, je včeraj pri belem dnevu prišlo do ropa. Mnogi očividci so ob 10.30 zaledali bel fiat punto, ki se je ustavil ob cesti. V avtomobilu sta sedeli dve odrasli in dve mladoletni osebi. Odrasel moški je izstopil in napadel 85-letno ženico, ki je hodila na pokopališče pri Sv. Ani. Iztrgal ji je torbico in jo pahnil na tla ter spet sedel v avtomobil, voznik pa je pritisnil na plin in fiat je izginil v neznano. Mimoidoči so odtipkali številki 113 in 118, rešilec je gospo prepeljal v katinarsko bolnišnico. Pri padcu si je celo zlomila stegnenico. Storilce išče policija, po opisih naj bi bila odrasla moški in ženska temnoslavasta, stara sta od 35 do 40 let.

Odvedli so ga v zapor

Blizu tržaške železniške postaje je pod vplivom alkohola nadlegoval mimoidoče, noč in naslednji dan pa je preživel v priporu. 25-letnega romunskega državljanja so policisti urada za priseljence v noči na torek pred postajo skušali pomiriti, ker pa se je še bolj razburjal, so ga odvedli v koronejski zapor.

DSI - Predstavitev dnevnih zapiskov msgr. Rudolfa Klinca med letoma 1943 in 1945

Dnevnik duhovnika in pričevalca nekega časa

Knjigo je izdala Goriška Mohorjeva družba in beleži odnos primorske duhovštine do medvojnega dogajanja

Redno ponedeljkovo srečanje je predstinočnjim v Društvu slovenskih izobražencev minilo v znamenju predstavitev dnevnika msgr. Rudolfa Klinca, ki zaobjema časovno obdobje med junijem 1943 in avgustom 1945 in ki ga je izdala Goriška Mohorjeva družba. Predstavljeni večer so v Peterlinovi dvorani oblikovali časnikar Ivo Jevnikar ter raziskovalci naše polpretekle zgodovine Tomaž Simčič, Renato Podberšič in Peter Černic.

Kot je uvodoma povedal Jevnikar, je bil msgr. Klinec zagotovo poliedrična osebnost, kar se seveda odraža v vsebinu njegovih dnevnikov. V njih prihaja do izraza predvsem odnos primorske duhovštine do fašizma, pa tudi do Nemcev, partizanov, domobrancov, četnikov ter zavezniških vojakov, ki so to področje zasedli po koncu vojne. Samo vsebino dnevnika je v svojem posegu podrobnejše razčlenil Tomaž Simčič, ki je prisotne spomnil, da je Klinec avtor tudi drugih zanimivih zapisov, med katerimi prav govorito prednjači monografija o usodi primorske duhovštine pod fašizmom. Klinec dnevnik, ki je nastajal v Velikih Žabljah nedaleč od Ajdovščine, se po vsebinu v slogu spaja s Črniško kroniko Alojzija Novaka, ki je nastajala nedaleč stran v istem obdobju. Simčič je poudaril, da je v knjižni izdaji izšel le izsek iz dnevnikov msgr. Klinca, in sicer od junija 1943 do avgusta 1945. V tem času se je vojna sreča že nagnila na zavezniško stran, ljudje pa so bili predvsem po kapitulaciji Italije prepričani, da je vojne konec. Rudolf Klinec je svoj dnevnik sicer pisal tudi prej, zapiski iz obdobja 1942-1943 pa žal danes niso dostopni javnosti, saj se niso ohranili oziroma ležijo neznano kje. Msgr. Klinec v svojih dnevnikih ne opisuje samo zgodovinskih dogodkov, ampak tudi vsakdanje življenje, od parti-

Z leve proti desni:
o knjigi so govorili
Peter Černic,
Renato Podberšič,
Tomaž Simčič in
Ivo Jevnikar

KROMA

zanskih mitingov in veselic do mnogotnih nesreč z orožjem, ki so se na Primorskem zgoljile predvsem po kapitulaciji Italije. Je pa to tudi čas, ko so vrhovi Osvobodilne fronte poskušali navezati stike z duhovščino. Zanimivo je, da protagonist zapisa do partizanov nima nekega načelnega ideološkega odklonja, temveč se njegovo mnenje do pripadnikov Osvobodilne fronte krha s časom, ko Klinec opaža, da imajo partizanske akcije za posledice nemške represalije proti civilnemu prebivalstvu. Najbrž se tudi zaradi tega Klinec konec aprila 1945 umakne iz Vipavske doline v Furlanijo, od tam pa ga zaveznički prepeljejo v zbirna taborišča za jugoslovanske begunce na Apeninskem polotoku (Forlì, Cesena), kjer prezivi nekaj mesecev.

Mag. Renato Podberšič je o knjigi

dejal, da bo ta zagotovo pritegnila bralca, saj sta njena jezik in slog iskriva in prefinjena. Klinec je namreč že zgodaj pisal, in sicer v času svojega rimskega študija, svoje dnevnike zapiske pa je beležil po večini v večernih urah. Podberšič je poudaril predvsem dejstvo, da je še danes nam neznana vsebina že omenjenih dnevnikov med letoma 1942 in 1943, ki so tudi na Primorskem pomenujili izvedbo druge faze revolucije, in sicer pod taktilko Aleša Beblerja. Danes objavljene dnevnike zapiske je namreč doma hranila njegova nečakinja, do njega pa so prišli po za tiste čase povsem običajni poti. Njegovi župljeni, med katerimi je tudi oče današnjega odgovornega urednika goriškega tednika Novi Glas Jurija Paljka, ki je bil med drugo svetovno vojno borec IV. Prekomor-

ske brigade, so mu jih namreč prinesli skrite v ceveh okvirjev dvokoles. Klinec se namreč po vojni ni več vrnil v Jugoslavijo, prezgodnja smrt leta 1977 pa je prekrižala marsikateri njegov načrt.

Profesor Peter Černic je v začetku svojega posega poudaril, da gre Klinečev dnevnik seveda brati večplastno, in sicer kot zapise duhovnika, pa tudi kot pričevanje človeka, ki je doživljal tiste čase. Klinec je vseskozi polno živel svoje poslanstvo, saj se je izpostavil, da bi stopil v bran svojim faronom pred različnimi vojskami: Nemci, partizani, domobranci, četniki itd. Bil je tudi med tistimi duhovniki, ki so se tedaj pogajali z vrhovi Osvobodilne fronte na Primorskem. Ta so se prekinila, ko je primorski duhovščini postalo jasno, da ji je za to zmanjšalo dovoljnjega manevrskega prostora. (ps)

SDGZ-SERVIS Triurni tečaj za zaposlene v živilskem sektorju

Bliža se 12. maj, ko bodo stopili v veljavo novi predpisi deželnih zdravstvenih služb, ki predvidevajo obvezno izobraževanje delavcev v živilskem sektorju. Predpisi zadevajo vse kategorije podjetij, ki pri dejavnosti pridejo v stik s hrano in pičo: trgovci, gostinci, proizvajalci, prevozniki ipd.

V namen, da se podjetja uskladijo z zakonodajo, prirejata Slovensko deželno gospodarsko združenje in podjetje Servis doo, pod nadzorstvom zdravstvene službe A.S.S. n.1 Triestina, nov triurni tečaj za delavce, ki bo zadnji pred zapadlostjo. Odvijal se bo na podružnici SDGZ - Servis doo, v Obrtni coni Zgonik, Proseška postaja 29/F, 10. maja od 14.30 do 18.00. Vsi interesični naj se do petka, 7. maja javijo v uradhi SDGZ - Servis (Ul. Cicerone) ali na podružnicah oz. naj poalklojejo na številko 040 6724855, kjer bodo dobili vse potrebne informacije.

Upravljanje naravnega rezervata Glinščice

Občina Dolina razpisuje postopek primerjalnega ocenjevanja na podlagi naslovov in pogovora zaodelitev naloga usklajenega in nepreklenjenega sodelovanja za dejavnosti odprtja in upravljanja spremnega centra deželnega naravnega rezervata doline Glinščice. Interesenti morajo predložiti prošnjo za kandidaturo in življenjepis v eni sami kuverti najkasneje do petka, 7. maja, do 13.00 ure. Razpis je na razpolago pri operativni enoti za investicije in www.sandorligodolina.it "www.sandorligodolina.it in je izobesen na občinskih oglasnih deskih.

MEDNARODNI DOM ŽENSK - V sodelovanju s Pokrajino Trst

Bogato delovanje

Niz seminarjev o ženskem zaposlovanju, filmski festival, koncerti, debate, predstave

Sejno dvorano pokrajinskega odbora so včeraj »zasedle« ženske

KROMA

V stavbi v Ulici Pisoni, ki jo je mestu dala na razpolago pokrajinska uprava, že nekaj mesecev deluje Mednarodni dom žensk. Številna društva in organizacije, ki v središču svoje dejavnosti postavljajo »nežni spol«, prirejajo številne tečaje in kulturne prireditve, predvsem pa ponujajo raznovrstno pomoč: v prvi vrsti priseljenkam, ki so danes najbrž najšibkejša in najmanj zaščitenaa »podkategorija« večplastnega ženskega sveta, a tudi ženskam srednjih let, ki večkrat nimajo notranje moči, da bi ovrednotile svoje talente ...

Niz dejavnosti, ki jih finančno omogoča Pokrajina Trst, so včeraj predstavili v sejni dvorani pokrajinskega odbora. Ob prisotnosti predsednice Marie Terese Bassa Poropat in odbornice Adele Pino so referentke predstavile po-

samezne projekte, ki bodo stekli v prihodnjih mesecih. Med njimi nedvomno izstopa niz seminarjev, namenjenih pospeševanju ženskega zaposlovanja. V Mednarodni dom žensk namreč zahajajo tudi domačinke in priseljenke brez stalne zaposlitve, ki večkrat nimajo informacij o izobraževalnih strukturah in centrih za zaposlovanje. Predstavili jim jih bodo na seminarjih, ki bodo potekali maja in junija, septembra pa bodo eksperimentalno uvedli posvetovalnico, v kateri bodo učili, kako pravilno napišejo življenjepis (curriculum vitae), ali se pripravimo na pogovor z delodajalcem.

Posebno pozornost bodo posvetili medkulturnemu dialogu, pogovorom s priseljenkami, ki živijo v Trstu, delavnicam za otroke. V spomin na Fabrizio Ramondino bodo septembra uprizorili

odrsko postavitev njene knjige Passaggio a Trieste, pri kateri bodo sodelovali uporabnici tržaškega centra za psihično zdravje.

V naslednjih mesecih bodo v ženskem domu gostili nekatere pisateljice, ki v svojih delih obravnavajo različne ženske problematike: ob predstavitvi knjižnih novosti pa želijo ženskam, v prvi vrsti mladim, ponuditi priložnost za pogovor o nekaterih kočljivih tematikah, na primer migraciji, spolnosti, smerti.

Predvideni so koncerti, na katerih bosta Silvia Barbieri in David Briatore izvajala skladbe »pozabljenih« ustvarjalnik, a tudi deveta izvedba festivala Donne al cinema, ki nosi letos podnaslov Ženska oblast: na sporednu bodo filmi italijanskih in tujih režiserk oziroma producentk. (pd)

Gian Antonio Stella v Novinarskem krožku

Znani italijanski novinar Gian Antonio Stella bo danes ob 17.30 nastopil v dvorani Novinarskega krožka na Korzu Italia 13 v Trstu. Srečanje z naslovom Una, due, tre Italie (Ena, dve, tri Italije) bo vodil predsednik deželnega novinarskega sindikata Carlo Muscatello.

Srečanje s pisateljem Marekom Halterjem

V prostorih muzeja judovske skupnosti Carlo e Vera Wagner v Ul. del Monte 7 bo danes ob 17.30 srečanje s pisateljem Marekom Halterjem s predstavljivo njegovega novega romana La regina di Saba (Kraljica iz Sabe), ki je izšel pri založbi Spirali. Ob avtorju bodo na srečanju, ki ga so organizira Združenje judovskih žena v Italiji, sodelovali Ariel Haddad, Daniela Gross in Annalisa Silvestrini.

Srečanje Emergency o migracijah

V avli S3 Visoke šole modernih jezikov v Narodnem domu v Ul. Filzi 14 bo danes ob 17.30 drugo srečanje na temo migracij z naslovom Na slaboti (Sulla cattiva strada), ki ga prireja tržaška sekacija organizacije Emergency v sodelovanju z internim radijem RadioInCorso.

Giacomo Scotti v knjigarni Minerva

Pisatelj Giacomo Scotti bo danes v dvorani knjigarne Minerva v Ul. San Nicolò 20 v Trstu ob 18. uri predstavil svojo knjigo Lupi di mare sottost, saj se je izpostavil, da bi stopil v bran svojim faronom pred različnimi vojskami: Nemci, partizani, domobranci, četniki itd. Bil je tudi med tistimi duhovniki, ki so se tedaj pogajali z vrhovi Osvobodilne fronte na Primorskem. Ta so se prekinila, ko je primorski duhovščini postalo jasno, da ji je za to zmanjšalo dovoljnjega manevrskega prostora. (ps)

Film Outlet v maju

V mesecu maju se v gledališču Mieila zaključuje kinematografska revija Film Outlet, ki jo prirejata zadruga Bonawentura in združenje La Cappella Underground ter predstavlja niz filmov v izvirniku oz. še nepredvajanih in klasičnih filmskih produkcij. Izbrani filmi bodo na ogled vsako sredo ob 19. uri oz. 21.30 (to 5., 12. in 19. maja, medtem ko bo 26. maja ogled ob 20. uri). Že danes bo na vrsti film avstrijske režiserke Jessice Hausner Lourdes, prihodno sredo, 12. maja, bo na vrsti delo britanskega režisera Lona Sherfinga An Education, 19. maja pa film ameriškega režisera Toma Forda A Single Man. 26. maja bo na sporedu poklon italijanskemu režiserju Michelangelo Antonioni: vrteli bodo njegov film L'avventura, poleg tega pa tudi dokumentare Carla Di Carla Antonioni na Antonioni.

Četrti festival dokumentarnega filma

V kinu Ariston na Drevoredu Romolo Gessi 14 bo drevi ob 20. uri otvoriti večer četrte izvedbe festivala dokumentarnega filma NododocFest. Poleg uvodnih pozdravov bosta na sporedu ogled dokumentarca Ansana Giannarelli Diario di Bordo, ob 21.30 pa italijanska premiera dokumentarca Raymonda Depondona Afriques: Commet ça va avec la douleur?

Filmski večer krožka Lumière v Škednju

Filmski krožek Lumière prireja drevi v prostorih SKD Ivan Grbec v Škedenski ulici 124 v Škednju ob 20. uri ogled filma Carmine Amorosa Cover Boy - L'ultima rivoluzione, ki mu bo sledila razprava. Vstop je samo za člane, včlanje pa je možno pri vhodu.

OPČINE - Ob 65. obletnice osvoboditev

Padlih za svobodo bi se morali spominjati vsak dan

Slavnostni govornik je bil Matej Isra - Množična udeležba

Spomin na preteklost kot spodbuda za razmislek o današnjih razmerah in obveza za skupna prizadevanja, ki naj te razmere pomagajo izboljšati. V tem duhu se je odvijala tudi ponedeljkova večerna proslava v počastitev 65. obletnice osvoboditev Opčin, ki sta jo priredili kulturno društvo Tabor in sekcija VZPI-ANPI za Opčine, Bane, Ferluge in Piščance v sodelovanju z drugimi openškimi organizacijami ter slovenskimi šolami.

Spomin na preteklost kot spodbuda za razmislek o današnjih razmerah in obveza za skupna prizadevanja, ki naj te razmere pomagajo izboljšati. V tem duhu se je odvijala tudi ponedeljkova večerna proslava v počastitev 65. obletnice osvoboditev Opčin, ki sta jo priredili kulturno društvo Tabor in sekcija VZPI-ANPI za Opčine, Bane, Ferluge in Piščance v sodelovanju z drugimi openškimi organizacijami ter slovenskimi šolami.

Udeleženci proslave so se zbrali v Prosvetnem domu. Od tu so krenili v spredu proti spomeniku. K sreči se je prav v tistih večernih urah po celodnevnih plohah nebo razjasnilo in prizanesljivo omogočilo proslavo na odprttem. Pred spomenikom so se razvrstili otroci osnovne šole Franceta Bevka in srednje šole Srečka Kosovela ter pevci domačega moškega pevskega zbora Tabor, ki so oblikovali kulturni program proslave.

Med uvdohnimi notami otožne pesmi Žrtvam, ki jo je zapel openski zbor pod vodstvom Martine Feri, so predstavniki vaških organizacij položili pred spominsko obeležje rdeče nageljne. Sledil je nastop osnovnošolcev, ki jih je vodila Ana Palcich. Ob petju so z besedo obudili spomin na krvave dogodke pred 65 leti, ko so partizani bili zadnje boje za osvoboditev Opčin in s tem za dokončno

osvoboditev Trsta. Za njimi so nižješolci prebrali nekaj pričevanj njihovih novotov na čase osvobodilnega boja.

Slavnostno besedo je imel mladi družbeno politični delavec Matej Isra, ki je uvodoma opozoril na nevarnost posloševanja pomena narodnoosvobodilnega boja. »Mnogi so se borili in padli, je dejal, da se danes lahko vsi izražamo v jeku, ki ga čutimo za svojega, da lahko prosti izražamo svoja mnenja in predvsem, da bi v prihodnosti ne storili istih napak. Točka, zdi se mi, da delamo ravno iste napake, kot pred 70 leti.« Pri tem je govornik omenil nedopustne odnose do priseljencev in vse večje zapiranje v ozke lokalne kroge, za kar tudi sama manjšina ni imuna. »Za počastitev spomina na padle, je zaključil Isra, ni potrebno, da se tukaj zberemo enkrat letno. Veliko bolj pomembno je, da se nanje spomnimo vsak dan s tem, da reagiramo na ksenofobijo in rasizem, na ignoranco našega časa.«

Partizanski pesmi v izvedbi moškega zbora Tabor sta zaključili intenzivno in pomenljivo prireditve. (du ka.)

ŠOLSTVO - Izlet učencev osnovnih šol Ribičič in Grbec-Stepančič

Odkrivanje tradicije solinarstva in čudovitega podmorskega sveta

V četrtek, 29. aprila, so bili učenci osnovnih šol Ribičič od Sv. Jakoba in Grbec-Stepančič iz Škedenja na celodnevni šolskem izletu na primorski obali. Z ladjo Solinarco so odpluli iz piranskega pristanišča in se peljali do Sečoveljskih solin. V Muzeju solinarstva so učenci spoznali delo in življenje solinarjev, v bližini solnih polj pa so si ogledali solinarsko hišo, v kateri je živel solinarska družina v času pridobivanja soli. Kamnite hiše so bile opremljene z najnajnejšim za življenje in delo v solinah: kuhanjo z ognjiščem, kuhanjko posodo in pohištvo ter majhno izbo za počitek, medtem ko so v kleteh skladili pridelano sol.

V srednjeveškem Piranu so se učenci ustavili na Tartinijevem trgu pred znamenitimi palačami v beneškem slogu, nato so se sprehodili na vrh hriba do baročne cerkve sv. Jurija in se povzeli na stolp mestnega obzidja, kjer so občudovali pogled na mesto, morje ter Koprski in Tržaški zaliv v daljavi.

V mestnem središču so si ogledali tudi akvarij. V bazenih so opazovali veliko število živih bitij in organizmov iz podmorskega sveta: špare, zobatce, glavače, hobotnico, brancine in celo morsko želvo. V velikem talnem bazenu so plaval morski psi

trneži, vrane, jegulje ... Posebno zanimivi so bili rarog, veliki morski pajki, morske zvezde in ježki, različne vrste spužev idr. Pred odhodom do-

mov je učence čakal še sladoled v Bernardinu. Prijetno sončno vreme je prispevalo k uspešnemu spoznavanju znamenitosti Slovenske Istre. (nd)

Včeraj danes

Danes, SREDA, 5. maja 2010

ANGEL

Sonce vzide ob 5.49 in zatone ob 20.15
- Dolžina dneva 14.26 - Luna vzide 1.47
in zatone ob 11.32.

Jutri, ČETRTEK, 6. maja 2010

JANEZ

VREMENČERAJ: temperatura zraka 19,4 stopinje C, zračni tlak 1009,6 mb ustavljen, veter 8 km na uro sever, vlag 68-odstotna, nebo oblačno z dežjem, morje skoraj mirno, temperatura morja 17 stopinj C.

Lekarne

Do sobote, 8. maja 2010

Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30
Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Combi 17 - 040/302800, Ul. Fabio Severo 122 - 040/571088, Žablje - Ul. Flavia di Aquilia 39/C - 040/232253, Fernetiči - 040/212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Combi 17, Ul. Fabio Severo 122, Ul. Mazzini 43, Žablje - Ul. Flavia d'Aquilia 39/C, Fernetiči - 040/212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Mazzini 43 - 040/631785.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Mali oglasi

İŞČEM DELO - z lastno kosilnico oz. motorno žago kosim travo ter obrežujem tako drevesa kot tudi živo mesto. Tel. št.: 333-2892869.

DEKLE išče zaposlitev kot varuška. Tel. št.: 340-2762765.

GOSPA SREDNJIH LET išče delo na domu za razna hišna dela ali nudi pomoč starejšim osebam, tudi vsak dan, po možnosti v dolinski ali miljski občini. Tel. št.: 347-3132910.

PRODAM hišo v Bazovici. Vse informacije na tel. št.: 340-0728428.

PRODAM listek za koncert rock skupine AC/DC, ki bo v Vidmu v sredo, 19. maja. Tel. št.: 340-9732096.

PRODAM fiat stilo, station wagon, letnik avgust 2006, 1.900 TD, bele barve, full optional, kot nova. Cena: 7.800 evrov. Tel. 348-4462664.

Spomini na leto 1945

Kakšno je bilo življenje leta 1945? Kakšni občutki so spremljali prebivalce naših krajev, ko je bilo 1. maja končno vojne konec? Kakšne spomine hranijo na tiste prve povojne mesece? Posodite nam svoje fotografije, posredujte nam svoje spomine! Spoštljivo in z veseljem jih bomo iztrgali pozabi.

Zglasite se v naših uredništvi ali pošljite nam svoje fotografije na www.primorski.eu!

Čestitke

ALOJZIJI PURIČ voščimo ob 100. rojstnem dnevu in vabimo sorodnike in prijatelje na kozarček v Zagradec od 15. ure dalje.

Danes slavi svoj 100. rojstni dan **ALOJZIJA PURIČ**. Vse najboljše in mnogo zdravja ji želi sin Stanko z družino.

Nika presrečno se sneji, saj sestrico **JASNO** slavi. Mamici Ireni in očku Goranu želimo mirne vladke noči, to iz srca jim voščimo mi vsi. Karmen, Mitja, Erik, Marlena, Tayrin in Dean.

Našemu častnemu članu, profesorju **BORISU PAHORJU**, iskreno čestitamo ob prejemu častnega križa za znanost in umetnost, ki mu ga je podelila Avstrija. SKD Barkovje.

Naš **MANUEL** danes rojstni dan slavi. Poglej, na torti ena sveča že gori. Da boš še tako prideš in vesel, ponoc spal in vse pojel, ti želite iz srca tvoja ta ta in mamica.

Poslovni oglasi

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM S. KOSOVEL v Trstu išče sodelavca/ko z ustrezno izobrazbo za upravljanje vzgojno-varstvenega dela v jaslih v poletnem času. Zainteresirani naj pošljete svoj CV na mail info@sddsk.org

Osmice

FRANC INTOMAŽ FABEC sta v Mavhinjah odprla osmico. Poleg dobrega vina nudita tudi domač prigrizek. Vabljeni! Tel. 040-299442.

KMETIJA KOMAR ima v Logu osmico. Poleg točenega in stekleničenega vina nudita domač prasičji prigrizek. Vabljeni!

NA KONTOVELU »KAMENTCE« je odprta osmica. Vabljeni!

OSMICA je odprta pri Piščancih. Silvano Ferluga vabi na domač kapljico.

OSMICO ima odprto Berto Škerk, Trnovca št. 4. Vabljeni. Tel. št.: 040-200937.

OSMICO je odprla družina Laurica v Dolini, 445. Tel. št.: 040-228511.

OSMICO je odprla družina Pertot (Špiljni) Nabrežina center št. 10.

OSMICO je v Lonjerju odprl Damjan Glavina. Tel. 348-8435444.

OSMICO je odprl v Zgoniku Stanko Milič. Tel. 040-229164.

OSMICO so odprli pri Batkovi, Repen 32. Nudimo domač prigrizek. Tel. 040-327240.

OSMICO so odprli pri Cesarevih, Salež 24. Nudimo domač kapljico in prigrizek. Toplo vabljeni! Tel. 040-2296058.

OSMICO sta odprla Paolo in Robi Ferfolgia, Medjavas 6. Točita belo in črno vino ter nudita domač prigrizek. Tel. 040-208726.

V SAMATORCI sta odprla osmico Cvetko in Zmaga Colja. Toplo vabljeni. Tel. 040-229224.

Lotterija

4. maja 2010

Bari	36	25	20	18	81
Cagliari	19	29	68	50	77
Firenze	77	78	45	22	8
Genova	33	76	69	44	3
Milan	75	80	57	39	74
Neapelj	42	40	13	1	82
Palermo	5	41	86	6	66
Rim	79	40	52	35	45
Turin	12	11	6	78	79
Benetke	87	2	33	43	27
Nazionale	32	58	5	59	25

Super Enalotto

št. 53

5	15	23	39	43	49	jolly 29

</tbl

KŠD ROJANSKI KRPAN

ob podpori Pokrajine Trst in ZSKD

vabi na

PESNIŠKI VEČER

s pogledom na tržaški zaliv

Pri FEROLJI (Ulica Moreri 117)bomo jutri ob 20.30 razglasili
nagrajence natečaja na
ljubezensko pesem.Občinstvo glasuje in pokuša vino.
Sodelujejo Jana Kolarič,
zbor Gallus in kvintet flaut GM.**Izleti****SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO**

Trst organizira od 2. do 10. septembra izlet po Črni gori. Informativni sestanek in vpisovanje bo v četrtek, 6. maja, ob 20. uri v društvenih prostorih v Bojnjcu. Ker je mest na razpolago omejeno, se čim prej prijavite, ne bo vam žal!

SKD PRIMOREC organizira v okviru le-

tošnjih Cici uric celodnevni družinski izlet v soboto, 8. maja, v pravljico deželo Rdeče kapice v Unec (Postojna). Izlet je primeren za otroke od tretjega do osmoga leta. Prostih je še nekaj mest, za informacije in vpisovanje poklicite na št. 347-8386109 (Biserka).

KRUT obvešča, da je odhod avtobusa za skupinsko bivanje v Strunjanu v nedeljo, 9. maja, ob 15.30 iz Trsta, Trg Oberdan - Deželna palača. Dodatne informacije na sedežu v Ul. Cicerone 8. Tel. 040-360072.**KRUT** obvešča, da je še nekaj prostih mest za skupinsko letovanje na Malem Lošinju od 26. junija do 4. julija. Vse dodatne informacije in vpisovanje na sedežu, Ul. Cicerone 8/B, tel. 040-360072.**SKD IGO GRUDEN** vabi na krožni po-hod »Kje so tiste nabrežinske stezice« v nedeljo, 9. maja. Zbirališče na trgu v Nabrežini ob 8.45, odhod ob 9.00. Obiskali bomo: jamo Pod kalom, Slivenski gradec, frnažo pri Šempolaju, Ostri vrh, Lišček - največjo dolino na Tržaškem Krasu - in vojaško pokopalnišče iz 1. svetovne vojne. Pohod je primeren za vsakogar, trajta pribl. 4 ure; vodil bo Paolo Sossi. Informacije na tel. št. 040-200924 (Zulejka).**SŠKD TIMAVA MEDJA VAS - ŠTIVAN** organizira dvodnevni izlet v San Marino, Rimini in Italia in miniatura v soboto, 15. in nedeljo, 16. maja. Za vpisnine in informacije poklicati na tel. št. 339-848835 (Clara) ali 338-3415382 (Elisabeta).**IZLET NA GOLICO** (1835 m) - SPDT prireji v nedeljo, 16. maja, avtobusni izlet na Golico med »cvetoče kukovce« (narcize). Do koče na Golici je približno dve uri zmerne hoje, do vrha pa še pol ure. Odhod avtobusa: trg Oberdan ob 7.00, Općine hotel Daneu ob 7.15. Za prijave in informacije tel. 040-220155 (Livio).**SKD IGO GRUDEN** prireja krožni po-hod »Spoznajmo našo Učno pot Na-brežina« v nedeljo, 16. maja. Zbirališče na parkirišču pri Srednji šoli Igo Gruden ob 8.45, odhod ob 9.00. Pohod je primeren za vse in trajta pribl. 3 ure. Vodi Zvonko Legiša. Za info 040-200924 (Zulejka).**SPDT** obvešča, da zaradi tehničnih razlogov odpade izlet na Sv. Urh nad Kamniško Bistrico, ki je bil napovedan za nedeljo, 16. maja.**50-LETNIK IZ BREGA, TRSTA IN KRA-****SA** zbudite se! V soboto, 19. junija, organiziramo celodnevni izlet v Savinjsko dolino. Za informacije in vpisovanje poklicite na tel. št. 040-2266517 (Nives) ali 040-226687 (Marinka) najkasneje do četrka, 20. maja.**AGENCIJA 58** organizira v soboto, 22. maja, celodnevni izlet na Gorenjsko. Poskrbljeno je za zdравo počutje, zavavo in ples. Za informacije in prijave na 347-9604775 (Igor) in 347-0396371 (Nadja) ali po e-pošti igor.majalon@gmail.com in nadja-sossi@gmail.com. Soletrniki, ne zamenidite priložnosti.**KRUT** prireja 7-dnevno potovanje od 24. septembra do 1. oktobra v Uzbekistan po Poti svile v spoznavanju starodavnih tradicij ter zgodovinskih in arhitekturnih zanimivosti v Khivi, Buhari in Samarkandu. Program, dodatne informacije in vpisovanje na društvenem sedežu, Ul. Cicerone 8/b, tel. št. 040-360072.**Šolske vesti****NIŽJA SREDNJA ŠOLA S. KOSOVELA** na Općinah in na Prosek u vabi starše na predavanje: dr. Daniele Quarrello »Nasilje na šolah in pasti interneta« danes, 5. maja, ob 17.30 na sedežu na Općinah.**VZGOJITELJICE IN UČITELJI DIDAKTIČNEGA DOLINSKEGA RAVNATELJSTVA** vabijo na slavnostno odprtje razstave, ki bo v petek, 7. maja, ob 18.30 v Mladinskem krožku v Dolini. Razstava otroških del bo potekala do torka in sicer: v petek, od 18.30 do 21.30, v soboto od 19.00 do 22.00, v nedeljo od 18.30 do 22.00, v ponedeljek od 18.30 do 21.30 in v torek od 17.00 do 19.00. Toplo vabljeni.**NIŽJA SREDNJA ŠOLA SREČKA KOŠOVELA** na Općinah in na Prosek u vabi starše na predavanje: »Najstnik v današnji družbi: kako premoščati napesti in trenja v šoli in znotraj družine, ko najstrnik doživlja krizo telesnih in čustvenih sprememb« v četrtek, 13. maja, ob 17.30 na sedežu na Općinah. Predvalila bo dr. Francesca Simoni.**Kino****AMBASCIATORI** - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Iron man 2«.**ARISTON** - Dvorana je rezervirana za »NodoDocFest«.**CINECITY** - 16.00, 17.15, 18.30, 19.45, 21.15, 22.05 »Iron man 2«; 16.15, 18.10, 20.05, 22.00 »Ocean 3D«; 16.30, 19.50, 22.05 »Cosa voglio di più«; 15.50, 17.55 »The last song«; 15.50, 22.00 »La città verrà distrutta all'alba«; 18.00, 20.00 »Matrimoni e altri disastri«; 19.55, 22.15 »Agorà«; 15.50, 17.55, 20.00, 22.05 »Scontro tra titani 3D«.**FELLINI** - 16.00, 20.00 »Departures«; 18.10, 22.10 »Oltre le regole«.**GIOTTO MULTISALA 1** - (Ulica Giotto 8) 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Cosa voglio di più«.**GIOTTO MULTISALA 2** - 16.30, 18.20, 20.15, 22.10 »Matrimoni e altri disastri«.**GIOTTO MULTISALA 3** - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »L'uomo nell'ombra«.**KOPER - KOLOSEJ** - 17.40, 19.30, 21.20 »Romanca in Rimu«; 19.00, 21.10 »Spopad titanov 3D«; 17.00 »Kako izuriti svojega zmaja 3D«; 16.50, 19.10, 21.30 »Zelena cona«.**KOPER - PLANET TUŠ** 15.10, 17.20 »Kako izuriti svojega zmaja 3D«; 19.30 »Alica v čudežni deželi 3D«; 16.50, 18.50, 20.50 »Romanca in Rimu«; 15.00, 19.20 »Predobra zame«; 17.00, 21.30 »Spopad titanov 3D«; 21.50 »Avatar 3D«; 15.40, 18.20, 21.00 »Iron man 2«; 16.05, 18.45, 21.20 »Ne pozabi me«.**NAZIONALE** - Dvorana 1: 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Agorà«; Dvorana 2: 16.30, 18.00, 19.30, 21.00, 22.30 »Ocean 3D«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »The last song«; Dvorana 4: 16.30, 20.15 »Vendicami«; 18.15, 22.15 »Basilicata coast to coast«.**SUPER** - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.**TRŽIČ - KINEMAX** - Dvorana 1: 17.50, 20.10, 22.20 »Iron man 2«; Dvorana 2: 16.45, 18.15, 19.45, 21.30 »Ocean 3D«; Dvorana 3: 17.30, 20.00, 22.10 »Cosa voglio di più«; Dvorana 4: 17.45, 20.10, 22.00 »The last song«; Dvorana 5: 17.30, 20.15 »Matrimoni e altri disastri«; 22.15 »La città verrà distrutta all'alba«.**Obvestila****GLEDALIŠKA ŠOLA ZA NAJMLAJŠE OZ. MALA GLEDALIŠKA ŠOLA** Matjek Peterlin obvešča, da bo gledališki teden v Finžgarjevem domu na Općinah od 14. do 18. junija. Vpis sprejema urad Slovenske prosvete od danes, 5. maja, na tel. št. 040-370846 od 9. do 13. ure.**RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS** se bo sestal v četrtek, 6. maja, ob 20. uri v svojem sedežu (Prosek št. 159).**STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE** vabi člane v četrtek, 6. maja, ob 18.30 na pokrajinski aktiv, ki bo na sedežu tržaške federacije, Ul. Tarabocchia št. 3.**SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB »L. KOŠIR«** vabi svoje člane na redno sejjo, ki bo danes, 5. maja, ob 19. uri v Gregoričevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20.**TRŽAŠKO ZDRUŽENJE DIABETIKOV - ONLUS**

priredi v četrtek, 6. maja, ob 17. uri v dvorani Centra prostovoljnega uslug v ul. Sv. Frančiška 2 (2. nadstropje) predavanje na temo »Kako se znajdemo pred novitetami za zdravljenje sladkorne bolezni«. Po uvodnih besedah predsednika Marina Voccija bo predaval raziskovalec in specialistični diabetolog dr. Riccardo Candido. Vabljeni so vši!

OBČINA DOLINA razpisuje postopek primerjalnega ocenjevanja na podlagi naslovin in pogovora za podeleitev nalog usklajenega in nepreklenjenega sodelovanja za dejavnosti odprtja in upravljanja sprememb centra deželnega naravnega rezervata doline Glinščice. Interesenti morajo predložiti prošnjo za kandidaturo in življenjepis v eni sami kuverti najkasneje do petka, 7. maja, do 13.00 ure. Razpis je na razpolago pri operativni enoti za investicije in www.sandorligo-dolina.it in je izobesen na občinski oglašni deski.**SKD IGO GRUDEN** prireja v maju tečaj Nordijske hoje. Srečanja bodo potekala ob petkih (7., 14., 21. in 28. maja) od 18.30 do 19.45. Zbirališče pred društrom v Nabrežini. Na prvem srečanju, ki bo 7. maja, bodo na razpolago tudi palice. Tečaj bo vodila Jasmina Zvokelj. V primeru dežja je tečaj prenesen na soboto ob 9.00 ali na naslednji teden. Za info in vpis 040-200620 ali 349-6483822 (Mileva).**POLETNI CENTER PIKAPOLONICA** v priredbi Šč Melanie Klein, bo potekal v prostorih otroškega vrtca A. Čok na Općinah od 5. julija do 27. avgusta. Center je namenjen otrokom od 2. do 10. leta starosti. Od 8. maja bo urad odprt za vpisovanja vsako soboto med 10. in 12. uro v Ul. Cicerone št. 8. Vse podrobne informacije na www.melanieklein.org, tel. 328-4559414.**OPZ KRAŠKI CVET** bo v nedeljo, 9. maja, ob 18. uri pod vodstvom sestre Karmen Koren, s petjem sodeloval pri bogoslužju (šmarnicah) v Trebčah. V cerkvi bo sledil kratek koncert, s katerim se bo otroški zbor poslovil od letosne uspešne pevske sezone. Toplo vabljeni!**SK DEVIN** sklicuje 36. redni letni občni zbor v nedeljo, 9. maja, v prostorih Goštinske Biti v Križu ob 15. uri v prvem in ob 16. uri v drugem sklicanju s sledenjem dnevnim redom: predsedniško poročilo; blagajniško poročilo; poročilo nadzornega odbora; razprava; odobritev obračuna za leto 2009 in proračuna za leto 2010; razrešnica prejšnjemu odboru; volitve novega upravnega odbora; razno. Občnemu zboru bo sledilo društveno zagrajevanje kolesarjev, tečajnikov smučarske šole in članov, ki so sodelovali na društveni tekmi ter družabnost.**KRUT** obvešča, da bo naslednje srečanje bralnega krožka v ponedeljek, 10. maja, ob 17.30 na društvenem sedežu, Ul. Cicerone 8/B, Trst.**ZDruženje prostovoljcev hospicij Adria - ONLUS** vabi na predavanje »Rak: kot posledica psihosomaticske bolezni«. Predaval bo psiholog in psihoterapevt dr. Andrej Zaghet v ponedeljek, 10. maja, ob 17.30 v dvorani Baroncini, ul. Trento št. 8 v Trstu.**ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV** sklicuje pokrajinski svet včlanjenih društev na tržaškem v torek, 11. maja, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju, v Gregorčevi dvorani v Trstu (Ul. San Francesco 20).**JUS NABREŽINA** vabi člane na redni občni zbor v drugem sklicanju in na izredni občni zbor v petek, 14. maja, ob 20.30 v dvorani KD Igo Gruden, Nabrežina št. 89.**SKD BARKOVLJE** - Ul. Bonafata 6, prireja večer skritih talentov »Pokaži, kar znaš«. Vabimo k sodelovanju izključno nepoznane pevce, glasbenike, soliste, recitatorje, glumalce, posnemovalce-imitatorje, pesničke, plesalce itd., ki bi se radi, morda prvič, predstavili občinstvu. Podrobnejše informacije in prijave do 14. maja, na tel. št. 040-415797 ob uru obedov ali po elektronski pošti: clara.bevi@alice.it.**ZADRUGA NAŠ KRAS** sklicuje volilni občni zbor zadruge v petek, 14. maja, ob 19.30 v prostorju Kraške hiše v Repunu. Vabljeni vsi članji!**O.N.A.V. - Tržaška sekcija italijanskega združenja pokuševalcev vina** organizira v soboto, 15. maja, ob 18. uri, obisk kleti Santomas v Šmarjah pri Kopru. Vabljeni vsi člani in prijatelji. Informacije in prijave na spletni strani www.onav.it ali na tel. 334-7786980 (Luciano) ali 340-6294863 (Elio).**DRUŠTVO PROMEMORIA** prireja v to-

rek, 18. maja, ob 20.30 v Ljudskem domu Zora Perello v Škedenju (Trst) redni občni zbor volilnega značaja s sledenjem dnevnim redom: predsedniško poročilo, tajniško poročilo, blagajniško poročilo, nadzorniško poročilo, volitve novega odbora, razno.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV sklicuje 44. redni občni zbor v torek, 25. maja, ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicanju na sedež SKR Jezero, ul. Roma 24, Dobrodo (GO).**AŠD SK BRDINA** Pozor, pozor!!! AŠD SK Brdina organizira 26. in 27. junija, dводnevni izlet v »Mirabilandio«. Vpisovanje je možno ob ponedeljkih na sedež SKR Jezero, ul. Roma 24, Dobrodo (GO). AŠD SK BRDINA Pozor, pozor!!! AŠD SK Brdina organizira 26. in 27. junija, dводnevni izlet v

RIM - V konjušnicah Kvirinala

Caravaggio umetnik, ki po štirih stoletjih še osvaja

Razstava je velika zaradi del, zaradi postavitve in predvsem zaradi kakovostnih razlag

»Caravaggio privlači, ker občutiš, da sta njegovo življenje in njegovo delo tesno in skoraj posledično povezana.« Tako piše vodja rimskega urada za spomeniško varstvo Claudio Strinati v predgovoru kataloga k veliki razstavi o Caravaggiu, ki je na ogled v konjušnici Kvirinala, eminentni razstavnici galeriji v Rimu.

Caravaggio privlači. To je pravzaprav ena bistvenih značilnosti tega umetnika, konca 16. in začetka 17. stoletja, ki je drugačen od ostalih umetnikov tiste dobe. Predvsem po lepoti svojih del, po iznajdljivosti pri iskanju likov, pri tematiki, ki je pogosto nenavadna za čas, ko je bila še zlasti v Rimu svetost edino pravilo slikarstva, pa tudi po svojem kratkem in razuzdanem življenju, saj je umrl pri 39 letih, potem ko je moral zbežati na Malto, ker je bil obsojen na smrt zaradi umora. Caravaggio privlači tudi zato, ker je slik, ki so preverjeno njegove, sorazmer-

no malo, veliko pa je takih, ki jih nekateri pripisujejo njemu, vendar obstajajo o avtorstvu tudi dvomi. Zaradi vsega tega, njegovega značaja, njegovega dela, njegove življenjske poti, so ga obravnavali številni avtorji; nenazadnje mu je daljši prioved namenil tudi sicilski pisatelj Andrea Camilleri, ki je sicer znan po drugačni tematiki, a se ni hotel izogniti vabili pomembne nemške galerije, da ne bi nekaj napisal o Caravaggiu. In v tisti knjigi je vsekakor v enostavnih besedah napisano marsikaj, kar je v umetnostni zgodovini zavito v dolge razprave in pogosto v uginjanja brez končnega odgovora; vse do napadov, ki jih je bil slikar deležen, ko je Mario upodobil z obrazom lahkoživke Lene, sicer »ženske, ki jo je zelo ljubil«.

Pojdimo k veliki razstavi ob 400-letnici Caravaggiove smrti. Razstava je velika zaradi lepote Caravaggiovih del, zaradi postavitve in predvsem zaradi izredno kakovostnih razlag, ki so na raz-

polago v zvočnem zapisu. Razlage so izčrpane, gredo v podrobnosti, tako da obiskovalec lahko res uživa sleherno sliko, si jo ogleduje z več zornih kotov in razume slikarjevo ustvarjalnost. Ni pa razstava velika po številu prikazanih del. Na njej ni prav nobene slike, o kateri bi obstajal najmanjši dvom o avtorstvu, pa tudi nekatera druga dela so ostala tam, kjer so sicer. To velja že zlasti za triptih v rimski cerkvi San Luigi dei Francesi, zagotovo eno najbolj poznanih Caravaggiovih del, ki ga niso prenesli v konjušnico Kvirinala ampak obiskovalce vabijo k ogledu tja, kamor to delo dejansko spada, to je v cerkev.

Razstava se začenja s Košarico s sadjem (na sliki desno), zagotovo najbolj znano Caravaggiovo sliko iz mladostnih let, enkratnim delom skrajnega realizma, vse do črvive jabolke v košarici; ko stojiš

pred to sliko in si jo ogleduješ, te zamiška, da bi z roko segel po sedežu. V nadaljevanju je prikazana vsa Caravaggiovna umetniška pot, z izrednimi kvartopirci in igralcem lutnje, tematikami, ki zagotovo niso sodile v umetniško ustvarjanje tistega časa, do številnih svetopisemskih prizorov, katerim pa je umetnik vdahnih svojo dušo, svoj pogled na dogajanja, tudi tak, ki cerkvenim dostenjanstvenikom tistega časa ni bil pogodu. Skratka, razstava, ki je ne moreš opisati, ampak si jo moraš ogledati. Za to pa je potreben čas, ne samo zaradi gneče (s predhodno rezervacijo se obiskovalec lahko izogne čakanju v dolgi vrsti, ne pa gneči pred posameznimi slikami), ampak tudi in predvsem za to, ker si tukaj slik ne samo ogleduješ, ampak užиваš vso Caravaggiovu umetniško ustvarjalnost. (bb)

MLADINSKA ILUSTRACIJA - V umetnostnem centru Skerk v Trnovci

Popotnica v brezčasni svet pravljic

Na ogled so ilustracije uveljavljenih ustvarjalk, kot so Vesna Benedetič, Febe Sillani, Nicoletta Costa in Ana Košir - Izšel je tudi barvni katalog

Umetnostni center Skerk v Trnovci ponuja na ogled razstavo mladinske ilustracije v duhu medkulturne izmenjave na področju Alpe Jadrana, ki označuje delovanje kulturnega centra vse od leta 1998, ko je bil ustanovljen v prostorih prelepe domačije iz sredine 19. stoletja. Razstavo je podprla Dežela Furlanija Julijska Krajina. Pobudnik in obenem upravitelj Centra pa je odvetnik Giuseppe Skerk, ki je povabil k sodelovanju dve slovenski in dve italijanski ilustratorki s svojimi originali, nastali za različne publikacije namenjene otrokom.

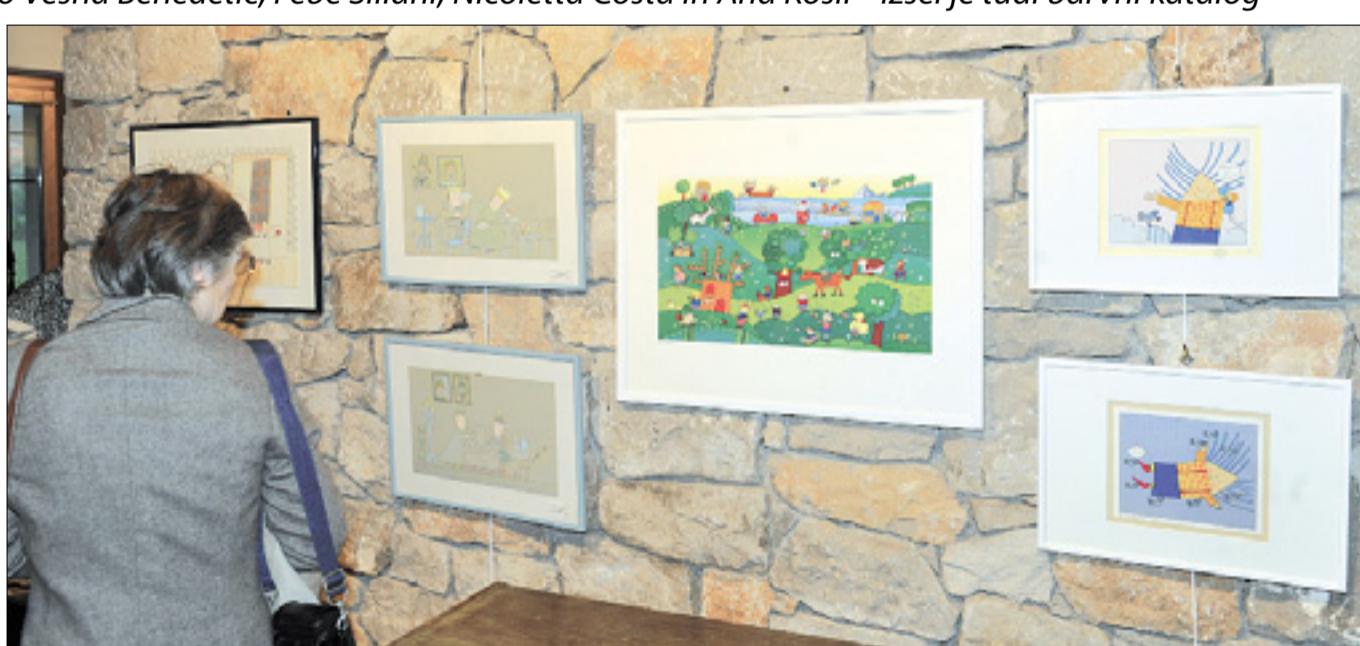
Na ogled je preko sto eksponatov. V pritličnih prostorih razstavlja Vesna Benedetič in Febe Sillani, v zgornjih prostorih pa Nicoletta Costa in Ana Košir. Že ob vstopu se znajdemo v živahnjem objemu barv: podobe nas pritegnejo s svojo izrazno in pripovedno močjo. Vsaka umetnica nas navorja s svojim značilnim prepoznavnim stilom in vabi, da vzpostavimo z likovnimi stvaritvami vidni dialog. Svet pravljice odpira pogled v brezčasni prostor vrednot, postane most, ki dovoljuje otroku spoznavati skrivnosti življenja. Podoba pa odigra pri tem pomembno vlogo posrednika, dopoljuje besedilo, vzbuja emocije, predvsem pa spodbuja sposobnost predstavljivosti. V tem smislu so ilustracije vseh štirih avtoric pristne in avtorsko doodelane, saj ponujajo najmlajšim bralcem užitek ob estetsko dovršenih in kakovostnih upodobitvah.

Vesna Benedetič je po rodu iz Gorice, več let je živel v Trstu, zdaj pa prebiva in ustvarja v Škrbinji na Krasu. Izoblikovala se je pri slikarju Antonu Sovretu v Ljubljani in poglobila v Milanu področje psihologije barv pri Gianniju Climatariju. Njen pristop je izrazito slikarski in s prosojnostjo akvarela pričara pravljčnost ter s svojimi mehkimi oblikami in žarečimi barvami posreduje otroku varnost in radostno razpoloženje. Ilustracije so bile objavljene na straneh mladinske revije Galeba, za Galebov šolski dnevnik in koledar in različne oblikovalske načrte. Narava in živalski svet kraljujeta, v njih prebivajo škrati in vile.

Febe Sillani je diplomirala na Inštitutu za umetnost Nordia v Trstu in bila več let zaposlena v Londonu na področju animiranega filma. Knji-

Ilustracije bodo na ogled do 23. junija

KROMA

ge za otroke piše, ilustrira in oblikuje. Knjige, ki jih je opremila s svojimi živahnimi in pisanimi ilustracijami so izšle na Japonskem, Kitajskem, v Koreji, Španiji in na Portugalskem. Za mladinsko revijo Giulio conigliu urejajo znanstveno in kulinarično stran. Poslužuje se kombiniranih tehnik, ročno obdelavo dopolnjuje z digitalno tehniko. Njene likovne interpretacije so igrive in dinamično vpeljujejo bralc v pripoved. Oblikovna prečiščenost dodatno valorizira stilizacijo protagonistov.

Nicoletta Costa je tržaška, mednarodno uveljavljena ilustratorka, arhitektka in obenem avtorica tekstov. Za svoje ustvarjalno delo je pejela prestižna mednarodna priznanja začenši s selekcijo na Bolonjskem knjižnem sejmu, z nagrado Catalogna d'illustracio vse do Zlatega peresa v Beogradu in nagrade Andersen iz leta 1994. Leta 2002 pa je prejela posebno nagrado Grinzane Junior za protagonista Giulia coniglia, enega izmed pravljičnih protagonistov, ki posebljajo otrokove strahove, sti-

ske, nerodnosti. Dogodivščine, ki se v veseli druščini razpletajo pomagajo otroku odkrivati pomen prijateljstva in sočutja. Nekatere njene zgodbe so uprizorili na odrskih deskah, pred kratkim pa tudi v animaciji. Doslej je izšlo preko dvesto knjig, ki jih je Nicoletta Costa ilustrirala, ob njih pa so zaživeli protagonisti v obliki lutk in igrač in postal zvesti spremljevalci otrokovega doraščanja.

Akademска slikarka Ana Košir živi in ustvarja v Ljubljani. Svetu ilustracije se je približala preko ustvarjanja karikatur za dnevničke. Objavila je preko štirideset knjig, za katere je bila posebej nagrajena kar pet let zapovrstjo s priznanjem Moja najljubša knjiga. Posebno uspešne so bile upodobitve zgodb o Anici izpod peresa DeSe Muck. Uveljavila se je tudi v tujini, na festivalih v Beogradu, Teheranu, Lodzu, Miljanu, na Dunaju in v Pragi. Ilustracije Ane Košir so bogate na pripovednih elementih in nadrobnostih, ki vzbujajo v bralcu radovednost za razpletanje zgodbe,

izrazito poudarjena prostorska razsežnost vrška gledalca v živi prostor likovne pripovedi.

Ob razstavi je izšel barvni katalog v slovenskem in italijanskem jeziku z uvodom kritika Claudia H. Martelli, ki obravnava zgodovinski razvoj in vlogo ilustracije do današnjih dni. Za uredništvo kataloga pa je poskrbel Saša Rudolf.

Ko bi poleg eksponatov in v katalogu bili razstavljeni, oziroma zabeleženi tudi naslovi knjig ali knjige za katere so nastali, bi gotovo popolnejše doživel velik smisel umetniške ilustracije, ki sodi v resor uporabne umetnosti in terja od ustvarjalca do dotedanstvenega naporja, obvladovanje specifičnih vescin in strategij vezanih na potrebe tržišča.

Ilustracije si lahko ogledamo do 23. junija ob četrtekih in nedeljah med 9.30 in 12.30; ob petkih in sobotah pa od 9.30 do 12.30 in popoldne od 17. do 19. ure, ali pa prehodnem telefonskem dogovoru 040 200346. Vstop je prost.

Jasna Merku

Projekt o Titu po hrvaški televiziji

Znani hrvaški režiser Lordan Zafranović končuje serijo o predsedniku nekdanje SFRJ Josipu Brozu Titu (1892-1980). Začetek prikazovanja na hrvaški televiziji je napovedano za začetek oktobra, navaja spletni portal B92. Zafranović je serijo ustvaril skupaj z novinarko Miro Šuvard. Za razliko od serije Antuna Vrdoljka, ki jo tačas predvajajo na HRT in ki je dvignila veliko prahu, se bo Zafranovićeva zgodba o Titu osredotočila na številne pogovore s posamezniki, s katerimi se v prejšnjih časih o tej temi ni razpravljalo.

»Pred petimi leti sem začel projekt o Titu skupaj z Evropo Press Holdingom, vendar se je stvar razvijala precej počasi in z velikimi težavami. Imeli smo izjemne pogovornike in decembra leta 2008 smo vstopili v koprodukcijo s HRT,« je povedal Zafranović.

Od 80 intervjujev, ki sta jih naredila Šuvardova in Zafranović, bo verjetno posebno pozornost pribgnil pogovor z Brozovo ženo Herto Haas, ki je prvič po 60 letih spregovorila o bivšem soprogu. Med pogovorniki so bili tudi novinar Žarko Susić, književnik Joža Horvat, Jerko Baković, cigar sestre so bile žrtve ustaškega terorja, in mnogi drugi. (STA)

Začel se je festival Queer Zagreb

Na 8. izdaji festivala Queer Zagreb, ki se je pričela sinoči z nastopom Holcombea Wallerja in skupine The Healers, bo sodelovalo 40 umetnikov iz ZDA, Slovenije, Brazilije, Argentine, Francije in Nemčije. Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane se bo predstavilo danes s predstavo Amado mio. Predstavo Amado mio je po romanu Piera Paola Pasolinija priredil in režiral Ivan Peterrelj. (STA)

LJUBLJANA - V ponedeljek v Drami gostili nemško pisateljico

Nobelovka Herta Müller: Vsaka dvojezičnost je zanimiva

Pogovor z avtorico, ki jo je zaznamovala romunska diktatura, je vodil Aleš Šteger

Da prisluhniti v živo aktualni Nobelovi nagrjenki ni ravno vsakdanje, je v ponedeljek pričala polna velika dvojna ljubljanska Drame; obisk nemške pisateljice Herta Müller je bil baje celo prvi obisk nobelovke v samostojni Sloveniji.

Da je bil ponedeljkov dogodek praznik za vso Slovenijo, z literarnimi ustvarjalci in njihovimi bralci na čelu, so uvodoma podčrtali urednik Študentske založbe (prirediteljice festivala Literature sveta - Fabula 2010) Mitja Čander, slovenska kulturna ministrica Majda Širca, ljubljanski župan Zoran Jankovič in podjetnica Tatjana Fink.

A nesporna protagonista večera je bila ona, pisateljica, ki se je leta 1953 rodila v povsem nemški vasi Nitzendorf v Romuniji. Pisateljica, ki se je z romunščino soočila še med študijem v Temišvaru, »to je bil zame jezik socializacije, vsak dan sem se naučila kaj novega, ker pa sem bila že dovolj odrasla, sem sproti presojala, kaj mi je pri romunščini všeč, kaj bom sprejela in kaj ne,« je povedala med pogovorom z urednikom in pesnikom Alešem Štegerjem. Romunščina ji je priraslak srcu, zato nerada ločuje med njo in materinščino. »Vsaka dvojezičnost je zanimiva, posebno za tiste, ki pišemo, saj ti omogoča dva pogleda na stvari in življenje. In čeprav ne pišem v romunščini, ona piše z mano.«

Glavnina pogovora je bila posvečena romanu *Zaziban dih* (Atemschaukel) iz leta 2009, ki je v prevodu Mojce Kranjc te dni izšel tudi v slovenščini (v sklopu projekta Knjiga za vsakogar, cena 3€). Zgodba sledi mladencu, ki je bil tako kot številni v Romuniji živeči Nemci po drugi svetovni vojni deportirani v sovjetska delovna taborišča. Avtorico je tema že dolgo časa zanimala, saj so bili v taborišča deportirani skoraj vsi prebivalci njene rojstne vasi, pet let

»Kar ne moremo izreči, lahko zapišemo,« trdi nobelovka Herta Müller

P.D.

je tam preživelu tudi njena mama. Toda tako kot nacistična, so tudi stalinistična taborišča bila tabu tema, o kateri preživeli niso radi govorili; tisti, ki so pristali na pogovor, Herti niso pripovedovali o detajlih, »brez teh pa ne moreš napisati knjige.«

Potem pa je Herta Müller srečala nemškega pesnika Oskarja Pastiorja. Med skupnim potovanjem je ona preklinjala »dolgočasne«, večno zeleni smreke, pesnik pa ji je odgovoril, da so mu bila prav ta drevesa v taborišču ena redkih opor. Herta je dobila »svoj detajl«, Oskar je pristal na to, da bi jo pripovedoval svojo taboriščno izkušnjo, »med nama se je ustvarila velika intimnost, saj sem ga spraševala tudi o tem, kaj pomeni absolutni nadzor, kaj se zgodi z dostojanstvom, ko zavlada la-

kota, kakšen je občutek, ko začneš psihofizično propadati.« Če ga ne bi leta 2006 prehitela smrt, bi roman, v katerem je Oskarjeva zgodba ovita v fikcijo, izdala skupaj.

Herta Müller je prepričana, da »kar ne moremo izreči, lahko zapišemo« in da je v umetnosti lepo, kar boli. Morda se zato v njenih delih pojavi predvsem povojna romunska diktatura, čeprav bi se ji sama »z veseljem odrekla«, ko ne bi bila neizbrisno rezala v vsa področja njenega življenja. »Cenzurirali so naše nakupe, časopise, zobe ...vsak dan je bil od A do Ž cenzuriran.« Tajna policija Securitate je sejala smrt med njenimi prijatelji, Herti pa odvzela službo, jí vcepila strah in povzročila ogromne težave: s posledicami se spopada še danes.

Morda je zato nobelovka prepričana, da lahko preživimo predvsem v posamičnosti, obdani s svojimi malenkostmi, najljubšimi predmeti. Za Oskarja Pastiorja je robec postal »edini človek, ki je skrbel zame v taborišču.« Za Herteto Müller je mamin žepni robec postal nadomestnik za pisarno: nanj je sedla na tovorniškem stopnišču, ko ni imela več vstopa v svoj urad.

Aleš Šteger ji je ob ponedeljkovem slovesu podaril snežno bel žepni robec. Herta Müller je z njim pomahala z velikega odra ljubljanske Drame in se umaknila v zaodrije, kamor ne seže soj reflektorjev. Kajti najraje vidi, da o njej spregovorijo knjige.

Kar ne moremo izreči, lahko pač zapišemo ...

Poljanka Dolhar

VIDEM - Po 12. festivalu Far East Film

Organizatorji upravičeno zadovoljni

Videmski gledalci so za najboljši film izbrali korejsko delo *Castaway on the Moon* - Ob filmskih predstavah številna srečanja

V Vidmu se je v soboto zaključil 12. Far East Film, filmski festival, posvečen azijskim kinematografijam. Tudi letos so lahko organizatorji (videmski Centro Espressioni Cinematografiche) zelo zadovoljni z uspehom prireditve, saj so v minulem tednu ponovno zabeležili rekordno število preko 50.000 prisotnosti. Festival je s premierami, novostmi in retrospektivami ponudil obiskovalcem z vsega sveta preko 60 dolgometražnih filmov z Daljnega vzhoda.

Kot je že običaj, so bili v gledališču Teatro Nuovo Giovanni da Udine na sporednu novejši filmi, ki nadvorana Visionario pa je bila posvečena retrospektivam, tokrat filmografiji hongkonškega režiserja, znanilca novosti in predhodnika new-wavea Patricka Lung Konga in pa japonske produkcije hiše Shin-To-ho.

Med razlogi za priljubljenost videmskega festivala in navala zvestih gledalcev je poleg neoporečne organizacije predvsem to, da je občinstvo v ospredju dogajanja, saj ima po vsakem ogledu možnost, da ocepi filme.

V gledališču Giovanni da Udine, kjer je bila na sporednu selekcijo tega, kar je trenutno na ogled v azijskih kinodvoranah, so videmski gledalci izbrali kot najboljši film korejsko delo *Castaway on the Moon (na slike)*. To je čudovita in hkrati neobičajna zgodba dveh emarginirancev. Prvi je z dolgori obremenjeni izobčenec na neobljudenem otoku sredi mesta, drugo pa je dekle, ki zaradi prevelike občutljivosti nikoli ne zapusti domače sobe. Moški sprva skuša zbežati z otoka, a ker ne zna plavati, se naposlед voda in si z bojevitostjo uredi življenje kot brodolomec, kar ga navsezadnjem privede do zadoščenja in veselja, ki ga prej ni občutil. Doma zaprto dekle, ki ima kot hob slikanje lune, pa se preko neverjetnih in zabavnih metod spravi z njim v stik.

Videmski festival so obiskali mnogi avtorji, režiserji in igralci. Med njimi sta bila hongkonška režiserja Johnny To in Pang Ho-Cheung. Ta je na prvi večer šokiral gledalce s svojim zadnjim delom *Dream Home*, groteskno srljivko, ki se dotika problema inf-

lacijs in visokih cen stanovanj v Hong Kongu. Glavna junakinja filma namreč pobije 11 ljudi v stanovanjskem bloku, da bi tako padle cene stanovanj in bi lahko kupila stanovanje po nižji ceni. Nazadnje ji pverzni načrt uspe, a v zadnji sceni vidimo, da je postela, ki jo je kupila, prevelika za sobo. Zaradi nekaterih posebno presunjlivih scen naj bi nekateri starejši gledalci v Vidmu celo padli v nezavest med predvajanjem. Režiser je povedal, da je v Hong Kongu stanje tako hudo, da se je že prijetilo, da gospodar stanovanja ni dopustil vstopa policiji pri reševanju žrtve nasilja, saj bi novica o tem avtomatično pomenila razvrednotenje stanovanjskega bloka. Film bo na domačih tleh izšel v maju močno porezan.

Ravno tema cenzure je med srečanjem z avtorji vzbudila najbolj zanimive debate, predvsem zato ker je privedla do zelo aktualnega soočanja med Hong Kongom in ostalo Kitajsko. Kljub temu, da Hong Kong spada sedaj uradno pod Kitajsko, so med njima še zelo velike razlike. Debate so postavile v ospredje dej-

stvo, da zaradi krize hongkonških kinodvoran mora vedno več hongkonških režiserjev za velike produkcije ciljati tudi na kitajsko tržišče, kar pa ni lahko.

Pang Ho-Cheung je povedal, da se dandanes veliko režiserjev avto-cenzurira, da lahko prodre na Kitajsko. Hongkonški igralec Chapman To, ki je s svojim veselim značajem zabaval publiko in sogovornike, pa je v intervjuju povedal, da ga kitajsko tržišče ne zanima, saj »kako lahko med snemanjem komedije improviziraš skeče, če moraš stalno misliti na to, kaj lahko rečeš, in na to, česar ne smeš. Kitajska cenzura je povsem nepredvidljiva. Jezikovno in kulturno sta Hong Kong in Kitajska še povsem različna in taki bosta tudi v prihodnje. Na Kitajskem prevladuje močna »protekcija« lastne kulture in celo mladi so na to zelo občutljivi. Trenutno se tam veliko govori o pojmu »harmonije.« To nekako verjamemo. To pa pomeni, ne smeš imeti idej, ki so različne od naših. Če rečeš kaj, kar ni v skladu s tem, kar mi mislimo, to ni harmonija!«

Peter Jevnikar

Anketa

www.primorski.eu
klikni in izrazi svoje mnenje

Koliko knjig v slovenščini preberete v enem letu?

☐ Nobene	☐ Od 5 do 8
☐ Ena	☐ Več kot 8
☐ Dve do 5	☐ Od 2 do 5

Ljubljana: Portreti slovenskih književnikov

V sklopu Ljubljane - svetovne prestolnice knjige in v okviru literarnega festivala Fabula 2010 bodo drevi ob 20. uri v atriju Mestne hiše odprli razstavo Jožeta Suhadolnika: Portreti slovenskih književnikov. Ob gostovanju izraelskega avtorja Davida Grossmana bodo dve razstavi odprli še ob 17. uri v Slovenskem etnografskem muzeju. Fotograf Suhadolnik je v objektiv uvolil znane obrazce aktualnih slovenskih literatov, med katerimi so Ciril Zlobec, Desa Muck, Boris Pahor, Dane Zajc, Milan Dekleva Svetlana Makarovič, Tomaž Salamun, Drago Jančar, Evald Flisar, Andrej Rozman Roza in Lucija Stupica. Odprtje razstave bodo obogatili še z literarnim večerom, na katerem bodo brali odlomke besedil iz knjižnih del portretirancev, so sporočili z galerije MOL. V Slovenskem etnografskem muzeju bodo pred prihodom izraelskega pisatelja Davida Grossmana odprli razstavi Najlepše izraelske ilustracije in Umetnost hebrejske pisave. Razstava ilustriranih posterjev, s poudarkom na otroških knjigah, prikazuje dela 15 vodilnih izraelskih ilustratorjev, karikaturistov, grafikov in avtorjev risank. Med njimi bodo svoja dela za otroke predstavili Yossi Abolafia, ki je v svoji karieri sodeloval z vodilnimi izraelskimi mediji, ustvarjal v Montrealu in New Yorku ter trenutno poučuje na Akademiji za umetnost in oblikovanje v Izraelu.

Tam je svojo ilustratorsko pot začela tudi avtorjev, ki bodo s svojimi deli sodelovali na razstavi. Med njimi sta nenačadne nominiranki za ilustratorsko nagrado H.C. Andersena Ora Eitan in njena dobitnica Alona Frankel. Delo italijanske ilustratorke Christine Kadmon bodo najmlajši slovenski bralci lahko spoznali ob listanju otroške knjige Petra Horna z naslovom Kaj bom, ko bom velik. Posterji so bili predstavljeni v Izraelskem paviljonu, na mednarodnih knjižnih sejmih v Buenos Airesu, Ženevi in Bologni in na literarnih dogodkih v Evropi, Aziji ter Južni Ameriki. Umetnost hebrejske pisave se je začela razvijati pred poldrugim tisočletjem iz protokanaanske pisave in hitro prešla v uporabo na celotnem Bližnjem vzhodu. Razstavni eksponati v etnografskem muzeju so popisani s hebrejskimi črkami in zapisni, ki so bili namenjeni verskim in obrednim postopkom doma ali v sinagogi. Zapisni niso le okraski in umetnine, služijo namreč tudi kot zgodovinska pričevanja. Na ogled so različni tipi pisave izpod peres pisarjev ali bolj običajnih ljudskih umetnikov. Vsak tip je značilen za posamezne judovske skupnosti v določenih diasporah po svetu. Okrasje ob besedilu odraža lokalno umetnost dežele, kjer so zapisni nastali. Razlike so predvsem med podrobnostmi in črkami na papirju ali pergamentu. (STA)

JAMLJE - Zaradi zaraščanja gmajne se spreminja naravno okolje

Populacija merjascev stabilna, namesto fazanov jeleni in gamsi

Pred dvema letoma opazili risa, pred nekaj meseci baje medved v Medji vasi

V jameljskem lovskem okolišu, ki meri 560 hektarjev, je populacija merjascev stabilna, namesto fazanov, ki so bili nekoč znani za to območje, pa se vse bolj pogosto pojavljajo jeleni in gamsi.

»Že pet ali šest let je število merjascev v jameljskem okolišu stabilno. Prvega merjasca smo uplenili leta 1992, nato je njihovo število nekaj več kot deset let rastlo, potem pa se je populacija stabilizirala,« pravi direktor jameljskega lovskega okoliša Maurizio Zulian in pojasnjuje, da merjasci v Jamljah ne povzročajo večje škode, saj v vasi praktično ni več domačinov, ki bi se ukvarjali izključno s kmetijstvom in ki bi na svojih poljih gojili pšenico ali koruzo. V Jamljah lovci letno uplenijo kakih trideset merjascev, ravno toliko pa je uplenjenih tudi srn. »V zadnjih petnajstih letih se je nekoliko povečala populacija srnjadi, po drugi strani pa se je znižalo število fazanov, ki zaradi zaraščanja polj nima več primernega življenjskega okolja. Namesto fazanov je pri nas vse več jelenov, čeprav jih je zelo težko opaziti, ker gre za zelo plašne nočne živali,« pravi Zulian. Po njegovih besedah člani lovske družine Trstelj v Kostanjevici in Selah na Krasu, to se pravi na območju, ki meji na jameljski okoliš, letno uplenijo štiri do pet jelenov, njihov lov pa je na italijanski strani prepovedan, ker populacija te divjadi naj bi se še ne stabilizirala. Po drugi strani se je na Krasu v zadnjih letih povečalo število gamsov, tako da so med lanskim sezonom na območju Medje vasi že uplenili nekaj primerkov. »V okolici Medje vasi je sedemdeset gamsov, v jameljskem okolišu pa smo jih našteli približno dvajset, tako da nismo že vložili prošnje za odstrel,« pravi Zulian. Z gamsi niso zadovoljni kmetje iz Medje vasi, saj naj bi povzročali škodo predvsem na vinogradih, v Jamljah tovrstnih težav nimajo zaradi že omenjene opustitve kmetijskih dejavnosti.

Širjenje merjascev, srnjadi in jelenjadi spremlja tudi občasna prisotnost velikih zveri. Pred dvema letoma so v Jamljah opazili risa, pred nekaj meseci pa naj bi se v bližini Medje vasi pojaval medved. Domačin naj bi ga opazil ponoči, jameljski lovci pa se s komatinimi - kot tudi z volkovi - zaenkrat še niso srečali. Pred nekaj meseci naj bi domačin pri Bonetih opazil volka. To je po mnenju lovcev možno, čeprav pojasnjujejo, da volkovi niso samotarji in da bi se morali pojavit v krdelu, ki naj bi za sabo pustilo več sledi. Ne glede na to je jasno, da se favna na Krasu spre-

Največ nesreč, v katere je vpletena divjad, se zgodi v nočnih urah; zaradi tega morajo biti vozniki med nočno vožnjo še posebno previdni

Vozniki, pozor na srne!

V zadnjih dneh so na območju Jamelj avtomobili podrli pet srn, zato pa morajo biti vozniki posebno v nočnih urah zelo pozorni na divjad, ki prečka cestišče. »Mladi samci v teh pomladanskih dneh označujejo svoje teritorije in se zaradi tega veliko premikajo. Zanje so seveda ceste ovira, ki jo morajo prečkat, pri čemer prihaja do številnih nesreč,« pojasnjuje direktor jameljskega lovskega okoliša Maurizio Zulian, ki poziva voznike avtomobilov in motornih koles, naj znižajo hitrost med vožnjo po državni cesti št. 55 po Jamljah in Dolu ter po vseh ostalih stranskih cestah.

Lovci morajo vsako leto poseči zaradi številnih srn,

ki jih povozijo avtomobili; večinoma dobijo poškodovane živali kmalu po nesreči, včasih pa se zgodi, da srne uspejo zbežati v gozd, kjer zatem poginejo zaradi poškodb. Poleg srn so za cestni promet zelo nevarni tudi merjasci. Ko avtomobili trčijo v divje prasiče, je gmotna škoda na vozilih veliko večja, saj merjasci tehtajo tudi po sto in več kilogramov. Podobno kot za srne tudi za merjasce velja, da po trčenju skušajo zbežati v gozd; ravno zaradi tega so lani jameljski lovci nekaj dni po nesreči našli zelo veliko poginulo samico, ki je ležala par metrov proč od ceste. V primeru trčenja v srne, merjasce ali drugo divjad je treba seveda čim prej obvestiti lovce oz. sile javnega reda, seveda tudi, če poškodovane živali zbežijo s prizorišča nesreče. (dr)

minja, kar je pred dnevi v Jamljah poudaril tudi predsednik lovskega okraja Kras Renzo Ambrosi. Med odprtjem razstave trofej, ki jo lovci postavijo na ogled ob zaključku sezone, je Ambrosi pojasnil, da so lani v krasih lovskih okoliših od Milj do Sovodenj uplenili 493 merjascev, 744 srn in 4 gams. Skupno je bilo uplenjenih 1.241 glav par-

kljaste divjadi, kar je natanko toliko kot predloškim. Ambrosi je razložil, da so lani lov odprli mesec dni prej, in torej 15. maja. Zaradi tega so lovci uplenili več brejih samic divjadi, ki jih počasiča, zato pa naj bi se posledično populacija merjascev nekoliko znižala. Ambrosi je pri tem opozoril na potrebo, da se v deželnem favnističnem načrtu čim prej dolo-

či, kako naj se v bodoče upravlja s populacijo merjascev. Na odprtju razstave trofej v dvojni jameljskega društva Kremenjak so med udeleženci izstopali pokrajinska odbornika Mara Černic ter župana Zgonika Mirko Sarčoč in Devina-Nabrezine Giorgio Ret, zbor slovenskega lovskega društva Doberdob pa je poskrbel za krajši pevski nastop. (dr)

FARA Iz kanala potegnili truplo ženske

Goriški gasilci so včeraj popoldne iz umetnega kanala Fantoni pri Fari potegnili na breg truplo ženske srednjih let. Sredi popoldne so namreč prejeli obvestilo, da so v kanalu opazili človeško telo. Gasilci so takoj sprožili iskalno akcijo in se odpravili do hidroelektrarne pri Fari, pred katero so nameščene zapornice. Z gumenjakom sta se gasilci v potapljaški opremi odpovedali po kanalu do zapornic, kjer sta v motni vodi našla truplo, ki sta ga s pomočjo kolegov na suhem potegnila iz kanala. Na kraju so posredovali tudi kabinjerji goriškega poveljstva, ki so nato poskrbeli za identifikacijo trupla. Gre za žensko staro nekaj čez petdeset let, so povedali; po še nepotrjenih informacijah naj bi šlo za 51-letno Alessandro Bregant. Žensko z bivališčem v Ulici Brigata Sarsari v Gorici so svojci že nekaj dni pogrešali. Kraj najdbe trupla si je včeraj ogledal tudi dežurni sodnik.

GORICA - Nesreča pred gostilno Abruzzo

Gigi Lo Re pod avto

70-letni bobnar in ustanovitelj glasbene skupine Le Tigri utrpel lažje poškodbe

Kraj nesreče v Ulici Marconi in Gigi Lo Re

V prometni nesreči se je včeraj dopoldne v Gorici poškodoval Gigi Lo Re, ustanovitelj glasbene skupine Le Tigri, ki je zaslovela v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Lo Re, ki bo 21. junija dopolnil 70. let starosti, je nekaj pred 11. uro nameraval prečkati cesto po prehodu za pešce pred gostilno Abruzzo v Ulici Marconi, kjer ga je podrl avtomobil tipa Mercedes 190 E. Za volanom avtomobila je sedel 35-letni Aleksander Friček iz Gorice, ki je bil namenjen iz mestnega središča proti Trgu Cavour. Lo Re je po trčenju padel na tla in utrpel lažje telesne poškodbe. Na pomoč je z rešilcem s tulečimi sirenami prihitelo osebje službe 118, ki je ponesrečenca prepeljalo na združenje v goriško bolnišnico.

Lo Re je v Gorici zelo znan zaradi svoje glasbene kariere. S skupino Le Tigri je od leta 1963 naprej nastopal po vsej Italiji, zaigral pa je tudi v slovitem lokalnu Piper. V zadnjih letih je napisal tudi nekaj knjig; v avtobiografski publikaciji »Il ruggito della Tigre« je opisal pot svoje glasbene skupine, »Emozioni a Lourdes« je naslov knjige z vtiši s obiska romarskega središča, poleg tega je izdal še zbirko aforizmov, ki jih je posvetil mamam. Pred tremi leti mu je goriška občina podelila priznanje »Tre soldi goriziani«.

TRŽIČ - Mangiarotti

»Za selitvijo proizvodnje se skrivajo špekulacije«

Družba Mangiarotti Nuclear namerava zapreti svojo tovarno v kraju Sesto San Giovanni v Lombardiji in odslovi 118 delavcev, po drugi strani pa je od-kupila bivši obrat podjetja Ineos v Tržiču, da bi v njem s finančno pomočjo deželne vlade zaposlila 50 delavcev. «Na novi primer notranje delokalizacije oziroma selitve proizvodnje iz ene dežele v drugo opozarja deželni svetnik Mavrične levice Igor Kocijančič.

Danes se bodo upravitelji iz kraja Sesto San Giovanni in tamkajšnji sindikalisti mudili v Trstu, kjer bodo po navedbah Kocijančiča zahtevali srečanje s pristojnimi deželnimi odborniki. »Protest delavcev in sindikalistov iz Lombardije seveda ni uperen proti delavcem bivše tovarne Ineos, ki naj bi jih zaposlili v tovarni družbe Mangiarotti Nuclear v Tržiču. Gre za kakih štirideset delavcev na mobilnosti, čeprav naj bi v obratu skupno zaposlili dvesto oseb,« pojasnjuje Kocijančič v poudarju, da so po vsej verjetnosti za zaprtjem obrata v kraju Sesto San Giovanni veliki gospodarski interesi in špekulacije. »Ne bi hotel naknadno izvedeti, da se je družba Camozzi, ki ima v lasti podjetje Mangiarotti Nuclear, izverila svojim obljubam o številu zaposlenih takoj v Lombardiji kot v Furlaniji-Julijski krajini,« poudarja Kocijančič in pojasnjuje, da naj bi za zaposlovanje delavcev

IGOR KOČIJANČIČ

KROMA

podjetje Mangiarotti rado istočasno koristi deželno pomoč v Lombardiji in FJK ter državne prispevke, saj ima ravnokar v dopolnilni blagajni sedemdeset delavcev. Poleg nižjega števila zaposlenega osebja od obljubljenega naj bi se po besedah Kocijančiča za selitvo proizvodnje skrivala tudi nepremičinska špekulacija. »Sedež družbe Mangiarotti Nuclear v kraju Sesto San Giovanni se nahaja nedaleč od železarne družine Marcegaglia, na njegovem območju pa naj bi nameravali zgraditi nove stanovanjske komplekse, tako da naj bi kvadratni meter zemljišča stal že kakih tri tisoč evrov. Prisotnost poslopij v slogu liberty na območju nekdanje tovarne Ineos daje misli, da bi se družba Mangiarotti Nuclear lahko odločila za podobne poteze tudi na Tržiškem,« poudarja Kocijančič in poziva deželno vlado, naj danes sprejme delegacijo iz kraja Sesto San Giovanni in naj razčisti, kaj se skriva za selitvo proizvodnje.

Možnosti, da bi v Tržiču zgradili jedrsko elektrarno, bo po drugi strani posvečeno srečanje, ki bo potekalo v petek, 7. maja, ob 20.30 v tržiškem hotelu Europa-lace. Spregovorili bodo Filippo Bubbico, vodja skupine Demokratske stranke znotraj senatne komisije za industrijo, trgovino in turizem, senator Carlo Pegorin in načelnik deželne svetniške skupine Demokratske stranke Gianfranco Moreton. »V vse Italiji so le redke dežele izrazile pozitivno mnenje za gradnjo jedrskih elektrarn, med njimi pa je tudi Furlanija-Julijskih krajini z vladom Renza Tonda na čelu,« pojasnjuje tržiški tajnik Demokratske stranke Paolo Frisenna in opozarja, da so za gradnjo nuklearke v Furlaniji-Julijskih krajini pred nekaj tedni glasovali deželni svetniki večine, med katerimi je bil tudi tržiški predstavnik Severne lige. Frisenna za zanključek poudarja, da se je sosednja dežela Veneto že izrekla proti gradnji nuklearke, čeprav jo ravno tako kot Furlanijo-Julijskih krajini vodi desnosredinska vlada.

GORIŠKO SOMESTJE - Odobren 3.458.000 evrov vredni projekt Adria_A

Zelena luč za načrtovanje krožne železniške povezave

Pettarin: Bistvenega pomena je za deželo FJK in nujno potrebna za razvoj logistike

Prikaz poteka obstoječe in načrtovane čezmejne železniške proge

Dežela FJK je dala zeleno luč strategemu projektu goriškega polkrožnega železniškega odseka in lahke železnice Adria_A, pri katerem sodelujejo v vlogi partnerjev tudi občine Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba. Sklep, ki ga je deželní odbor sprejel 21. aprila, je bil v prejšnjih dneh objavljen na uradnem listu Furlanije-Julijskih krajine. »Gre za pomemben rezultat: prijavljenih je bilo čez 80 projektov, odobrena pa je bila le peščica. Projekt Adria_A se je med temi uvrstil na četrtto mesto, kar priča o njegovem pomenu,« gre za povedal goriški občinski odbornik Guido Germano Pettarin.

Projekt Adria_A je bil prijavljen na razpis za strateške projekte za dodelitev evropskih sredstev iz skladu Cilj 3 Italija-Slovenija 2007-2013. Vodilni partner je ustanova INCE, ostali partnerji pa so ob goriški, novogoriški in šempetrški občini še deželi FJK in Veneto, pokrajina Trst, občine Benetke, Koper, Trst, Divača, Tržič in Sežana, letališči Ronke in Marco Polo, Luka Koper, pristaniška oblast iz Trsta, Venica International University, ustanova za tržaško industrijsko cono, Ljubljanska univerza, Tržaška univerza in Informest. Projekt je vreden 3.458.000 evrov (goriški delež je 40.000 evrov), izvedli pa naj bi ga v treh letih. Osrednji cilj je zastaviti temelje za ureditev kapilarnega in hitrega sistema železnice, ki bi zmanjšal cestni promet in bi bil obenem prijaznejši do okolja, saj bi razbremenil prometnice na lokalnem in mednarodnem nivoju. V okviru projekta Adria_A naj bi v 36 mesecih izvedli analizo obstoječega železniškega omrežja in njegove čim bolj učinkovite izrabe z omejenimi krepitvenimi posegi za odpravo manjkajočih odsekov (povezav) in ozkih gril. Dejavnosti bodo osredotočene na dve glavni prometniki, ki povezujejo osrednje predele Nove Gorice - Gorice, Tržiča, Trsta in Kopra ter manjša središča na Krasu med Divačo, Sežano in Štanjelom smeri proti Novi Gorici. Prometnici bosta analizirani, da se izpostavijo njuni manjkajoči odseki in točke, kjer nastajajo prometni zamaški.

»Izveden bo načrt železniške infrastrukture oziroma manjkajočih odsekov: goriški polkrožni železniški odsek in direktna povezava z Novo Gorico, načrt za elektrifikacijo odseka Nova Gorica - Sežana in načrt za odsek med Trstom in Koprom,« je povedal odbornik Pettarin in poudaril: »Če je projekt Adria_A namenjen načrtovanju, bo projekt Adria_B namenjen izgradnji omenjenih infrastruktur oz. povezovalne infrastrukture v obliki črke H med Gorico, Novo Gorico in Šempetrom-Vrtojbo, ki bo povezovala italijsko in slovensko železniško mrežo ter se stavila t.i. krožno povezavo. Sedaj, ko je bil projekt odobren, bo INCE lahko prijavil na razpis tudi projekt Adria_B.« Po Pettarinovem mnenju bo čezmejna železniška povezava bistvenega pomena za deželo FJK in nujno potrebna za razvoj logistike, še posebej v vidiču načrtov, ki jih ima Unicredit na področju tržiškega pristanišča. Vsebine projekta čezmejne železnice namerava goriška uprava razviti tudi s pomočjo Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje. (Ale)

BRANDOLIN (DS) Goriško zdravstvo pod udarom

»Zdaj lahko le še pričakujemo naslednji korak.« Deželni svetnik Demokratske stranke Giorgio Brandolin je takole odgovoril uslužbencem goriške službe 118, ki so v prejšnjih dneh opozorili javnost in krajevne politike na postopno obubožanje resilne službe. Na tiskovni konferenci, ki so se udeležili tudi deželni svetnik Ljudstva svobode Gaetano Valentini, občinska svetnika Federico Portelli (Demokratska stranka) in Livio Bianchini (Levica in svoboda) ter bivši župan Erminio Tuzzi, so poročali o morebitni odločitvi vodstva zdravstvenega podjetja, ki naj bi namevalo zaupati vožnjo zdravniškega avtomobila navadnim šoferjem, medtem ko so sedanjim voznikom obenem usposobljeni bolničarji.

»Kaj lahko rečemo? To je le nova etapa v postopku, ki bo korak za korakom privadel do popolnega uničenja goriškega zdravstva. Na to sem že opozarjal pred dvema mesecema, takrat pa me Valentini, Razzini, Kosic, Tondo in uslužbenci niso poslušali,« je povedal Brandolin, ki je marca kritično komentiral vsebine novega zdravstvenega načrta dežele Furlanije-Julijskih krajine. V le-teh so namreč predvideni ukrepi, ki bodo osibili, če že ne ukinili, storitev v goriških oddelkih za intenzivno nego, anestezijo, pediatrijo in ginekologijo. »Valentijeje izjave o Tržiču, ki jih igral skupinsko igro na škodo Gorice, niso smiselne. Tako ponovno netimo vojno med reveži,« pravi Brandolin in nadaljuje: »Ukrepi, ki jih izvajajo, škodujejo celotnemu sistemu goriškega zdravstva, medtem ko se zdravstvena sredinja v drugih pokrajinalah krepijo. To je problem, ki nam ga morajo deželni upravitelji utemeljiti.« Brandolin zagotavlja, da je deželna Demokratska stranka pripravljena priskočiti na pomoc zdravstvenim delavcem. »Dovolj je, da nas le-ti, ko je potreba, vključijo v svoje pobude,« zaključuje Brandolin.

ŠEMPETER-VRTOJBBA - Partnerji v projektu Adria_A

»Dober projekt, ki bo povezal slovensko in italijansko stran«

Šempetrsko-Vrtojbenska občina je ena od najmanjših partnerjev v projektu Adria A, ki med drugim predvideva urešenitev železniške povezave med Gorico in Novo Gorico. K projektu so pristopili z namenom, da pridobijo sredstva za financiranje načrtovanja še drugega polkrožnega železniškega odseka na slovenski strani, ki je zrcal goriškemu. S tem dodatnim načrtovanjem bi prišlo do nove železniške povezovalne strukture v obliki črke H, ki bi simetrično in funkcionalno povezovala italijsko in slovensko železniško mrežo in tvorila krožno povezavo, ki jo predvideva projekt. Omenjeni polkrožni železniški odsek se nahaja v šempetrsko-vrtojbenki občini med nekdanjimi Vozili in obvoznicami. Pred

več desetletji je bil na tistem mestu že urejen nasip, vendar prog čezenj ni bila nikoli izvedena. Finančni delež, ki ga šempetrsko-vrtojbenska občina pridobi znotraj 3,4 milijone vrednega projekta Adria A, je 20 tisoč evrov, porabila pa jih bo za projektiranje omenjene polkrožne povezave oziroma izdelavo predhodne zasnove za to, kar naj bi se izvedlo v prihodnjih treh letih.

Na občini izražajo zadovoljstvo, da so bili uspešni s kandidaturom za ta sredstva, saj ocenjujejo, da gre za dober projekt, ki bo povezel slovensko in italijsko stran. Predvsem bo zmanjšal preobremenjenost prometnic na lokalni ravni, obenem pa prinaša pomemben premik v razvoju železniške infrastrukture. (km)

GORICA - Pueri Cantores na odru centra Lojze Bratuž

Slovensko obarvali revijo

Med nastopajočimi so se izkazali otroci osnovne šole Oton Župančič iz Gorice in iz slovenske osnovne šole v Romjanu

Slovenski osnovnošolci iz Gorice (desno) in Romjana (spodaj) med včerajšnjim nastopom na reviji Pueri Cantores

BUMBACA

NOVA GORICA - Stavkovne zahteve Hitovih igralniških delavcev

Sindikat za znižanje plač v zameno za delež družbe

V upravi stavko ocenjujejo kot neupravičeno in škodljivo - Istočasna stavka krupjev v beneški igralnici

GORICA Športniki žalujejo za Leonom

BRUNO LEON

Vztrajno se je boril, kot se za športnika spodobi. Nazadnje ga je nezdravljiva bolezen premagala. Včeraj je v 74. letu starosti umrl Bruno Leon, dolgoletni predsednik atletskega kluba Atletica Gorizia, ki je vzgoyil številne generacije goriških športnikov.

Leon se je najprej posvečal smučanju; leta 1952, ko je bil star osemnajst let, je v okviru goriškega kluba Sci Cai organiziral smučarske izlete na Trbiž. Leta 1977 se je približal atletiki in že leto zatem bil izvoljen za predsednika kluba Atletica Gorizia. Zaposen je bil v bančnem zavodu Cassa di Risparmio, kjer je bil nekaj časa tudi direktor goriške poslovnice. Leon je bil poročen, vendar ni imel otrok. Morda zaradi tega se je s toliko večjo vremensko posvetil mladim in jih spremljal med treningi in nastopi. Za svoje delo na področju športa je prejel več priznanj, sam pa je poskrbel, da je klub Atletica Gorizia od leta 1978 naprej podeleval nagrade osnovnošolcem in nižješolcem, ki so se odlikovali v športu. Leon je pogosto prihajal tudi v goriško redakcijo Primorskega dnevnika in nam prinašal izide tekmovalj; posebno ponosen je bil tudi na uspehe dijakov slovenskih šol, sploh pa je bil velik zagovornik vloge športa pri preseganjem miselnih pregrad. Tudi zaradi tega je s svojim klubom Atletica Gorizia več let prirejal atletski miting brez meja, ki so ga udeleževali športniki iz FJK, Slovenije, Koroške, in Hrvaške.

Novogoriški izvršni odbor sindikata igralniških delavcev (SIDS), ki je nedeljo napovedal stavko v Hitovih igralnicah Park, Perla, Corona in Drive-in, je včeraj javnosti predstavil svoje stavkovne zahteve. Zahtevajo delitev napitnih v skladu z zakonom o igrah na srečo, zamrznitev faktorja uspešnosti organizacijske enote za igralništvo do sprejetja novega plačnega sistema, podaljšanje veljavnosti obstoječega sistema o delovnem času do sprejetja novega, usklajenega s sindikatom. Nadalje zahtevajo poravnaj razlike do polnega prispevka za dodatno pokojninsko zavarovanje, obnovitev nezgodnega zavarovanja, zaustavitev premeščanja iz uprave na že zasedena delovna mesta v igralniških centrih, letni razpored delovnega časa za vsakega delavca in plačilo zaposlenim za čas stavke. Upravi so tudi posredovali predlog, da so pripravljeni pristati na 10-odstotno znižanje osebnega dohodka za obdobje štirih let v zameno za možnost odkupa deleža družbe v vredno-

pored delovnega časa za vsakega delavca in plačilo zaposlenim za čas stavke. Upravi so tudi posredovali predlog, da so pripravljeni pristati na 10-odstotno znižanje osebnega dohodka za obdobje štirih let v zameno za možnost odkupa deleža družbe v vredno-

UROŠ KRAVOS
FOTO K.M.

IZTOK ČERNIGOJ
FOTO K.M.

sti teh desetih odstotkov. V upravi stavko ocenjujejo kot neupravičeno in škodljivo.

V nedeljo naj bi tako v Novi Gorici, Kranjski Gori in v Vrtojbi, kjer so Hitove igralnice, stavkala četrtnina od 700 članov SIDS-a, kolikor bi jih po urniku tedaj moral delati, vodstvo sindikata pa si obeta tudi podporo tistih, ki bodo v času stavke proti in nečlanov. Če do dogovora z upravo ne bo prišlo, bodo stavko izvedli še 15. in 22. maja, odrekli pa bi se jih v primeru, če bi se njihove zahteve v celoti izpolnile, pojasnjuje predsednik novogoriške enote SIDS-a, Iztok Černigoj. Sicer pa v tem tednu še pričakujejo dogovaranje z upravo novogoriške družbe. Sindikati poleg navedenega upravi očitajo, da ni izvedla nič iz decembra podpisane stavkovne dogovora, kršila pa naj bi tudi določbe kolektivne pogodbe in notranje akte. Eden od glavnih povodov za stavko pa je po sindikatovem mnenju nezakonito in deskriminatoryno izplačevanje napitnih.

»Napoved stavke prihaja ravno v času, ko se Hit v 25-letnem delovanju nahaja v najostrejših okoliščinah in ko so se ravnno začeli kazati prvi svetlejši rezultati, ki so posledica doslednega uresničevanja akcijskega načrta in številnih ukrepov, povezanih z njim,« na napoved stavke odgovarjajo v Hitovi upravi. Stavka bo tudi ravnno v času javne obravnave državne strategije, ki je - tako uprava - pogubna za igralnice v državni lasti, omogočala pa naj bi še lažjo pot do privatizacije. Izpad dohodka zaradi stavke bo toliko večji, saj bodo istegle stavki tudi krupnjej v beneški igralnici, zato bi lahko imeli v Hitu na ta račun večji obisk; v sindikatu zatrjujejo, da s slednjim niso bili seznanjeni. V upravi pa sindikatu očitajo, da si ne prizadeva za osnovne delavske pravice, pač pa za ohranitev nekaterih nerealnih privilegijev, ki so bili plod zlatih Hitovih let, ki jih pač ni več.

Prva po stavkovnih zahtev se torej nanaša na delitev napitnih. V upravi trdijo, da je zakon na tej točki nejasen in so zato zahtevali od pristojnih dodatno tolmačenje, zavzemajo pa se za delitev po ključu 80:20 - večinski del bi dobili zaposleni na mizah,

manjši pa ostali zaposleni razen uprave, medtem ko sindikati zahtevajo, da se napitna deli tako, kot je zapisano v februarja spremenjenem zakonu o igrah na srečo, in sicer, da se v celoti deli na igralnih mizah. »Od vseh treh sindikatov v Hitu smo pričakovali usklajen predlog o tem vprašanju, a ga še nismo dobili,« pravi Uroš Kravos, član uprave in vodja pogajalske skupine s sindikatom. Napitna sicer predstavlja med 36 in 42 odstotki plače tistih, ki so zaposleni na igralnih mizah, na letni ravni se iz tega naslova nabere skupno med 10 in 12 milijoni evrov.

Kravos pojasnjuje tudi, da je v sanacijskem načrtu družbe 28 ukrepov, ki jih izvajajo v terminskem planu. »Edini strošek, ki ga v tem trenutku ne obvladujemo, je strošek dela. Zadnji predlog na to temo je bil podan aprila, predvideva pa progresivno znižanje plač za 5,9 odstotka,« še dodaja Kravos. Del sanacijskega programa družbe je tudi sporazum o delovnem času, katerega nasprotujejo v sindikatu. V upravi pojasnjujejo, da želijo s poskusno uvedbo novega razporeda delovnega časa, s katero bi začeli 1. junija, omogočiti dodatno prisotnost zaposlenih med vikendi in prazniki, ko je največ gostov. »Vsak zaposlen na igralnih mizah ima 36-urno delovno obveznost na teden, prizna pa se mu 40-urna. S spremembami povečujemo 36-urno obveznost na 37-urno, kar je letno pet dodatnih delovnih dni,« je povedal Tomaž Repinc iz HIT-ove uprave, kjer pojasnjuje še, da je šlo pri plačevanju nezgodnega zavarovanja zaposlenim in podvrgnjeno vplačevanje v drugi pokojninski steber za ugodnosti, za katere so se v preteklosti v upravi, kot eni redkih delodajalcev v državi, odločili na podlagi dobrih poslovnih rezultatov, in ki jih sicer niso bili obvezani plačevati. Zaradi krize v podjetju sedaj te ugodnosti ukinjajo.

Sicer pa povprečna bruto plača v HIT-u za lansko leto znaša 2.430 evrov, plača na igralnih mizah pa 2.843 evrov bruto, medtem ko povprečna bruto plača v tej dejavnosti v Sloveniji znaša 2.178 evrov.

Katja Munih

Obvestilo izletnikom

Izletnike, ki so se prijavili za izleta Primorskega dnevnika v organizaciji agencije Aurora, in sicer v Rusijo in v Nemčijo, prosimo, da poravnajo zadnji obrok potovanja danes, 5. maja. Za saldo in prevzem potne dokumentacije za potovanje v Nemčijo naj se zglašijo med 9. in 13. uro v našem uredništvu v Gorici (Ulica Garibaldi 9). Za potovanja v Rusijo vabijo vse (tržaške in goriške) potnike, da se udeležijo srečanja, ki bo ravno tako danes, 5. maja, ob 18.30 v dvorani prostvenega društva Tabor na Opčinah, kjer bodo poravnali potovanje, prevzeli potno dokumentacijo in izvedeli koristne informacije o potovanju samem.

Družne planinske poti

Goriški planinci so na pot sodelovanja in prijateljstva stopili že pred več desetletji, pred štirimi leti pa so ta prizadevanja podkreplili še z novo pobudo Družnih planinskih poti. V nedeljo, 9. maja, vabijo na skupni voden potoh po Banjski planoti. Prireja ga Planinsko društvo (PD) Nova Gorica, sodelovali pa bodo planinci, člani goriške sekcije CAI, SPDG, PD Brda in PD Valentin Stanič. Start bo ob 9. uri z Bat, cilj pa pri domu Krajevne skupnosti Banjisce. Zmerne hoje bo okrog tri ure.

Zlato jajce v Štandrežu

Zlato jajce je naslov zaključne prireditve malčkov, ki obiskujejo štandreški vrtec; potekala bo danes ob 17.30 v župnijski dvorani v Štandrežu, kjer bodo otroci pokazali, kaj so se naučili med glasbeno-ritmično delavnico, ki jo vodiča Jana Drasič.

Na Sabotinu ni zagorelo

Zaradi nepriznatega vremena je sinočni majski zbor pri napisu na Sabotinu odpadel. Preložen je je na soboto, 8. maja, od 19. ure dalje. Priredili ga bodo v dogovoru in istočasno z vsemi kraji na Primorskem, kjer so »jumbo« napisi posvečeni Titu. Predviden je prizig ognja in kulturni program; na Sabotinu bo nagovor imel Aldo Rupel.

V Ronkah o klopih

Toplejše vreme na plan privabi tudi klope, ki z ugrizom lahko ljudi okužijo s klopnim meningocefalitisom in boreliozijo. Zaradi tega rekreativni krožek goriških gasilcev prireja predavanje o klopih, ki bo danes ob 20. uri v občinski sejni dvorani v Ronkah. Spregorovil bo Maurizio Russo, primarij oddelka za analize borelioze v bolnišnici v kraju San Daniele del Friuli.

Finalisti v knjigarni

V knjigarni Ubik na Korzu Verdi v Gorici bodo v prihodnjih dneh gostili tri od dvanajst finalistov literarnega natelca Strega. Danes ob 18. uri bo Rossa Matteucci predstavila svojo knjigo »Tutto a mio padre«.

GORICA - Rezultati mednarodne kooperacije dobro obetajo

Pokrajina in partnerji »izvažajo« sistem ločenega zbiranja odpadkov v Sarajevo

MARKO MARINČIČ
BUMBACA

li nekaj pilotnih posegov. V raznih šolah smo namreč priredili delavnice, v katerih so otroci spoznali, kako je treba sortirati odpadke,« razlagajo Marinčič. Goriška pokrajina je bila nosilec projekta, ki je bil skupno vreden 72.000 evrov, pri čemer je dve tretjini zneska krila dežela Furlanija-Julijske pokrajine. »Tehnični izvajalec projekta je bilo podjetje IRIS, ki je izkušnje v naši pokrajini preneslo v Sarajevo, njegov pobudnik pa je bilo združenje Kallipolis, s katerim je sodelovala tudi ustanova Informest. V Bosni in Her-

cegovini so bili partnerji projekta kanton Sarajevo, občina Novigrad, ki je največja izmed sarajevskih mestnih občin, fakulteta za arhitekturo, razvojna agencija Serda in komunalno podjetje KJKP Rad,« še pojasnjuje Marinčič, ki je predstavil projekt javnosti skupaj s predsednikom goriške družbe IRIS Armandom Querinom, Saro Tesi iz deželnega urada za mednarodne odnose in Michelo Crevatin iz združenja Kallipolis. Dejavnosti v Sarajevu sta podrobnejše orisala Stefano Russo in Giuliano Sponza iz družbe IRIS, pri kateri izražajo predvsem zadovoljstvo nad izkušnjo, saj so si šteli v čast, da so lahko predstavili dobre prakse iz goriške pokrajine.

Po oceni odbornika Marinčiča je pozornost do Balkana strateškega pomena za Italijo, goriška pokrajina pa je pridobila velike izkušnje na območju bivše Jugoslavije. »Po raznih krajih Srbije potuje petnajst avtobusov podjetja APT, nekaterim bolnišnicam pa smo podarili smo tudi razno zdravniško opremo,«

pravi Marinčič in nadaljuje: »Poleg projekta Stra.De smo v Bosni prisotni še z dvema projektoma, z enim na Kosovu, pravkar pa začenjamamo nov projekt v Mostarju.« Po Marinčičevem mnenju je bil doslej uspešen tudi projekt Med zvoki krajev, ki povezuje mrežo krajevnih uprav in ki je zajel vse države bivše Jugoslavije. Projekt je obrodil izredno količino mednarodnih odnosov, konkreten primer je sodelovanje balkanskih razstavljalcev na goriškem prazniku Okusi ob meji. »S projekti presegamo pred sodke s tem, da prenašamo svoje dobre prakse, pomagamo razvoju krajevnih gospodarstev in preprečujemo izseljevanje. Poleg tega goriška podjetja postavljamo v stik s tujimi družbami, kar odpira možnost sodelovanja,« poudarja Marinčič in opozarja, da v Bosni ni podjetij, ki delujejo na področju predelave odpadkov. »Zaradi tega se odpira nove možnosti za poslovanje v Bosni za podjetja iz goriške pokrajine,« zaključuje Marinčič. (dr)

GORICA - Junija nagrada Collio

Promocija Brd z besedo in filmom

Junija bo v Gorici potekala sedma izvedba nagrade Collio, ki jo prirejajo konzorcij za zaščito vin Brd in Krasa, družba Transmedia in goriška Trgovinska zbornica v sodelovanju s fakulteto za kmetijsko Videmske univerze, šolo MIB School of Management, ustanovo ARGA dežele Furlanije-Julische krajine, združenjem Makin'GO iz Gorice, laboratorijem Crea filmske univerzitetne smeri Dams in s podporo odborništva za šport in prosti čas občine Gorica. Priznanje, ki so ga prvič podelili leta 2003, podpirajo tudi podjetja Moroso, Electrolux, TMedia in Qubik Caffé.

Nagrado Collio, katere cilj je spodbujanje znanstvenega raziskovanja in promocije briškega teritorija, so lani na pobodu družbe Transmedia obogatili s podelitvijo priznanja Collio Cinema. S tem se je pobuda približala širši publiki in postala pomemben spodbujalec kulturnega in enogastronomskega turizma. Nagrada Collio podljujejo za najboljše diplomsko delo (sekcija A), najboljšo doktorsko disertacijo (sekcija B) in najboljši novinarski članek (sekcija C). V sekcijski A bodo tekmovati študentje evropskih univerz, ki so med 1. oktobrom 2007 in 30. aprilom 2010

zagovarjali diplomsko delo na temo belih vin in vinskih sort, ki so značilne za Brda. Sekcija B je namenjena študentom, ki so v istem obdobju zagovarjali svojo doktorsko disertacijo na temo briških vin, sekcija C pa italijanskim in tujim novinarjem, ki so med marcem 2009 in marcem 2010 objavili članek (na tisku ali spletu) oz. radiotelevizijski prispevek, ki je bil posvečen promociji belih vin in briškega teritorija.

Nagrado Collio Cinema pa bodo letos priredili v okviru filmskega maratona 6*60, ki ga organizira kulturno združenje Makin'GO v sodelovanju z laboratorijem Crea. Filmski ustvarjalci bodo med 21. in 23. majem imeli 60 ur časa, da ustvarijo kratki film, ki bo lahko trajal največ šest minut. Udeleženci filmskega maratona bodo startali 21. maja ob 10. uri v Brdih, kratke filme pa bodo na zbirališčih, ki bodo v vseh štirih pokrajinah dežele FJK, morali oddati do 23. maja (do 22. ure). Prvovršni film bo prejel nagrado Collio Cinema (5.000 evrov), drugovršnični nagrado Palazzo del cinema/Hiša filma (2.000 evrov), tretjevršni pa nagrado Visioni a tutto campo (500 evrov). Vse nagrade bodo podelili 11. junija v Hiši filma na Travniku.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 2, Ul. Garzarolli 154, tel. 0481-522032.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
REDENTORE (Ternoviz), Ul. IX Giugno 36, tel. 0481-410340.

DEŽURNA LEKARNA V FARI
BACCHETTI, Ul. Dante 58, tel. 0481-888069.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
AL LAGO - PRI JEZERU, Rimska ul. 13, tel. 0481-78300.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.40 - 20.00 - 22.15 »Iron Man 2«.

Dvorana 2: 17.30 - 20.10 - 22.10 »Così voglio di più«.

Dvorana 3: 17.45 »Matrimoni e altri disastri«; 19.50 - 22.10 »Agora«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.50 - 20.10 - 22.20 »Iron Man 2«.

Dvorana 2: 16.45 - 18.15 - 19.45 - 21.30 »Oceanis« (Digital 3D).

Dvorana 3: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Così voglio di più«.

Dvorana 4: 17.45 - 20.10 - 22.00 »The Last Song«.

Dvorana 5: 17.30 - 20.15 »Matrimoni e altri disastri«; 22.15 »La città verrà distrutta all'alba« (prepovedan mlađim pod 14. letom starosti).

Mali oglasi

PRODAM HIŠO V PODGORI z garažo, vrtom in dvoriščem; tel. 320-1817913.

RENAULT CLIO 1,2 letnik 1998, novejši model prodam za 880 evrov. Periodični pregled opravljen v aprilu 2010; tel. 348-4735330.

Osmice

PRI CIRILI v Doberdobu je odprto ob petkih, sobotah in nedeljah; tel. 0481-78268.

GORICA - Pokrajinske pobude ob 9. maju

Evropski praznik

V petek evropska vasica na novgoriškem trgu, v soboto višješolci v Kulturnem domu in na Transalpini

iz 9. maja poteka Dan Evrope, s katerim se spominjamo na deklaracijo, v kateri je francoski zunanj minister Robert Schuman leta 1950 predstavil svoje zamislji o organizaciji nadnacionalnega gospodarskega sodelovanja v Evropi. Letosno, že 60. obletnico tega dogodka, bodo na Goriškem praznovali s serijo pobud, ki bodo namenjene mladini in odraslim.

Pester program, je včeraj povedal pokrajinski odbornik Marko Marinčič, pripravlja urad za Evropo goriške pokrajine. »Začeli bomo 7. maja na Bevkovem trgu v Novi Gorici, kjer bo urad Europe Direct iz Nove Gorice, s katerim sodelujemo, predil evropski praznik za najmlajše. Od 9.30 dalje bo potekal kulturni program, v "evropski vascici" pa bodo osnovne šole, med katerimi je tudi goriško ravnateljstvo

iz Ulice Zara, predstavljale svoje raziskave o državah članicah,« je povedal Marinčič. Jasmina Nikič iz novgoriškega urada Europe Direct pa je dodala, da bodo na trgu namestili stojnico, kjer bodo delili dvojezični informativni material. Goriška pokrajina bo sodelovala tudi pri pobudi, ki jo 8. maja ob zaključku projekta »Memoria e Impegno« prireja združenje »Tenda per la Pace e i Diritti«. Program, ki se ga bodo udeležili višješolci, se bo začel ob 9. uri v goriškem Kulturnem domu, medtem ko bo od 13.30 dalje evropski praznik potekal na trgu obec Gorice, kjer bodo med drugim zaigrali člani skupine Radio Zastava. »Dopoldan bodo dijaki z letaki, glasbo in posnetki predstavili rezultate raziskav, ki so jih opravili v okviru projekta »Memoria e Impegno«, popold-

ne pa bo na trgu na vrsti praznovanje,« je povedal Marinčič. Tretja pobuda, o kateri je spregovorila pokrajinska funkcionarka Marjeta Kranner, bo predstavitev knjige »Lingue in bilico. Buone pratiche nella tutela delle minoranze linguistiche in Europa« Williama Cisilina, ki bo 11. maja ob 18. uri v dvorani goriškega pokrajinskega sveta. Knjigo bo predstavil predsednik slovenske konzulte Peter Černic.

Bogat program prireja tudi Evropeistična akademija. Ob pobudah, ki se bodo zvrstile v videmski pokrajini, bo 10. maja ob 10. uri v dvorani liceja Dante Alighieri v Gorici predavanje »SOS Evropa«, ki ga bo vodil Pasquale Antonio Baldacci. Med 7. in 10. majem pa bo združenje ESTRO iz Gorice priredilo tekmovanje v golfu, ki bo potekalo v Gradežu.

Obvestila

FEIGLOVA KNJIŽNICA v Gorici je odprta vsak delavnik od 10. do 18. ure. **GORIŠKO ZDRAVSTVENO PODJETJE ŠT. 2** obvešča, da so okenca CUP za rezervacije v bolnišnici v Tržiču odprte od ponedeljka do petka med 9. in 19. uro.

OBČINSKA KNJIŽNICA V SOVODNJAH bo zaprta za dopust do 8. maja. Od ponedeljka, 10. maja, bo odprta po običajnem urniku: ponedeljek in sreda 10.00-12.00 in 15.00-18.00, petek 10.00-12.00. **SEDEŽ SOVODENJSKE ENOTE CIVILNE ZAŠČITE** na Vrhu, Brežiči 32, je odprt za javnost vsako drugo in zadnjo sredo v mesecu od 20. do 21. ure. Prostovoljci bodo na razpolago občanom za informiranje o delovanju Civilne zaščite in za sprejemanje informacij o potencialnih nevarnostih za prebivalstvo in teritorij.

TURISTIČNO DRUŠTVO SOLKAN prireja voden ogled z naslovom Po zadnjem poti zadnjega francoskega kralja Karla X v soboto, 8. maja, od 10. do 12. ure, zbirno mesto na Trgu Evrope pri železniški postaji Nova Gorica; informacije in rezervacije po tel. 386-40-577255 (Evelin Bizjak) in na goricagorizia@gmail.com. **DRUŠTVO JADRO** iz Ronk vabi v ponedeljek, 10. maja, od 20. do 22. ure na sedež društva, kjer poteka tečaj izdelovanja svetovinovih venčkov in šopkov, kot priprava na junijsko praznovanje; informacije pri odbornikih.

SOVODENJSKA OBČINSKA UPRAVA IN IRISACQUA vabita na javno predstavitev načrta za gresnično omrežje, ki bo v sredo, 12. maja, ob 20. uri v spodnji dvorani Zadružne banke v Sôvodenjah. **KD DANICA** prireja 3. rekreacijski dan, ki bo potekal v nedeljo, 23. maja, v KŠC Danica na Vrhu. Ekipa (6 članov, od katerih najmanj 2 ženski), ki bi radi sodelovala pri igrah, naj se vprišejo do 15. maja pri Dolores (tel. 339-7484533).

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV sklicuje 44. redni občni zbor v torek, 25. maja, ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicu na sedežu SKRD Jezero, ul. Roma 24 v Doberdobu.

FOTOGRAFSKI NATEČAJ z naslovom »Kras 2014: obrazi Krasa« v organizaciji goriške pokrajine sestavlja pet tematskih sklopov (reka, meja, strelski jarki, kraji in poti); udeležence pozivajo, naj ovekovečijo lepote kraške planote, sledove vojne, meje, mešanje jezikov in kultur. Za sodelovanje na natečaju je na voljo vpisna pola na spletni strani www.carso.it, fotografije je treba odposlati do 31. avgusta; informacije po tel. 0481-547120, europa@provincia.it.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV razpisuje Mednarodni natečaj poezije »Sledi-Tracce 2010«, namenjen vrednotenju regionalnih, manjšinskih in večinskih jezikov ter spodbujanju sodejovanja med raznimi regionalnimi skupnostmi. Tema natečaja je prosta. Dela morajo dojeti do 31. avgusta. Razpis je na razpolago na spletni strani www.zskd.org ali v uradih ZSKD.

Izleti

7. POHOD V ORGANIZACIJI DRUŠTVA VIPAVA PO SLEDEH PRVE SVETOVNE VOJNE bo potekal v okolici Devetakov v nedeljo, 9. maja, z zbirališčem ob 8.45 pred gostilno pri »Miljotu« pod kamnolomom pri Devetkah; informacije po tel. 328-2180158.

Prireditve

V KNJIGARNI UBIK na Korzu Verdi 119 v Gorici (tel. 0481-538090) bo danes, 5. maja, Rosa Mateucci predstavila svojo knjigo »Tutta mio padre«.

KULTURNI CENTER MOSTOVNA v Solkanu (www.mostovna.com) vabi danes, 5. maja, ob 20. uri na potopisno predavanje o Malteškem otočju in v četrtek, 6. maja, ob 20. uri na odprtje razstave izbranih fotografij natečaja Globalni svet: skozi objektiv človekovih pravic.

SKRJADNO DRUŠTVO TRŽIČ s pokroviteljstvom ronške občine vabita na literarni razgovor Hommage Kosovelu ob knjigi neobjavljenih pisem Srečku Kosovelu »Mon chere ami... Dragi Srečko!« danes, 5. maja, ob 20. uri v konferenčni dvorani Tržiškega kulturnega konzorcija v Vili Vicentini Minüssi v Ronkah. Z urednico in avtorico spremnega esejja Tatjano Rojc se bo pogovarjal Janez Vrecko. Sodeloval bo urednik GMD Marko Tavčar.

KULTURNO DRUŠTVO OTON ŽUPANIČ vabi na zadnje srečanje v sklopu niza Gojiti starševstvo s strokovno vzgojiteljico Paolo Scarpin v četrtek, 6. maja, na temo »Premišljena vzgoja. Odgovorna vzgoja«. Srečanja v italijansčini bo potekalo od 19.30 do 21. ure v zgornjih prostorih Kulturnega doma A. Budal, Ul. Montello 9 v Štandrežu; informacije in predvips po tel. 328-4791856 (Paola Scarpin), paola.scarpin@libero.it in po tel. 328-0309219 (Tanja Gaeta) tanjagaeta@libero.it.

UNIVERZA ZA TRETJE STAROSTNO OBDOBJE iz Gorice prireja v ponedeljek, 10. maja, ob 17.30 v avditoriju v Ul. Roma v Gorici slovesnost ob zaključku akademskega leta.

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo v ponedeljek, 10. maja, ob 18. uri v malih dvoranah Kulturnega doma v Gorici v okviru tradicionalnih Srečanj z avtorji 2010, predstavitev knjig novinarja Mira Simčiča Tito brez maske in Ženske v Titovi senci, ki jo je izdalalo založništvo Intelektualne storitve - Ilirska bistrica.

Pogrebi

DANES V GORICI: 10.10., Antonio Alafano iz splošne bolnišnice v cerkev Sv. Ane in na glavno pokopališče.

DANES V PODGORI: 11.30., Adalberto Persoglia (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upeljitev.

DANES V FOLJANU: 14.00, Emanuele Candiano (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V BORGNAU: 11.00, Maria Brandolin vd. Tortul v cerkvi in na pokopališču.

GRČIJA - V teku stavka proti napovedanim varčevalnim ukrepom

Protestniki na atenski Akropoli razgrnili velik napis

Nemčija opozorila, da bo ustavila posojila, če varčevalni ukrepi ne bodo v celoti izvedeni

ATENE - Grški protestniki, ki nasprotujejo varčevalnim ukrepom grške vlade, so na znameniti atenski Akropoli včeraj zjutraj razgrnili velik transparent z napisom "Ljudstvo Evrope, dvignite se", vendar policija pri tem ni posredovala. V Grčiji se je sicer včeraj začela 48-urna stavka zaposlenih v javnem sektorju in pilotov, ki bo vrhunc dosegla danes s splošno stavko.

Približno 200 protestnikov je ob zori vdrl v Akropolo in razgrnili velik napis v grščini in angleščini, pri tem pa vzklikalo slogan proti strogim varčevalnim ukrepom grške vlade. Protestniki turistom sicer niso skušali preprečiti vstopa v Akropolo, poroča nemška tiskovna agencija dpa.

"To je sporočilo ljudem v Evropi," je ob tem dejal predstavnik grške Komunistične stranke Panagiotis Papageorgopoulos. "Ljudje imajo enake probleme povsod. Našo usodo lahko vzamemo v svoje roke z organiziranimi protesti, tako da z našimi življenji ne bosta upravljala EU in Mednarodni denarni sklad," je še dodal.

Okoli 4000 učiteljev in študentov pa se je po poročanju ameriške tiskovne agencije AP v znak protesta včeraj odpravilo proti grškemu parlamentu, ki naj bi v prihodnjih dneh potrdil nove varčevalne ukrepe grške vlade. Ko so se protestniki približali parlamentu, so med njimi in policijo izbruhnili spopadi. O moributnih ranjenih ne poročajo.

Na protestnem shodu skozi središče grške prestolnice se je pred tem zbral tudij med 200 in 300 upokojencev, ki so protestirali proti znižanju pokojnin in zvišanju davkov. "Kraja naših pokojnin ni odgovor," so ob tem vzklikali upokojenci.

Protestniki nasprotujejo strogim varčevalnim ukrepom grške vlade, ki mora v zameno za 110 milijard evrov posojil držav v območju evra in Mednarodnega denarnega sklada (IMF) v prihodnjih treh letih skupaj privarčevati 30 milijard evrov, proračunski primanjkljaj pa do leta 2014 znižati s sedanjih 13,6 na tri odstotke. Grški minister za delo Andreas Lofverdos je kljub jezi protestnikov dejal: "Imamo samo en cilj, zaščititi Grčijo, in od tega ne bomo odstopili."

V Grčiji se je zato včeraj začela 48-urna stavka zaposlenih v javnem sektorju in pilotov, ki bo vrhunc dosegla danes s splošno stavko. Stavka bo po pričakovanih ohromila delo ministrstev in lokalnih oblasti, letalske družbe so za odpovedanje domače letne, danes pa naj bi zračni prostor popolnoma zaprli.

Države v območju evra bodo Grčiji v treh letih prispevale 80 milijard evrov posojil, IMF pa preostalih 30 milijard

Grški protestniki, ki nasprotujejo varčevalnim ukrepom grške vlade, so na znameniti atenski Akropoli razgrnili velik transparent z napisom "Ljudstvo Evrope, dvignite se", vendar policija pri tem ni posredovala.

ANSA

evrov, vendar bodo morale Atene v zameno sprejeti ostre varčevalne ukrepe, ki bodo močno posegli v vsakdanje življenje Grkov. Državnemu uslužbencem in upokojencem bodo ukinili 13. in 14. plačo oz. pokojnino, zvišali pa bodo tudi davke.

Nemčija, ki bo prispevala levi delež pomoči evroskupine Grčiji, je grško vladu včeraj opozorila, da mora v celoti izvesti varčevalne ukrepe, sicer bodo države v območju evra finančno pomoč ustavile. "Grška vlada mora vsake tri mesece obsežno poročati Evropski komisiji in IMF, kako izvaja svoj (varčevalni) načrt. Če bo prišlo do kakršnihkoli kršitev, bomo plačila ustavili. Atenam pa bo znova grozil bankrot," je po poročanju francoske tiskovne agencije AFP za časnik Rheinische Post dejal nemški finančni minister Wolfgang Schäuble.

V Franciji, ki bo prispevala drugi največji delež pomoči Grčiji, je medtem spodnji dom parlamenta potrdil rebalans proračuna, ki bo omogočal izplačilo pomoči Grčiji. Omenjeni ukrep mora zdaj potrditi še senat.

Tečaji delnic na vodilnih evropskih borzah so se včeraj močno znižali. K temu je pripomogla predvsem zaskrbljenost volivcev, da se bo grška javnofinancna križa kljub obljubljeni pomoči držav v območju evra in Mednarodnega denarnega sklada (IMF) razširila na druge države v območju evra. Evro je prvič od aprila lani zdrsnil pod raven 1,31 dolarja. (STA)

ANSA

ZDA - Poskus napada v New Yorku

Obama pohvalil hitro ukrepanje

NEW YORK - Ameriški predsednik Barack Obama je včeraj pohvalil hitro ukrepanje državljanov in policije v primeru sobotnega spodeletelega bombnega napada na newyorskem trgu Times Square. Povedal je tudi, da zvezna policija FBI preiskuje morebitne povezave z organiziranim terorizmom.

Agenti FBI in newyorški policisti so v ponedeljek zvečer na letalu družbe Emirates na poti v Dubai prijeli ameriškega državljanja pakistanskega rodu Faisala Shahzada, ki naj bi v soboto na Times Square pripeljal terensko vozilo nissen pathfinder, ki ga je pred tremi tedni za gotovino kupil od neznanca v Connecticutu. V avtomobilu je bila, po besedah newyorškega župana Michaela Bloomberga, "amaterska" eksplozivna naprava iz plinskih jeklen in bencina, ki se ni uspela sprožiti. Ulična prodajalka torbic in majic sta opazila dim v avtomobilu in poklicala policijo, ki je v soboto zvečer stopila v akcijo

zaprjtem območju, evakuacijami in preiskavo.

Preiskava je hitro rodila sadove. Našli so zadnjega lastnika avtomobila, ki ga je prodal Shahzadu, od tam naprej pa so prišli do osumljence, ki je slabu zakril svoje sledove. Obama je povedal, da je hitro ukrepanje verjetno rešilo življenja na stotine ljudi, ki bi lahko umrli v eksploziji. Zagotovil je tudi, da se Američani ne bodo dali ustrahovati, kot želijo tisti, ki načrtujejo takšne in podobne napade.

Pakistanske oblasti pa so včeraj v Karaciju na jugu Pakistana aretirale najmanj enega moškega, osumljenega sodelovanja v sobotnem spodeletelem napadu na newyorskem trgu Times Square. Šlo naj bi za moškega z vzdevkom Tauseef, prijatelja ameriškega državljanja pakistanskega rodu Faisala Shahzada. Po navedbah drugih virov, ki jih tudi povzema AP, naj bi pakistanske oblasti v zvezi s poskusom napada v New Yorku aretirale več oseb. (STA)

VELIKA BRITANIJA - Različne ankete vsem trem vodilnim strankam pripisujejo od 28 do 34 odstotkov glasov

Jutri se bodo Britanci odločali, ali je po 13 letih laburistične vlade nastopil čas, da vodenje države prevzamejo konservativci

LONDON - Britanski volivci se bodo na jutrišnjih parlamentarnih volitvah odločili, ali je po 13 letih laburistične vlade nastopil čas, da vodenje države prevzamejo konservativci pod vodstvom Davida Camerona. Pričakovati je tesen izid, tako da bodo liberalni demokrati najverjetnejše tisti, ki bodo pomagali krojiti politični zemljin Velike Britanije.

Sprva je kazalo, da konservativci mirno pljujejo do zmage, a je sčasoma njihova dvostevilčna prednost pred laburisti in liberalnimi demokratimi začela kopneti v enoštivilčno. Postalo je tudi jasno, da se zna prvič po letu 1974 zgodi, da nobena stranka ne bo zbrala več kot polovico oziroma najmanj 326 poslancev v spodnjem domu parlamenta.

Razlog tiči tudi v tem, da se je v zgodovinsko rivalstvo med laburisti in toričci vmešal še tretji igralec, vodja liberalnih demokratov Nick Clegg. Ta je presenetil s svojim nastopom na treh predvolilnih ssočenjih, ki so bila sicer novost letosnje predvolilne kampanje.

Vodja konservativcev Cameron je

nedavno sicer dejal, da volitve še zdaleč niso končane. Kot je zatrdiril, ničesar ne jemlje za samoumenvno, za volivce, ki jim obljublja spremembe, pa se bori "z upanjem in optimizmom".

Premier Gordon Brown je skušal v kampanji izpostavljati dosežke vlade pri boju z gospodarsko krizo, a so njegovim laburistom podporo odrekli tudi vodilni britanski časniki, ki so jih doslej podprtli. Clegg pa je ponujal drugačen način vodenja kot doslej.

Vsi kandidati so več ali manj poudarjali, da je treba zmanjšati rekordni javni dolg, vendar brez enotne ocene, kdaj. Država je namreč šele krenila na pot okrevanja po recesiji. Prav tako imajo različna mnjenja o davku na izplačane plače.

Glede občutljive teme priseljevanja se voditelji treh največjih strank niso zpletali v posebej ostre razprave, se je pa na primer skrajno desna Britanska nacionalna stranka zavzemala za njegovo popolno ustavitev. Glede priseljevanja bi konservativci uvedli kvote za priseljence

iz nečlanic EU, medtem ko bi laburisti uveli obvezne osebne izkaznice za tuje državljanje. Liberalni demokrati se zavzemajo za posebne mejne organe s policijskimi pooblastili.

Medtem ko konservativci zavračajo reformo volilnega sistema, se laburisti k temu nagibajo, načrtujejo tudi reformo lordske zbornice. Liberalni demokrati pa se zavzemajo za pisano ustavo.

Kar zadeva odnos do EU, so liberalni demokrati odločno na strani članstva v povezavi, kar odseva dejstvo, da je bil njihov vodja Clegg več let evropski poslanec. Nekoliko bolj so previdni laburisti, konservativci pa so že pregovorno evroskeptični.

Sicer laburisti premiera Browna načeloma podpirajo uvedbo evra, a le, če bi ga potrdili na referendumu. S konkretnimi načrti za to pa niso postregli. Konservativci pa se po sprejetju Lizbonske pogodbe, ki so ji sicer nasprotovali, zavzemajo za referendum o vsaki bodoči pogodbi, s katero bi Velika Britanija svoje pristojnosti prenesla na EU.

Različne ankete vsem trem vodilnim strankam pripisujejo od 28 do 34 odstotkov glasov, s tem da konservativce uvrščajo v vodstvo. Da bi se zadeve še bolj zapletle, pa kažejo tudi, da bi si lahko glede na volilni sistem največje število poslancev lahko zagotovili laburisti, četudi bi bili po osvojenem odstotku glasov na drugem ali celo na tretjem mestu.

V Veliki Britaniji je namreč v veljavni večinski volilni sistemi, zato ni nujno, da bo stranka, ki bo na nacionalni ravni dobila največ glasov, imela tudi največ poslancev v parlamentu. Poslanski sedež zasede tisti, ki v svojem volilnem okrožju dobi največ glasov, zato ni pomembno, ali je tam prejel 90, 50 ali le 20 odstotkov glasov, vsi ostali pa ostanejo praznih rok.

Premier po tradiciji postane vodja stranke, ki ima največ poslancev v poslanski zbornici. Njegov mandat naj bi trajal pet let, a se je po konservativni premierki Margaret Thatcher uveljavila na voda, da premier že po štirih letih prosi kraljico, da razpusti parlament in razpiše nove volitve.

Vulkanski pepel znova zmotil letalski promet

DUBLIN - Oblasti so včeraj popoldne znova odprle zračni prostor na Škotskem, Severnem Irske in Irske, ki so ga zaprle dopoldne, potem ko je oblak vulkanskega prahu veter z Islandije ponesel nad severni del britanskega otočja. Letalski promet je znova stekel, potem ko se je oblak razkrojil.

Zapora zračnega prostora, ki je začela veljati ob 8. uri po srednjeevropskem času, je trajala do približno 14. ure, nato pa je letalski promet znova stekel. V tem času so bili sicer prepovedani vzleti in pristanki letal na omenjenih območjih, medtem ko so bili preleti dovoljeni, zato letalski promet med Evropo in Ameriko ni bil oviran.

Japonski premier opustil preselitev ameriške baze

TOKIO - Japonski premier Jukio Hatoyama je opustil načrt za preselitev ameriške vojaške baze z južnega otoka Okinava, s čimer je prelomil eno svojih glavnih predvolilnih obljub. "Zelo mi je žal, ker moram med obiskom tukaj prositi prebivalce Okinave za razumevanje, da bo del dejavnosti baze moral ostati," je dejal Hatoyama na obisku Okinave.

Premiera so med prvim obiskom na otoku od prevzema položaj septembra lani pričakali protestniki. Hatoyama je tedaj obljubil, da bo poskušal zmanjšati breme, ki ga nezadovoljni prebivalci Okinave čutijo ob navzočnosti nekaj deset tisoč ameriških vojakov. Zaradi spora, v središču katerega je načrtovana preselitev letalske baze ameriških marinice Futenma, je Hatoyama izgubil večji del podpore domače javnosti, odnosni med Japonko in njenim glavnim zavezničem pa so se precej ohladili.

V Latviji obeležili

20. obletnico neodvisnosti

RIGA - V Latviji so včeraj obeležili 20. obletnico neodvisnosti. Latvijski predsednik Valdis Zatlers je na osrednji slovesnosti ob obletnici v prestolnici Riga izpostavil pomen svobode.

"Svoboda ni avtomatična izpolnitvena sanj. Svoboda zahteva odgovornost za naša življenja in državo," je v govoru ob Spomeniku svobode v središču Rige dejal latvijski predsednik. Ob tem se je spomnil udeležencev "pojoče revolucije", vala protestov, ki se je konec 80. let sprožil v Latviji ter sosednjih baltskih državah Litvi in Estoniji. Udeleženci teh protestov so prepevali tedaj prepovedane nekdajne hime. (STA)

Politični komentatorji sicer ugibajo o treh možnih scenarijih, ki bi lahko sledili, potem ko se bodo v četrtek ob 23. uri zaprla volišča in bodo znani izidi vzpostavljenih volitev. Pripravljajo jih televizijske BBC, ITV in Sky.

Eden od scenarijev napoveduje relativno zmago konservativcev, ki bi odprla pot morebitni koaliciji z liberalnimi demokrati ali katero od manjšin strank. Po drugem bi se laburisti lahko obdržali na oblasti v zaveznosti z liberalnimi demokrati, lahko pa se pripeti tudi konservativna zmaga z absolutno večino, ki bi Cameronom omogočila oblikovanje vlade brez podpore drugih strank.

Ne glede na rezultat četrtkova noči prinaša rekorde. V primeru zmago slavljajo torijci, ki je bil Cameron najmlajši premier po 19. stoletju. Če liberalni demokrati zborejo več kot 20 odstotkov glasov, bi jim to prineslo najboljši rezultat zadnjih 90 let. Četrta zaporedna zmaga laburistov, četudi malo verjetna, pa bi prav tako bila brez primere.

Anita Balas (STA)

FILM - Danes dvojna projekcija v Ljubljani in Izoli

Dokumentarec o Soči

Trenutek reke - Il tempo del Fiume režiserk Anje Medved in Nadja Velušček

Trenutek reke - Il tempo del fiume, ki je najnovješji film v produkciji Kinoateljeja, je tesno povezan s številko 2. Dve sta režiserki: Anja Medved in Nadja Velušček; dve imeni in dva spola za reko: Isonzo je Italijane moškega spola, Soča za Slovence pa ženskega spola; dve sta državi, po katerih teče reka. In končno dve sta projekciji na sporednu danes. Ob 21. uri bo film predstavila Nadja Velušček v Art Kinu Odeon v Izoli; ob 19. uri bo Anja Medved prisotna na otvoritvenem večeru festivala Dnevi etnografskega filma, s katerim želijo odkriti značilnosti roba slovenske dokumentarne kinematografije, ki se posveča etnološkim temam, temam kulturne dediščine in pogledom na-

jo. Trenutek reke - Il tempo del fiume sledi poti reke, ki v svoji razmeroma kratki strugi povezuje dve polnoma različni pokrajini, Alpe in Mediteran. In res se zdi, kot da je se-stavljen iz dveh osebnosti. Ima tudi dve imeni. Soča je ženska. Isonzo je moški. Soča je voda protislovij; privlačna in nevarna. Znana po smaragdnih barvih in krvavi fronti. Prva svetovna vojna v teh krajih ni uničila le življenje, vasi in polj, ampak tudi odnos, ki ga je tedanjih človek gojil do narave. Preživeli so moral začeti z niča in zdi se, da danes še vedno živimo v tem na hitro sklepanem svetu.

Čigava je danes Soča? Slovenija

jo z jezovi krade Italiji, Italija jo razsipa v nesmotrnim namakanjem. Gradbena podjetja jo pustošijo z izkopavanjem gramoza, medtem ko jo industrija zastruplja z odpakami. Kajakaši jo kradejo ribičem, ribiči pa spet ribam, ki bi tudi rade imele svoj mir. V vsem tem kopicienju interesov pa pozabljamo, da je reka predvsem sama svoja in da je naloga, ki jo milijone let opravlja, dovolj pomembna za vse. Srečanja ob Soči odkrivajo protislovja, ki jih danes živimo v odnosu do narave. V primerjavi z življenjem reke se človeško življenje zdi nepomembno in vendar človek danes lah-

ko posega v zakone narave. V času, ko se odpravljajo politične meje, si moramo v odnosu do naše skupne reke, meje znati postavljati sami.

Spomnimo vas, da bo čez tri tedne v Tolminu drugo srečanje v okviru projekta Soča soča - A fronte dell'Isonzo. To je medkulturni in okoljski projekt, ki kraje ob reki povezuje s srečanjem ob projekciji dokumentarnega filma. Soča bo do oktobra v pogovorih s povabljenimi gosti sočala Slovene in Italijane, umetnike in znanstvenike, pragmatike in vizionarje, da skupaj razmisljijo o protislovjih našega odnosa do narave.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Stalno gledališče FJK II Rossetti

Danes, 5. maja ob 21.00 / Raimondo Pasin: »Scaffale XXI«. Režija: Corrado Travani. Nastopajo: Sara Alzeta, Adriano Braidotti, Francesca Campello, Giulio Morgan, Chiara Beccari in Corrado Travani. / Ponovitve: do sobote 8. ob 21.00 ter v nedeljo, 9. maja ob 17.00.

Danes, 5. maja ob 20.30 / Michael Frayn: »Copenhagen«. Režija: Mauro Avogadro. Nastopajo: Umberto Orsini, Massimo Popolizio, Giuliana Lojodice, CSS Stalno gledališče in inovacij Furlanija Julijska Krajina in Gledališče Emilia Romagna. / Ponovitve: V četrtek, 6. ob 16.00, V petek, 7. in v soboto, 8. ob 20.30 ter v nedeljo, 9. maja ob 16.00.

GORICA

Kulturni dom (Ul. Brass 20)

V torek, 11. maja ob 20.30 / šesta predstava gledališkega festivala "Komigo", in sicer komedija Špas Teatra iz Mengenša: »Optimist«. Režiser in igralec: Matjaž Javšnik.

SLOVENIJA

KOMEN

Špacanova hiša

V sredo, 12. maja ob 20.00 / Po literarni uspešnici Gorana Vojviniča: »Čefurji raus!«. Režija: Marko Bulc; izvedba: Aleksander Rajković. Nastopa: Marjan Dordić.

LJUBLJANA

SNG

Veliki oder

Danes, 5. maja ob 19.30 / Boštjan Tadel: »Ponudba in povpraševanje«. / Ponovitve: v soboto 8. in v ponedeljek 10. maja ob 19.30.

Jutri, 6. maja ob 17.00 / Anton Pavlovič Čehov: »Platonov«. / Ponovitve: v petek, 7. in v četrtek, 13. maja ob 19.30.

Mala drama

Danes, 5. maja ob 20.00 / Yasmina Reza: »Art«.

Jutri, 6. maja ob 20.00 / Ernst Lubitsch: »Ko sem bil mrtev«. / Ponovitve: v petek, 7. maja ob 20.00.

V soboto, 8. maja ob 20.00 / Ulrike Syha: »Zasebno življenje«.

Mestno gledališče ljubljansko

Veliki oder

Jutri, 5. maja ob 15.30 in ob 19.30 / Ivo Martinić: »Drama o Marjani in tistih okrog nje«. / Ponovitve: v petek, 14. maja ob 19.30.

V četrtek, 6. maja ob 15.30 / Molière: »Skopuh«. / Ponovitve: v petek, 7., v so-

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

Danes, 5. maja ob 20.30 / G. Puccini: »Madama Butterfly«. / Ponovitve: do četrtek 6. ob 20.30, v soboto, 8. ob 17.00 in v nedeljo, 9. maja ob 16.00.

GORICA

Dvorana pokrajinskih muzejev (Grajsko naselje)

V soboto, 8. maja, ob 20. uri / V sklopu »Snovanja 2010« bo koncert pod naslovom: »Glasba v točkah«. Bodo nastopili uspešni učenci, ki bodo predstavili glasbene uspehe s tekmovanjem in revij 2010; vstop prost.

SLOVENIJA

ŠMARTRNO

Občinsko gledališče

Jutri, 6. maja ob 21.00 / V sklopu festivala »Jazz and wine Sconfinando 2010« koncert Gil Scott-Heron.

TOLMIN

Avla Šolskega centra

V nedeljo, 9. maja ob 19.00 / »Kadar ciprese šumijo«; zborovski koncert pesmi Ljubke Šorli ob 100 - letnici rojstva v izvedbi domačih in zamejskih pevskih zborov. Nastopajo: Dekliški pevski zbor Gimnazije Tolmin, zborovodja - Matej Kavčič; Mladinska dekliška pevska skupina Vesela pomlad, Općine, zborovodja - Mira Fabjan; Mešani pevski zbor Canto ergo sum iz Tolmina, zborovodja - Matej Kavčič; Ženska skupina mešanega pevskega zabora Lojze

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeeveških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica.

Danes, 5. maja ob 20.00

Gallusova dvorana / Tomaž Sevšek: »B.A.C.H.«. **Jutri, 6. in v petek, 7. maja ob 19.30** Gallusova dvorana / »Orkester Slovenske Filharmonije«. Dirigent: Luca Pfaff. Solista: Milko Lazar in Bojan Goršek - klavir. **Kino Šiška** **Jutri, 6. maja ob 21.00** Katedrala / Koncert: »YU GO! Overflow iz Hrvaške, Superhiks iz Makedonije in Buldogi iz Slovenije«. **V nedeljo, 9. maja ob 20.00** Katedrala / Nasopa skupina Tindersticks iz Velike Britanije.

RAZSTAVE

TRST - Gledališče Rossetti

Spet Andro!

Jutri nova kabaretna predstava Bravomabasta! Andra Merkuja

Znani tržaški kabaretist, imitator in vodja radijskih in televizijskih oddaj ter prestižnih prireditv Andro Merku se jutri zvečer vrača v tržaško gledališče Rossetti. V baru teatra bo ponovno ponudil na prijeten ogled svojo zadnjo kabaretno, sicer povezano s tragičnim dogodom (poginom zadnjega pingvina v tržaškem akvariju), ozajšano s plenumnim iskanjem novega pingvinčka za nesojeni tržaški morski park, v katerem bi moral, od predsednika tržaške trgovinske zbornice Palettijem »zaplavati« tudi nov deželnini »zaljubljene v pingvinček ... odbornik De Anna.

Začetek tega morsko-živalskega happeninga ob 22. uri. Vstopnice pri blagajni gledališča Rossetti.

ne pod naslovom: »Zemlja v nebuh«. Razstava bo trajala do junija.

SEČOVLJE

Krajinski park Sečoveljske soline: odprt vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film o solinah, slikarska razstava ter sprehod po solinski poti z obiskom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14.00 in 16.00 ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dražica Sosič (05/7346425).

ŠTANJEL

Štorževa galerija (Štanjel 29): je na ogled razstava Antona Rupnika »Olja na platnu«. Razstava je na razpolago do aprila. Urnik: odprt v sobotah, nedeljah in praznikih ter po dogovoru tudi ostale dneve.

AJDVOŠČINA

Vojnišča Janka Premrla Vojka: vojniški muzej, orožje, oprema, dokumenti, osebni predmeti vojakov s soške fronte, stalna razstava.

Muzejska zbirka Ajdovščina odprt v sobotah, nedeljah in praznikih od 13. do 18. ure. Za najavljenje skupine je ogled možen tudi izven urnika.

Pilonova galerija: je na ogled razstava Radka Oketiča pod naslovom: »Ilustracije in satira«.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Gorškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprt, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. Gora - zaprta do nadaljnega zaradi popravila prostorov; Grad Dobrovo v ponedeljek zaprt, ob torku do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Najavljeni skupini si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

KOBARID

Kobarški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Galerija CD: do 13. junija je na ogled kulturno-zgodovinska razstava »Armenška tradicija med svetom in svetim«.

Mala Galerija: do 23. maja je na ogled razstava armenskega slikarja, ilustratorja in scenografa Ašota Bajandurja (1947-2003). Vstop prost.

KOLESTARSTVO - Po predlogu UCI o uvedbi postopka zaradi dopinga

V Sloveniji prepričani v Valjavčevu nedolžnost

Toda uprava moštva AG2r-La Mondiale čaka na kazen, da bi Slovence odpustila iz službe

LJUBLJANA - Vidne osebe slovenskega kolesarstva, tudi selektor reprezentance Martin Hvastija, so v najnovejši dopinski aferi, v katero naj bi bil vpleten Tadej Valjavec, odločno podprle slovenskega kolesarja, saj verjamejo, da si slovenski reprezentant do športnih dosežkov ni pomagal na nedovoljen način. Selektor Hvastija priznava, da ga je ponedeljkova informacija seveda presenetila, obenem pa poudarja, da Valjavec ni bil pozitiven na dopinskem testu. Mednarodna kolesarska zveza je predlagala le uvedbo postopka zoper njega. Na reprezentanco to po njegovem mnenju ne bo imelo vpliva, seveda gre za šok in opozorilo za vse, a Valjavec letos ni bil med tistimi kandidati, ki naj bi nastopili na SP v Avstraliji.

Še več Hvastija verjame, da bo Valjavec dokazal svojo nedolžnost: »Po informacijah, ki jih imam, sem prepričan, da bo Tadej upravičil te zadeve. Koliko časa bo to trajalo ne vem, a glede na dejstva, ki mi jih je povedal, verjamem, da je šlo za prehitro začet postopek s strani UCI.

Pred leti v takšnih primerih nismo smeli startati 14 dni, pa je bilo v redu, da nes je z uvedbo bioloških potnih listov tako, da se vpelje postopek, če kolesarju parametri preveč nihajo, če je preveč odst-

panj.« Slovenski selektor je prepričan, da bo Valjavec nacionalni antidopinski komisiji dokazal, zakaj so vrednosti hematokritov preveč nihale.

O nedolžnosti svojega varovanca je prepričan tudi Marko Polanc, njegov dolgoletni trener pri kranjski Savi: »Kar ga poznam in poznam ga dobro, mislim, da si tega ne bi privoščil in mislim, da ne bi

vsega stavljal na kocko s prepovedanimi sredstvi. Verjamem mu in očitno gre za čuden splet okoliščin. Zadevo je seveda težko opravljati za nazaj, upam da ima dokumente v roki in da bo dokazal, da ima prav, in nasprotnem primeru bo to težko dokazal za nazaj.« Polanc verjame, da bo Tadej še nastopal, če se zadeve le ne bodo predolgo vlekle.

Sekretar KZS Milan Knez pravi, da je kolesarska zveza v skladu s sklepom predsedstva vse zadeve prenesla na nacionalno antidoping komisijo. Tudi on verjame, da bo eden najboljših slovenskih kolesarjev dokazal svojo nedolžnost: »Po podatkih, ki jih imam, ta zadeva ni tako kompleksna, zato bi se vse lahko hitro odvilo, težko pa je reči, kako dolgo bo to trajalo.

Imam občutek, in nekaj takih stvari sem že videl, da ne bi smelo biti zapletov in da bo Tadej dokazal, da ni šlo za jemanja nedovoljenih pozivil.«

Precej drugač razmišlja uprava Valjavčeve ekipe Ag2r-La Mondiale. Direktor ekipe Vincent Lavenu je bil besen ob novici, da naj bi si slovenski kolesar Tadej Valjavec pri svojih uspehov pomagal s prepovedanimi pozivili in napovedal, da bodo Valjavca takoj izključili iz ekipe, ko ga bo uradno kaznovala Mednarodna kolesarska zveza (UCI), poroča kolesarska spletne stran cyclingnews.«Novico sem izvedel istočasno kot mediji. Soočili se bomo z nastalim položajem. V naši ekipi močno verjamemo v biološke potne liste in jih finančno tudi pla-

čujemo tako kot druge ekipe. Spoštovali bomo pravilnike,« še pravi Lavenu, ki je dodal že znano dejstvo, da Valjavec konec tedna ne bo nastopal na Giru, na katerem je lahni osvojil osmo mesto. »Trenutno je Valjavec suspendiran dokler Kolesarska zveza Slovenije (KZS) ne bo sporočila kazni. Potem ga bomo odpustili,« še pravi Lavenu, očitno prepričan, da bo Valjavca kaznovana že KZS.

O dosežkih Valjavca, ki je v moštvo Ag2r-La Mondiale prestolil leta 2008 iz moštva Lampre, ima Lavenu, klub dejstvu, da slovenski reprezentant nikoli ni zmagal, dobro mnenje: »Nikoli ni bil kapeten naše ekipe, a je izkušen tekmovalec, ki je pogosto postregel z zelo vidnimi dosežki na velikih tekmovanjih. Vse skupaj jebole. Upam, da to ne bo vplivalo na ekipo, saj nikoli vnaprej ne poznamo razsežnosti vpliva take aferе. Kolesarje bom prosil, da ne obupajo. Takšne zadeve v našo ekipo ne sodijo.«

Valjavec je za Ag2r dosegel največja uspeha z osmim mestom na lanski dirki po Italiji in z devetim mestom na francoskem Touru leta 2008. Konec tedna naj bi startal na Giru 2010, a je v ponedeljek odjeknila novice, da so pri UCI sprožili disciplinski postopek zoper Valjavca, Italijana Franca Pelizzotija in Španca Jesusa Rosenda Prada, ki so osumljeni uporabe prepovedanih pozivil. UCI se je za postopek odločila na podlagi krvnih vzorcev, odvzetih v okviru programa bioloških potnih listov, ki jih je označila kot »očitno kršitev dopinskih pravil.«

Valjavec je v prvem odzivu navedel, da je to zanj verjetno konec športne poti, obenem pa, da bo uporabil vse možnosti, da do kaže svojo nedolžnost, saj naj bi šlo za napako pri kontrolah, ki ne upoštevajo njegove bolezni in iz tega izvirajoča odstopanja pri primerjavah krvnih vrednosti. »Pravila so prav smešna. Na nenapovedani kontroli sem imel prenike hematokrit in zaradi tega sem sumljiv in zaradi tega sem tudi krit. Predlagam, da gre vsak sam desetkrat na leto kontrolirati kri in nato potegne krvuljo, pa bo videl kakšne variacije obstajajo. To bom dokazal tudi na sodišču,« je med drugim dejal slovenski kolesar.

Ekipa Liquigas, z katere vozi prav tako začasno suspendirani Pelizzoti, je v nasprotju z Valjavčevim Ag2r prepričana, da v omenjenih postopkih UCI ni dokazov, da naj bi si kolesarji pomagali s prepovedanimi snovmi.

NOGOMET - Drevi Inter in Roma za pokalno zmago

RIM - Ne le za »scudetto.« Roma in Inter bijeta letos boj na vseh frontah, drevi ob 20.45 pa jih v prestolnici čaka finale državnega pokala. Za Inter je to šele ena izmed trofej, do katerih se lahko še dokopljene letos, v Milenu pa so ne-nasnitni in trener Mourinho ne skriva želje, da bi sezono oplemenil s tremi triumfi: prvenstvenim, pokalnim in evropskimi naslovom. Roma, ki je pravo presenečenje povratnega dela sezone, pa bo igrala na nož, saj je pokal verjetno edina trofeja, ki je v njenem dometu. Trener Ranieri spet lahko računa tako na Pizarra kot na Vučinića, Mourinho pa se bo moral morda odpovedati poskodovanemu Sneiderju.

Bari jezen, Mania bližji standardni postavi

TRENTO - Libero Trentina Volley Andrea Bari je v intervjuju za *Gazzetta dello sport* izrazil svojo osuplost in razočaranje zaradi odločitve selektorja italijanske odbojkarske reprezentance Anastasija, da ga izloči iz seznama igralcev za nastop na svetovni ligi world league. »Ne vem, zakaj me ni. Ne verjamem, da bi me lahko po dveh mesecih neaktivnosti nato povabil v reprezentanco za svetovno prvenstvo, niti ne vem, če bi to sprejel,« je dejal Bari, do zdaj glavni konkurenčni Števerjanca Loris Maniaja za mesto libera v standardni postavi. Namesto njega je Anastasi, poleg Števerjanu, bolj zaupal mlademu Davidu Marri, ki je letos igral pri Loretu, v naslednji sezoni pa bo član Piocene.

KANDIDATURA - Japonska ne bo kandidirala za izvedbo svetovnega nogometnega prvenstva leta 2018, ampak le za SP 2022. Tekmeci za pridobitev SP 2018 pa so Anglija, Rusija, ZDA, Avstralija ter skupne kandidature Španije in Portugalske ter Belgije in Nizozemske.

GALLINARI - Krilni igralec NBA moštva New York Knicks Danilo Gallinari zaradi fizičnih težav avgusta letos ne bo branil barv italijanske košarkarske reprezentance na kvalifikacijah za EP 2011.

ŠAH - Branilec naslova Indijec Viswanathan Anand in bolgarski izvivec Veselin Topalov sta se v sedmi partiji dvoboja za naslov šahovskega svetovnega prvaka v Sofiji po 58 potezah razšla z remijem. Anand je obdržal točko prednosti pred Topalovom in vodi s 4:3.

SPODLETELI INTERVJU

»Vidiva se na Zoncolanu!«

»Vidiva se na vrhu Zoncolana.« S temi besedami sva se pretekli petek zvečer pozdravila s Tadejem Valjavcem po telefonskem intervjuju. Dan poprej sem vprašal odgovornega za tisk pri ekipi Ag2r - La Mondiale za telefonsko številko Valjavca. Poslali so mi jo po elektronski pošti. Kontaktiral sem slovenskega kolesarja. Takoj je bil pripravljen na intervju in je sproščeno odgovoril na moja vprašanja.

Povedal je, da se mudi še na zadnjih višinskih treningih na Pokljuki, skupaj z dvevnačetino članoma ekipe. Počutil se je v formi in je odločno štartal, da bi popravil svojo najboljšo uvrstitev na Giru, deveto mesto, ki jo je dosegel leta 2005 bodisi leta 2009. Lani je sicer, po diskvalifikaciji druge uvrščenega Di Luca pristal na osmo mesto. Bil je dobre volje in čeprav se je zavezel, da bo letosni Giro zelo zahteven predvsem zaradi več težkih vzponov, je bilo razumeti iz njegovih besed, da meri visoko. Dodal je tudi, da bi v tem trenutku ekipa sestavljena iz najboljših slovenskih kolesarjev prav gotovo odi-grala vidno vlogo na Giru.

Intervju je bil pripravljen za objavo, a nato v ponedeljek zvečer hladna prha: Valjavec ne bo nastopal na letosnjem Giru zaradi suma uporabe prepovedanih pozivil. Z njim sta bila suspendirana tudi Italijan Pellizzotti in Španec Rosendo Prada. Za vse tri kolesarje velja domneva nedolžnosti, dokler ne bo sprejeta končna odločitev. Vsem trem kolesarjem pa je »zaradi očitnih kršitev dopinskih pravil« do nadaljnega prepovedano nastopiti na mednarodnih tekmovanjih.

Slovenskega kolesarja so že pred dvema mesecema obvestili, da je ne-kaj narobe z njegovim biološkim potnim listom, t.j. neke vrste dnevnika, ki beleži biološke ravni v krvi in urinu posameznih kolesarjev. Svetovna kolesarska zveza je potni list uvedla leta 2008.

Suspendiranje Valjavca in ostalih dveh kolesarjev še ne pomeni, da so

krivi. Prav gotovo pa meče črno senco na njihovo kariero. Upati je, da bo kolesarska zveza hitro postopala in čim prej objavila dokončno razsodbo. Ven dar prav nad ravnjanjem kolesarske zveze je Valjavec takoj vzagnil prst, kot je to naredil italijanski kolesar Rebellin. Slednjega so lani suspendirali in mu odvezli srebrno olimpijsko medaljo. Rebellin se je apeliral na športno sodišče in čaka na razsodbo.

Priznam, da me je zadeva pri zadevala, čeprav je bilo že takih novic v kolesarstvu v zadnjih letih na pretek. Prav pred dnevi je bilo na teh straneh objavljeno, da je kar 300 kolesarjev v zadnjih desetih letih »padlo« na doping kontroli.

Osebno se mi poraja vedno isto vprašanje: Zakaj? Kolesarstvo je šport, ki zahteva veliko truda in vzdržljivosti. Kolesarji ure in ure pod pekočim soncem ali se povzperi na zahteven vrh pod stalnim dežjem prav gotovo povzroča v telesu spremembe in npr. po višanje nekaterih krvnih sestavin. Zaradi tega nekateri trdijo, da imajo na raven doping. A v večini primerov gre za pravi doping! Kolesarji se poslužujejo pozivil in transfuzije krvi predvsem, da bi dvignili mejo vzdržljivosti.

Tem kolesarjem bi enostavno za vedno prepovedal kolesarji! Nima jih izgovorov! Nekateri pa se po kazni vrnejo na dirke in so ponovno uspešni (glej Vinokurov, Bassi, Ricco in še maršik), a dvorni ostajajo.

Kar mi je znano v drugih športnih panogah takega nadzora nad atleti ni. Kolesarji pa morajo vedno biti dosegljivi in inšpektoři lahko v katerikoli trenutku dneva in noči potrakajo na njihova vrata in zahtevajo krvni in urin in vzorec. Lance Armstrong je npr. v lanskem letu, v šestih mesecih, bil podvrgnut več kot dvajsetim doping kontrolam. Izidi so bili vedno negativni.

Kaj bi se zgodilo če bi enako po stopali tudi v drugih športih?

Edvin Bevk

SLOVENCI V VIŠJIH DRŽAVNIH LIGAH - Košarka

Milič kaže pot Cremoni

Odkar igra, si je moštvo opomoglo - Sestri Cergol in Krausova v finalu play-offa

KOŠARKA - Do konca prvenstva A-lige manjkata še dva kroga. Dva slovenska igralca se še borita za obstanek. Pri Vareseju, ki je ta teden na zadnjem mestu, igra Marko Tušek. Ta teden je Varese na gostovanju izgubil proti Cantiju z 83:70 (Tušek 3 točke). Za obstanek v najvišji ligi se bori tudi Cremona, kjer igra od konca februarja tudi slovenski koškar Marko Milič. Do matematičnega obstanka mora zbrati samo še zmago: prvo priložnost bo imela ekipa, ki jo vodi Caja, že naslednjii teden proti direktenu tekmacu Vareseju. Ta teden je bil za zmago Cremona proti Teramu odločilen prav Milič s 26 točkami. Goran Jurak pa je za Teramo (ki je že dosegel matematični obstanek) v 21 minutah zbral 19 točk, 5 skokov in 3 podaje.

Zmago so vknjižili tudi koškarji Armani Jeans Milano, kjer igra Sani Bečirovič (0 točk, igral je 12 minut). Zaradi izključitve Napoli bo letos v drugi ligi (LegaDue) izpadla samo ena ekipa.

Zmago so vknjižili tudi koškarji Armani Jeans Milano, kjer igra Sani Bečirovič (0 točk, igral je 12 minut). Zaradi izključitve Napoli bo letos v drugi ligi (LegaDue) izpadla samo ena ekipa. V drugi ligi pa sta se v zadnjem krogu rednega dela pomenila dva slovenska

igralca: Videmski Snaidero, kjer igra Jan Močnik, je gestoval pri Pistoji, kjer nastopa Gregor Fučka, ki je v 23 minutah dosegel 11 točk, zbral 4 skoke in podajo, Jan Močnik pa je za Videm dosegel 4 točke v 16 minutah, skok in tri podaje.

V ženski B-ligi pa si je nastop v finalu zagotovila miljska Coopsette, ki je v drugi polfinalni tekmi premagala Gimnastico Triestino z 69:59. Jessica Cergol je za Coopsette dosegla 13, sestra Samantha pa 3 točke, Mia Kraus je igrala, a ni dosegla točk. V finalu play-offa bodo miljske košarkarice igrale proti ekipi Vigaranu. Zmagovalka dvoboja bo moralata nato odigrati še dodatno tekmo za napredovanje.

V državni B-ligi je tržiški Falconstar začel nastope v končnici za napredovanje. V prvi tekmi proti Valenzi basket je Falconstar na domačih tleh izgubil z 72:75, potem ko je le pet minut pred koncem zaostajal kar za 11 točk. Zelo dober je bil nastop Daniela Batica, ki je dosegel 15 točk, Jan Budin pa je bil s 17 to-

čkami drugi najboljši strelec. Povratna tekma bo v četrtek, 6. maja ob 21.00.

ODOBOJKA - V predzadnjem krogu moške B1-lige je Potentino Volley Damirja Kosmine s 3:1 premagal boljše plasirani Pallavolo Cascina. Moštvo bo prvenstvo končalo na 7. mestu v svoji skupini, med društvom iz Mark bo v tej ligi na prvem mestu. Bibione Volley se je v isti ligi poslovil od sovjih gledalcev z zmago s 3:2 proti Viadani. Bivši slogan Kristjan Stopar je bil s 16 točkami drugi »top scorer« tekme.

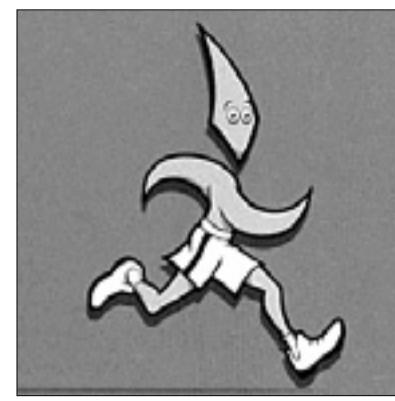
NOGOMET - V Cagliariju (2:2) je bil Udinešev vratar Samir Handanovič igralec tekme, saj je najmanj štirikrat rešil svoje moštvo pred kapitulacijo, za prejeta gola pa ni krit. V Chievu Bojan Jokić zdaj vedno igra in to dobro. Proti Napoli (1:2) je zelo dobro pokrival Hamšika. Slovenski reprezentant res preseñeča. V B-ligi si je vratar Gallipoli Jan Koprivec za poraz proti Torinu (2:0) po mnemu *Gazzette dello sport* prislužil ocene 5,5., Jasmin Handanovič pa je v Mantovi sedel na klopi.

BAVISELA 2010 - Slovenski rekreativci

Pomembna je le posameznikova volja

Tatjana Grgić prvič na maratonu, Andrea Daneu pa na polmaratonu

RAZMIŠLJANJE Rekreativna tekačica brez strehe

Med tekmovalci in rekreativnimi tekači je vse več pripadnikov slovenske manjšine, ki pa največkrat ostajajo »nevidni« slovenski javnosti v Italiji. To pa zato, ker ne tekmujejo v slovenskih klubih, ampak v italijanskih. Med 57 slovenskimi klubami, ki so včlanjeni v Združenje slovenskih športnih društev (ZSSDI), namreč nismo kluba, ki bi bil včlanjen v atletsko zvezo FDAL – potemtakem je pretok slovenskih športnikov v italijanske klube velik in normalen proces. Res škoda, da za »kraljico vseh športov« pri nas (vsaj na videz) ni zanimanja. Nekoč je bil v atletsko zvezo včlanjen Atletski klub Bor, ki je sicer pred nekaj leti napovedoval ponovno včlanitev v zvezo, do zdaj pa premikov v to smer še ni bilo.

Zmotno je torej razmišljanje, da pri nas ni sedanjosti v atletiki samo zato, ker ni atletskega kluba. Že ob pobudi »Tečemo brez meje« so tudi sami organizatorji vedeli, da je slovenskih tekačev v Italiji kar nekaj. Število teh se stalno veča (kar kaže vse večje število slovenskih udeležencev tekaških preizkušenj v naši okolici), zato lahko mirno zapišemo, da ima tudi pri Slovencih v Italiji atletika sedanjost in tudi bočnost. Čeprav tekmujejo v italijanskih klubih, pa so vsi lahko tudi Slovenci in športniki, prav tako kot vsi ostali, ki se ukvarjajo z odbojko, nogometom, roulkanjem ali kotalkanjem v naših društvenih.

V razmislek ponujam še nekaj zanimivih podatkov raziskave ZSSDI iz leta 2009. Registrirani tekmovalci v atletsko zvezo je bilo še leta 2001 29 (leta 1993 »kar« 55), leta 2008 pa nič (str. 29). Podatek (ki bi moral biti utemeljen!) seveda ne prikazuje, da je zanimanje med Slovenci v Italiji za atletiko naenkrat izginilo, ampak da je bila dejavnost prekinjena. Kam so odšli vsi »registrirani«? Najbrž so se morali odločiti za drugo, najbrž italijansko društvo, enostavno zato, ker svojega »doma« niso več imeli.

Tudi sama sem zdaj pred dilemo: izbrati (kot večina) italijanski klub ali si še naprej pomagati sama? Ustanavljanje še 58. slovenskega društva je mogoče neracionalno. Če obstaja želja, pa bo rešitev gotovo na dlani. Tudi kar se tiče odborniškega kadra. V nasprotjem primeru pa se moramo soočiti z dejstvom, da klub veliki vitalnosti našega športa (kot piše v uvodu raziskave ZSSDI), imamo še vrzelji. In prav tako, kot spoštujemo tiste, ki se ukvarjajo s športi, ki jih pri nas ne razvijamo, je dobro, da se spomnimo tudi na številne tekače, ki prav tako kot vsi ostali vlagajo v njihovo dejavnost veliko truda in profesionalnosti.

Veronika, rekreativna tekačica brez klubu

Zgoraj: Tatjana Grgić, spodaj: Andrea Daneu, desno: Bavisela 2010

BAVISELA

Med udeleženci letosnjega 15. polmaratona dveh gradov in 11. evropskega maratona je bilo tudi veliko slovenskih tekačev. Veliko je bilo rednih udeležencev tržaških tekaških preizkušenj, nekaj pa je bilo tudi takih, ki so se v tekmovalnem teku preizkusili prvič. Tokrat smo se pogovorili prav s slednjimi, ki jih ob navdušenju veže tudi skupna misel. Tatjana in Andrea svojega športnega dosežka ne poveličujeta, prej nasprotno: oba potrjujejo, da se lahko na tekmovanjih preizkusi vsakdo – vse je odvisno samo od posameznikove volje.

Med maratonkami je tokrat nastopila tudi Tatjana Grgić s Padrič, sicer profesorica športne vzgoje srednji šoli v Sežani in vladiteljica plavanja pri PK Bor. 42,195 kilometrsko razdaljo je pretekla prvič: »Od vedno sem si želela preteči maraton in letos mi je končno uspelo. S svojim nastopom sem zelo zadovoljna,« je pojasnila 45-letna tekačica, ki je vsestranska športnica. Pozimi se redno ukvarja s turnirnim smučanjem, poleti ima tudi zelo rada hribe, rada kolesari, teče in pleza: »Od vedno sem se rada ukvarjal z vzdržljivostnimi športi. Že večkrat sem se udeležila polmaratonov ali tekov do 30 km. Tekmovala sem tudi v gorskem teku v naši okolici, enkrat pa sem se preizkusila tudi na tekmi Cortina - Dobiacco,« pojasnjuje profesorica športne vzgoje, ki je najdaljši razdaljo pretekla brez težav. Odločitev, da se bo preizkusila na maratonu je padla letos, potem ko je pretekla Mali kraški maraton v Sežani: »Že dalj časa sem o tem razmišljala, marca letos pa

sem se odločila, da grem. Bolj intenzivno sem se pripravljala samo zadnja dva meseca: skoraj vsak dan sem tekla približno pol ure ali kaj več, enkrat tedensko pa do dveh ur.« Zakaj pa je izbrala ravno Baviselo? »Želela sem preteči maraton, na katerev se proga ne ponavlja. V Ljubljani na primer maratonci morajo preteči dvakrat isti krog, trasa iz Gradišča do Trsta pa je enkratna in se vije po lepi okolici.« 42 kilometrsko razdaljo je vladitelja plavanja pretekla v času 4:06,48. Če so bolečine v nogah že minile, pa je navdušenje slovenske tekačice še na višku. Tatjana napoveduje, da bo verjetno še kdaj pretekla maraton, zdaj pa jo čaka začetek kolesarske sezone.

Poločično progo (21,097 km) je prvič pretekel tudi zdravnik z Općin Andreja Daneu: »Za polmaraton me je navdušila hčerka Urška, ki se pripravlja na newyorški maraton. Od vedno sem rad tekel približno 5 kilometrov, nikoli pa kaj več. Šele letos februarja sem prvič poskusil preteči krog, dolg 10 kilometrov in uspele mi je brez težav. Od takrat sem vsaj dvakrat tedensko tekel med odmorom za kosilo,« je pojasnil še ne 58-letni Open, ki se s tekom ukvarja tudi za ohranjanje telesne forme in uravnavanje krvnega pritiska. »Pred leti sploh nisem misil, da bom uspel preteči tako dolgo razdaljo. Z voljo pa je vsakdo zmožen preteči 21 kilometrov. Zadovoljen sem, ker mi je uspele priti do cilja,« je še dodal zdravnik, ki ob vikendih zelo rad igra golf. Proga iz Devina do Velikega trga mu je bila zelo všeč, tudi moči je dobro porazdelil, tako da ni

imel težav priteči do konca. Razdaljo je pretekel v času 2:29,05. Zdaj še ne ve, ali se bo še kdaj preizkusil v polmaratonu. Pravi, da će bo imel čas za pripravo, bi polmaraton rad še kdaj pretekel. (V.S.)

JADRANJE - Razred 420 in optimisti Dvojec Ugrin/Juretič soliden tudi v zahtevnih razmerah

V Cervii so prejšnji konec tedna priredili tretjo državno regato v razredu 420. Tridnevno preizkušnjo je prve dve dni spremjalo sončno vreme, zadnji dan pa je deževalo, vseskozi pa je pihal lahek veter. Na regati sta pod vodstvom trenerja Matije Spinazzole nastopili dve posadki: moški dvojec, ki ga sestavlja Matija Ugrin in Mirko Juretič (Sirena/Čupa), je bil po devetih plavilih 31. V posamičnih regatah sta jadralka, ki šele prvo leto jadrata v tem razredu, dosegla tudi 3. in 6. mesto. V prvih dveh regatah sta bila 52. oziroma 27. Jadralki Čupe Ingrid Peric in Chantal Zeriali pa sta bili med 106 posadkami 86. »Klub lahkemu vetru so bile razmere na regatnem polju zelo zahtevne, saj je veter precej obračal. To je nekaj preglavic povzročalo predvsem ženski posadki,« je pojasnil Spinazzola, ki trenira dvojca z Matjažem Antonazem.

Optimisti Čupe in Sirene pa so

MOTOCIKLIZEM Mitja Emili v Monzi ni imel sreče

Na drugi letosnji dirki motociklističnega prvenstva Yama-ha in Monzi proseški dirkač Mitja Emili ni imel sreče, saj je vanj trčil tekme, medtem ko se je Emili potegoval za zmago.

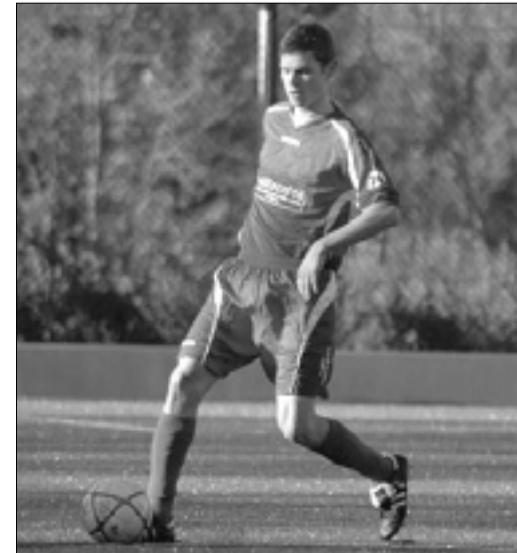
Zastavonoša kluba Motoc-lub Trieste je na kvalifikacijah dosegel šesti čas, za najhitrejšim je zaostal za dve desetinki sekunde. Startal je dobro. Po prvem krogu je že bil četrti, po drugem pa se je znašel v vodstvu. Žal je pri zaviranju na prvem ovinku po ciljni črti, kjer ima sled velik vpliv, izgubil dve mesti, že med vožnjo v ovinku pa je zadnjo gumo njegovega motorja zadel še tretji tekmovalec, tako da se je Emili znašel na tleh. Dirka se je tako za Prosečana končala brez uvrstitve in seveda brez osvojene točke, kar pomeni, da bo moral na prihodnji dirki, 20. junija na dirkališču v Mugello, nujno zmagati, če bo želel še konkurirati za visoko uvrstitve.

Konec tedna se bo slovenski motociklist na dirkališču v Grobniku pri Reki udeležil dirke za prvenstvo Alpe Adria, kar mu bo prav prišlo predvsem kot trening.

NOGOMET - Naše številke

Še dva jubilejna nastopa

Nogometni Zarje Gaje Matej Bernetič 150. za Zarje Gajo, Andrea Lanza 100. za Primorec

Matej Bernetič KROMA

je z doslej 25 odigranimi tekmmi prišel do 150. prvenstvenega nastopa.

Vedno v nedeljo pa je v vrstah Primorce odigral stotino prvenstveno tekmo napadalec Andrea Lanza, ki je od

staranzana prestolil v vrste trebenske ekipe v sezoni 2006/07 s 27 odigranimi tekmmi in 4 danimi golovi. V naslednji sezoni je igral le 24 tekem in dosegel en gol, lani pa je v 26 tekmmah dosegelabil 9 golov. V letosnji sezoni pa je v 23 nastopih zabil 6 golov.

Bruno Rupel

MEMORIAL SERENA PALMA

Pomlad 4, cicibani Vesne 1.

Na tekmi za 3. mesto so začetniki Pomladi, na turnirju Serena Palma pri Svetem Sergiju v Trstu, s 3:0 izgubili proti Domiu. V finalu je Trieste Calcio premagal San Giovanni. Nogometni Pomladi Jan Košuta je prejel nagrado za najboljšega igralca turnirja. V kategoriji cicibanov je slavila zmago kriška Vesna, ki je na turnirju premagala vse nasprotnike.

POMLAD: Paoli, Suppani, Žerjal, Kosovel, Paolucci, Skivjani, Toffolotti, Vidali, Košuta, Glavina (Vattovaz), Gregori. Trener: Paolucci.

VESNA: Husu, Fornasari, Rodella, Del Latte, Nalbergo, Bicocchi, Celea, Košuta, Majcen, L. in G. Vattovaz, Vasquez, Auber, Matuchina, Dekovic. Trenerja: Bencic in Zucca.

DANES - Začetniki, 17.30 v Repnu: Pomlad - Montuzza.

KONJSKI ŠPORT - Trec

Irina Počkar letos spet meri visoko

Mladinka Dolge krone zmagala na prvi tekmi za državni naslov

Irina Počkar s svojim 10-letnim Nabuccom

ŠOLSKI ŠPORT Rokomet: ekipi »Kosovel« v deželnem finalu

Danes bo Trst gostil deželni finale v ekipnih športih (nogometu, malem nogometu, košarki, odbojkam, rokometu in rugbyju) v okviru mladinskih iger za nižje sredne šole. Slovensko šolo bosta v rokometu zastopala ženska in moška ekipa opensko-proseške šole Kosovel, ki sta tudi letos osvojila pokrajinski naslov.

V moški konkurenči so se prijavile štiri ekipe, poleg Kosovela še nabrežinski Gruden ter šole di Tommasini in Svevo. Turnir je bil zelo izenačen: Svevo je bil najslabši konkurent in je izgubil proti vsem ostalim, preostale tri šole pa so tekmovanje zaključile vsaka z enim porazom in je o končni razvrstitvi odločala razlika v golih. Za Kosovel je bila odločilna visoka zmaga proti Svevu (26:1), Gruden pa je bil na koncu prav zaradi razlike v golih tretji za di Tommasinjem. Nabrežinski dijaki so tudi prvič premagali svoje openske rojake in to z neoporečnim 17:12, kar predstavlja prav gotovo lepo zadoščenje, žal pa so nato izgubili proti te Tommasiniju in niso mogli računati na pokrajinski naslov.

V ženski konkurenči sta bili le dve ekipi (kar je vsekakor več kot lani, ko je bila edina prijavljena šola Kosovel), predstavnici obema openskih nižjih srednjih šol. Pomerili sta se dvakrat in obakrat so bile boljše dijake Kosovela.

Pokrajinska naslova so osvojili dijaki in dijakinje, ki se ne ukvarjajo specifično z rokometom in so se tej panogi približali med urami telesne vzgoje in v okviru šolskega sportnega krožka.

Moški, izidi: Svevo – Kosovel 1:26, Gruden – Kosovel 17:12, de Tommasini – Svevo 5:4, Gruden – Svevo 15:1, Kosovel – de Tommasini 13:12, Gruden – de Tommasini 6:12. **Vrstni red:** 1. Kosovel, 2. De Tommasini, 3. Gruden, 4. Svevo.

KOSOVEL: Kiljan Babuder, Aljoša Berdon, Tommy Budin, Igor Carli, Andraž De Luisa, Ilja Krečič, Giulio Leo, Saša Lupinc, Pietro Markečič, Lorenzo in Riccardo Mazzoleni, Filippo Pertot, Tibor Racman, Simon Regent, Alexander Sardoč, Sebastiano Semen. Profesor: Ivan Peterlin.

GRUDEN: Jan Bogatec, Simon Cettolo, David Colja, Jurij Devetak, Rudi Fermo, Patrik Krevatin, Kevin Kocijančič, Henrik Leghissa, Francesco Peric, Martin Ridolfi, Jan Starec, Ivo Ušaj, Samuel Zidarič. Profesori: Jadranka Gabrovec.

Zenske, izidi: Kosovel – de Tommasini 13:5, de Tommasini – Kosovel 3:9. **Vrstni red:** 1. Kosovel, 2. De Tommasini.

KOSOVEL: Teresa Cernecca, Petra Marija Corbo, Katrin Don, Irina Goruppi, Petra Grgić, Astrid Inamo, Sofia Russo, Ivana Sarazin, Petra Švara, Jasna Vitez. Profesor: Ivan Peterlin.

V moški odbojki bo na deželnem finalu nastopila goriška nižje srednja šola Trinko.

Irina Počkar, 21-letna tekmovalka Dolge krone, je s svojim 10-letnim konjem Nabuccom uspešno začela sezono v tekmovalni zvrsti trec. Na prvi od štirih preizkušenj za državno prvenstvo v kraju Pieve di Santo Stefano v toskanskih Apeninah je namreč zmagala med mladinkami in tako, po lanskem drugem mestu, »napovedala« svojo kandidaturo za državni naslov. Vendar ima Irina letos precej ambiciozne načrte tudi glede mednarodnega delovanja. Ciljam predvsem na visoke uvrstitev v evropskem pokalu ter na evropskem prvenstvu septembra v Avstriji. Čeprav je konkurenca na mednarodni ravni močnejša, upam, da se bom na evropskem prvenstvu dokopala do medalje. Lani mi je ušla po moji krivdi,« je povedala mlaada tekmovalka, ki trenira najmanj petkrat na teden, saj – kot pravi – nastopanje na visoki ravni zahteva resno pripravo. V Toskani sta se dobro odrezašla še dva člana društva z dolinskega konca. Andrea Franco je bil med juniorji tretji, enako uvrstitev je med člani dosegel Alessio Sauroni.

Nekateri drugi člani kluba, med katerimi tudi njegova duša Andrej Kosmač pa so se v Pordenonu udeležili tekme za deželno prvenstvo v kombiniranem tekmovanju FISE (dresura, vzdržljivost in preskakovanje zaprek).

Jahalno društvo Dolga krona praznuje letos tudi 10-letnico delovanja, saj je bilo ustanovljeno 29. aprila leta 2000. V nedeljo, 2. maja so se člani društva zbrali na svojem sedežu in organizirali interno tekmovanje in družabnost. Na tekmi je nastopilo kar 40 konjenikov od najmlajših do najstarejših, skupno pa se je »feste« udeležilo več kot 100 ljudi. »Bolj slovensko praznovanje obletnice nas še čaka,« je povedal Andrej Kosmač.

Po štandreški telovadnici se bo v prihodnji sezoni zbrati Elio podil tudi malo

DENIS

Očku Robertu in mamici Nataši čestitajo igralci in odborniki OK Val

Med dvema ognjema v Dolini: prva OŠ Venturini

V občinski telovadnici v Dolini je potekal turnir v igri Med dvema ognjema za učence 4. in 5. razredov osnovnih šol dolinskega didaktičnega ravnateljstva, ki ga učitelji organizirajo v okviru športnega projekta.

Sodelovalo so štiri ekipe: COŠ A.Bubnič, COŠ F.Venturini, OŠ P.Voranc in COŠ I.T.Zamejski.

Izidi tekem: Voranc – Zamejski 2:0, Bubnič – Venturini 0:2, Voranc – Bubnič 2:0, Venturini – Zamejski 2:0, Bubnič – Zamejski 0:2, Voranc – Venturini 0:2. **Končni vrstni red:** COŠ F.Venturini 9 točk, OŠ P.Voranc 6, COŠ I.Z.Zamejski 3, COŠ A.Bubnič 0.

COŠ A.BUBNIČ: Alessandro Cenzon, Emil Norbedo, Omar Salerno, Andreja Tull, Mattia Zok, Sara Zuppin, Ginevra Campagnaro, Nicole Gustini, Arianna Lo Pineto COŠ F. VENTURINI: Mirjam Cok, Mateja Coren, Ga-

briel Harej Alexander, Erika Ivancich, Elisa Jez, Patrick Kosmač, Ivan Maver, Alexia Muiesan, Elia Negoveti, Irina Paoli, Vida Petaros, Martin Tul, Maja Zobec, Clelia Bandi, Lisa Camassa, Martin Coffoli, Lorenza Jez, Maja Marsetti, Nicole Meneghetti, Elia Riccobon, Matija Succi

COŠ I.T.ZAMEJSKI: Carlotta Gropazzi, Mairim Ota, Simone Rivela, Diego Servadei, Tihana Stricca, Paola Trammarin, Ilea Zeriali, Martin Coretti, Manuel Sedmak, Kevin Signori, Valentina Zobec.

Nagrajevanje zmagovalcev turnirja bo v ponedeljek, 24. maja, ko bo v občinski telovadnici v Dolini drugo športno srečanje za vse učence osnovnih šol dolinskega didaktičnega ravnateljstva. Takrat bo na vrsti atletski troboj, ki bo zaobjemal tri preizkušnje: skok z mesta v daljino, hiti tri tek na 20 m in met medicinke.

TENIS

Uspešni mladinski nastopi Gaje

V teniskem prvenstvu C lige so bila v nedeljo na sporednu srečanje play offa in play-outa. Svoje srečanje proti ekipi TC Casarsa bodo sicer gajevci odigrali v nedeljo: zmagovalci srečanja si bo zagotovil obstanek, poražena ekipa pa bo združila v D1 ligo.

Petra Corbo

Odigrano je bilo tudi še zadnje srečanje v kategoriji Ladies 50. Brez Devettijeve so bile gajevke brez moči proti solidni Liberi A, ki uvršča v svojih vrstah tretjekategornico in veteransko prvakinjo Daniela Padonai. Srečanje so gajevke izgubile na 0:3.

V mladinskih prvenstvih so Gajine ekipe odigrale tri srečanja: dekleta do 16. leta (Genevra Zelaschi in Konstanca Vajtho) sta si zagotovili zmago s 3:0 proti ekipi ST Udinese iz Remanzacca, v kategoriji do 12. leta sta sestri Puggiotto osvojili prvo mesto v skupini na račun vrstnic Eurosportinga iz Coronona, v konkurenči do 14. leta pa sta Petra Corbo in Nicoletta Furlan ravno tako zaključili prvenstvo na 1. mestu v skupini proti TC Grado s 3:0.

V nedeljo so se odigrala tudi finalna srečanja turnirjev mladinskih kategorij in 4. kategorije za člane in članice pri Polisportivi S. Marco v Ribischem naselju, na katerih je v raznih žrebih nastopilo preko 200 tenisačev. Tudi v teh tekmovanjih je imela gajevko-padriška Gaja svoje predstavnike: v skupini deklic do 12. leta je bila končna zmagovalka Alessia Puggiotto, v skupini članic 4. kategorije pa sta finale odigrali Gajini mladinki Nicoletta Furlan in Petra Corbo, ki sta po poti premagali kar nekaj solidnih nasprotnic. Zmagali so po izenačenem srečanju zagotovila Nicoletta Furlan s končnim rezultatom 6:4, 6:4. V kategoriji do 10. leta pa je gajevka Lara Betocchi osvojila 3. mesto.

KOLESARSTVO

Visintin (Devin) dvakrat na najvišji stopnički

Za prvomajski konec tedna je Devin visintin Matteo Visintin spet dvakrat zmagal in s tem dokazal, da je v izredni formi in da bo letošnja sezona zanj verjetno ena najboljših, odkar tekmuje.

Na praznik dela, 1. maja, je nastopil na cestni dirki v Pasianu pri Pordenonu, kjer je krajevni kolesarski klub pridelil dirko za 24. pokal Giannino Turcetto. Med začetniki drugoge letnika se je prijavilo 67 kolesarjev, ki so s povprečno hitrostjo 34,4 km/h prevozili 29 km. Progo so morali prevoziti 4-krat in ni imela večjih vzponov. Klub nekaterim kratkim pobegom, so skoraj celotno dirko vozili v glavnimi, v zadnjih metrih pa je Matteo Visintin prevzel vodstvo in prvo privozil čez ciljno črto ter tako bil že tretji zaporedoma na prvi stopnički.

V nedeljo je Visintin tekmal v kraju Cimetta di Codogne pri Trevisu, kjer je klub Cimetta Comprix pridelil dirko za 28. Pokal Attimec.

Proga je bila dolga 36,5 in 61 napočojčih je vozilo v glavnem po ravnini. V desetih krogih so se vsi držali v glavnini. Naj omenimo, da je v Venetu med kolesarji konkurenčnost velika, saj je ta dežela domovina kolesarjev. Ne glede na to, je Matteo Visintin ponovno zmagal z rahlo prednostjo pred dvema dobrima tekmcema, in sicer sta to Tonon in Petelin.

Tudi tokrat je SK Devin osvojil že 4. letosnjo trofejo kot najboljša ekipa.

Jasmin Laurencic deželna prvakinja

Pri Koprivnem, na 6. trofeji Villa Russiz, je Jasmin Laurencic iz Dobrodoba, tekmovalka Teamu Isonzo iz Ronka, v kategoriji naraščajnic osvojila naslov deželne prvakinje, čeprav se je uvrstila na končno 5. mesto. Nastopilo je 70 tekmovalk, ki so kolesarje na 50 kilometrov dolgi kromi.

Jasminin brat Matej, ki obiskuje osnovno šolo Voranc v Dobrodobu, je nastopil na dirki pri Premulaccu di Povoletto in osvojil 1. mesto.

Komac in Gregori uspešna

V nedeljo je bila v kraju Feletto Umberto pri Vidmu tradicionalna 18. dirka za Haiti, ki je imela letos, zaradi katastrofalnega potresa, več kot simbolični pomen. Po 103 kilometrih (1600 metrov višinske razlike) je slavil zmago svetovni prvak v kategoriji UDACE Michele Pittacolo (čas 2.57:46). Dobro sta se uvrstila tudi slovenska člana tržaškega kluba Team Eppinger/Saab-Mathitech Andrej Komac in Danjel Gregori. Komac se je uvrstil na 8. mesto (2.57:46), Gregori pa na 47. mesto (3.08:57, 16. v kategoriji senior na 146). Nastopilo je 685 kolesarjev.

Obvestila

AŠD SK BRDINA - organizira 26. in 27. junija, dvodnevni izlet v Mirabilandijo. Vpisovanje je možno ob ponedeljkih na sedežu društva, Repentaborška ul. 38, od 20. do 21. ure. Informacije: Sabina 348-8012454, www.skbrdina.org, info@skbrdina.org.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM vabi otroke in mladinke/ce (8-15 let) na najboljši cheerleading/cheerdance kamp v okolici FCC Tabor Alpe Adria, ki bo potekal od 2. do 5. avgusta, v Piranu v spremstvu društvenih trenerjev in vaditeljev. Kamp bodo vodili ameriški inštruktorji zveze FCC, namenjen pa je začetnikom in nadaljevcem. Vprašanja in prijave sprejemamo do 02. junija na info@cheerdancemillenium.com ali 349-7597763 Nastja!

SK DEVIN sklicuje 36. redni letni občni zbor v nedeljo, 9. maja 2010 v prostorih Gostilne BITA v Križu ob 15. uri v prvem sklicanju in ob 16. uri v drugem sklicanju s sledenjem dnevnim redom: predsedniški poročilo, blagajnski poročilo, poročilo nadzornega odbora, razprava, odobritev obračuna za leto 2009 in proračuna za leto 2010, razrešnica prejšnjemu odboru, volitve novega upravnega odbora, razno. Občnemu zboru bo sledilo društveno nagrajevanje kolesarjev, tečajnikov smučarske šole in članov, ki so sodelovali na društveni tekmi ter družabnosti.

SPDT organizira od 2. do 10. septembra letos izlet po Črni gori. Informativni sestanek in vpisovanje bo v četrtek, 6. maja ob 20. uri, v društvenih prostorih v Boljuncu. Ker je mest na razpolago moreno, se čimprej prijavite!

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Risanka Riba vas gleda: Poletne more
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.00 Aktualno: Euronews
6.10 14.10 Aktualno: Bontà sua (v. M. Costanzo)
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina
9.35 Aktualno: Linea Verde Meteo Verde
10.00 Aktualno: 150. obletnica združitve Italije
12.00 Variete: La prova del cuoco
13.30 23.15 Dnevnik
14.00 Dnevnik - Gospodarstvo
14.30 Variete: Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta
16.50 Dnevnik - Parlament
17.00 Dnevnik in vremenska napoved
18.50 Kviz: L'eredità (v. C. Conti)
20.00 Dnevnik in športne vesti
20.45 Nogometna tekma: Inter - Roma, Liga prvakov
23.20 Aktualno: Porta a porta
0.55 Nočni dnevnik in vremenska napoved

22.55 Variete: Parla con me

Rai Due

6.25 18.50 Resničnostni show: L'isola dei famosi
7.00 Variete: Cartoon Flakes, vmes Zorro
9.00 Aktualno: Grazie dei fiori
9.45 Aktualno: Crash - Files
10.00 Aktualno: Tg2 punto.it
11.00 Variete: I fatti vostri (v. G. Magalil, A. Volpe, M. Cirillo)
13.00 18.30, 20.30, 0.15 Dnevnik
13.30 Aktualno: Tg2 Costume e società
13.50 Aktualno: Tg2 Zdravje
14.00 Aktualno: Il fatto del giorno (v. M. Setta)
14.45 Aktualno: Italia sul Due (v. L. Bianchetti, M. Infante)
16.10 Nan.: La signora del West
16.55 Kviz: Cuore di mamma (v. Adams)
18.05 Dnevnik - kratke vesti L.I.S. in športne vesti
19.40 Nan.: Squadra Speciale Cobra 11
21.05 Resničnostni show: L'isola dei famosi - Finale
1.00 Dnevnik - Parlament

Rai Tre

6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
7.30 Deželni dnevnik
8.00 Dok.: La Storia siamo noi
9.00 Aktualno: Dieci minuti di... programmi dell'accesso
9.10 Aktualno: Figu - Album di persone notevoli
9.15 Aktualno: Cominciamo bene - Prima, sledi Cominciamo bene
11.30 Aktualno: Oliviero Beha è Bronto-lo
12.00 Vremenska napoved in športne vesti
12.25 Aktualno: Tg3 Agritare
12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano
13.10 Nad.: Julia - La strada per la felicità
14.00 19.30 Deželni dnevnik in vremenska napoved
14.50 Aktualno: Tgr Leonardo, sledi Tgr Neapolis
15.10 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
15.15 Variete: La Tv dei ragazzi di Raitre

SPORTNA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (4.5.2010)

Vodoravno: Edip, Breg, kozlarija, Allan, Žan, Grgić, taka, T.T., VI., ONU, aba, K.A., letalo, notranjost, AP, Aljaska, Tinca, Tea, Earle, Air, ornat, EUR, oje, moare, Mia, sak; **na sliki:** Tatjana Grgić.

15.20 Nan.: Lazy Town
15.40 Variete: Melevisione, sledi Tg3 GT Ragazzi
16.10 Variete: Trebisonda
17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & Geo
18.10 Dnevnik in vremenska napoved
20.00 Variete: Blob
20.15 Nan.: Il principe e la fanciulla
20.35 Nad.: Un posto al sole
21.05 0.00 Dnevnik
21.10 Film: Un amore tutto suo (kom., ZDA, '95, r. J. Turteltaub, i. S. Bullock)

Tele 4

7.00 8.30, 13.30, 16.30, 19.30, 23.02 Dnevnik
8.05 Pregled Tiska
10.05 Nan.: Ai confini dell'Arizona
10.50 Talk show: Formato famiglia
12.00 16.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Šport: Ski magazine
12.30 Dokumentarec o naravi
13.00 Aktualno: Attenti al cuoco (pon.)
14.05 Aktualno: ...Attualità
15.05 Aktualno: Videomotori
17.00 Risanke
19.00 Aktualno: La provincia ti informa
20.00 Športne vesti
20.05 Aktualno: Qui Tolmezzo
20.10 Aktualno: Il Rossetti
20.30 Deželni dnevnik
21.00 Film: Sante, il cacciatore di taglie (western)
22.40 Aktualno: Rotocalco Adnkronos
23.35 Dnevnik Montecitorio
23.40 Dok.: La grande storia

La 7

6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije
7.00 Aktualno: Omnibus, sledi Omnibus Focus
10.00 Punto Tg, sledi Omnibus Life
11.00 3.40 Aktualno: Due minuti un libro
11.10 Nan.: Matlock
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.05 Nan.: The District
14.05 Film: Il magnifico scherzo (kom., ZDA, '52, i. C. Grant, M. Monroe)
16.00 Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi
18.00 Nan.: Relic Hunter
19.00 Nan.: Crossing Jordan
20.00 0.35 Dnevnik
20.30 3.00 Aktualno: Otto e mezzo
21.10 Film: Ultima notte a Warlock (western, ZDA, '59, r. E. Dmytryk, i. H. Fonda)
23.30 Variete: Victor Victoria

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne infomacije, vremenska napoved, borza in denar
8.40 Aktualno: Mattino cinque (v. F. Panuccii, C. Brachino)
10.00 Dnevnik - Ore 10
11.00 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik, okusi, vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: CentoVetrine
14.45 Resničnostni show: Uomini e donne
16.15 Aktualno: Pomeriggio cinque (v. B. D'Urso)
18.00 22.10 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario (v. G. Scotti)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 1.00 Variete: Striscia la notizia - La voce dell'influenza (v. E. Greggio, E. Iacchetti)
21.10 Film: Il cavaliere oscuro (fant., ZDA, '08, r. C. Nolan, i. C. Bale, H. Ledger)

Italia 1

6.10 Nan.: Reba
6.40 17.40 Risanke
8.50 Dok.: Capogiro
10.35 Nan.: Grey's Anatomy
12.25 18.30 Dnevnik in športne vesti
13.40 Risanka: American Dad
14.05 Resničnostni show: La Pupa e il Seccione - Il ritorno
14.20 0.50 Risanka: I Griffin
14.45 20.05 Risanka: Simpsonovi
15.10 Nan.: Kyle XY
16.10 Nan.: Jonas
16.40 Nan.: Sonny tra le stelle
17.15 Nan.: True Jackson, VP
19.30 Nan.: La vita secondo Jim
20.30 Kviz: Cento x cento (v. E. Papi)

21.10 Film: Mrs. Doubtfire - Mammo per sempre (kom., ZDA, '93, r. C. Columbus, i. R. Williams)
22.05 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
23.05 Resničnostni show: La Pupa Hot - Il ritorno
18.55 Na vrtu - Oddaja Tv Maribor
19.20 Z Damjanom
20.00 Dan 202, koncert slovenske skupine
21.30 Dok. odd.: Evropa včeraj, danes, jutri
22.20 Žrebanje lota
0.05 Slovenska jazz scena - Big Band RTV Slovenija

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - deželne vesti
14.20 Euronews
14.30 Zoom
15.00 Tednik
15.30 Potopisi
16.00 Biker Explorer
16.30 Istrska potovanja: Dela in teku
17.30 Vsedanes - vzgoja in izobraževanje
18.00 Minute za...
18.35 Vremenska napoved
18.40 Primorska kronika
19.00 22.00, 0.10 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Športne vesti
19.30 Alpe Jadran
20.00 Srečanja v skupnosti Italijanov
20.40 City Folk
21.10 Folkest 2008
22.15 Srečanje z...
22.50 Artevisione
23.20 Iz ahiva po vaših željah

Tv Primorka

8.00 Dnevnik Tv Primorka, borzno poročilo, vremenska napoved, kultura in videostrani
9.00 10.00 Novice
9.05 19.00, 22.00 Mozaik
10.05 16.20 Hrana in vino
11.00 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Videostrani z novicami
17.00 Športni ponedeljek (pon.)
18.00 Mavrica pogledov
18.40 Pravljica
20.00 23.00 Dnevnik TV Primorka, vreme, kultura
20.30 Objektiv: Plesni klub Idrija
21.00 Odprta tema
23.30 Videostrani

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Porocila in krajevna kronika; 8.10 Obmjeni pogovori (v. M. Tretjak); 9.00 Radio paprika; 10.00 Porocila; 10.10 Odprta knjiga; 11.00 Studio D; 13.20 Iz domače zakladnice; 14.00 Porocila in deželna kronika; 14.10 Povsod je doma; 15.00 Mladival; 17.00 Porocila in kulturna kronika; 17.10 Glasbena skrinjica; 18.00 Sonce in luna; sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Porocila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, napovednik; 7.00 Jutrišnjik; 7.30 Noč in dan - OKC obveščajo; 8.00 Pregraldna tisk in vremenska napoved; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 10.00 Skravnosti lepot in dobre počutja; 12.30 Opoldnevnik; 13.45 Aktualno: Na rešetu; 14.45 Obračun; 15.30 DIO; 16.15 Glasba po željah; 17.10 Pregled prireditv; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Jagodni izbor; 18.30 Glasbena razglednica; 20.00 Slovenci ob meji; 21.00 Zborovski utrip; 22.30 Crossroads.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o... 9.00 Commento in studio; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 13.00 Chiaieradio; 14.10 Leto šole; 14.45 Ital heroes; 15.05 Pesem tedna; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 Etnobazar; 19.00 Le note di Giuliana; 20.00 Radio Capodistria Seria; 21.00 Odprti prostor; 21.55 Sigla single; 22.30 Commento in studio; 23.00 Prosa; 0.00 RSI.

SLOVENIJA 1

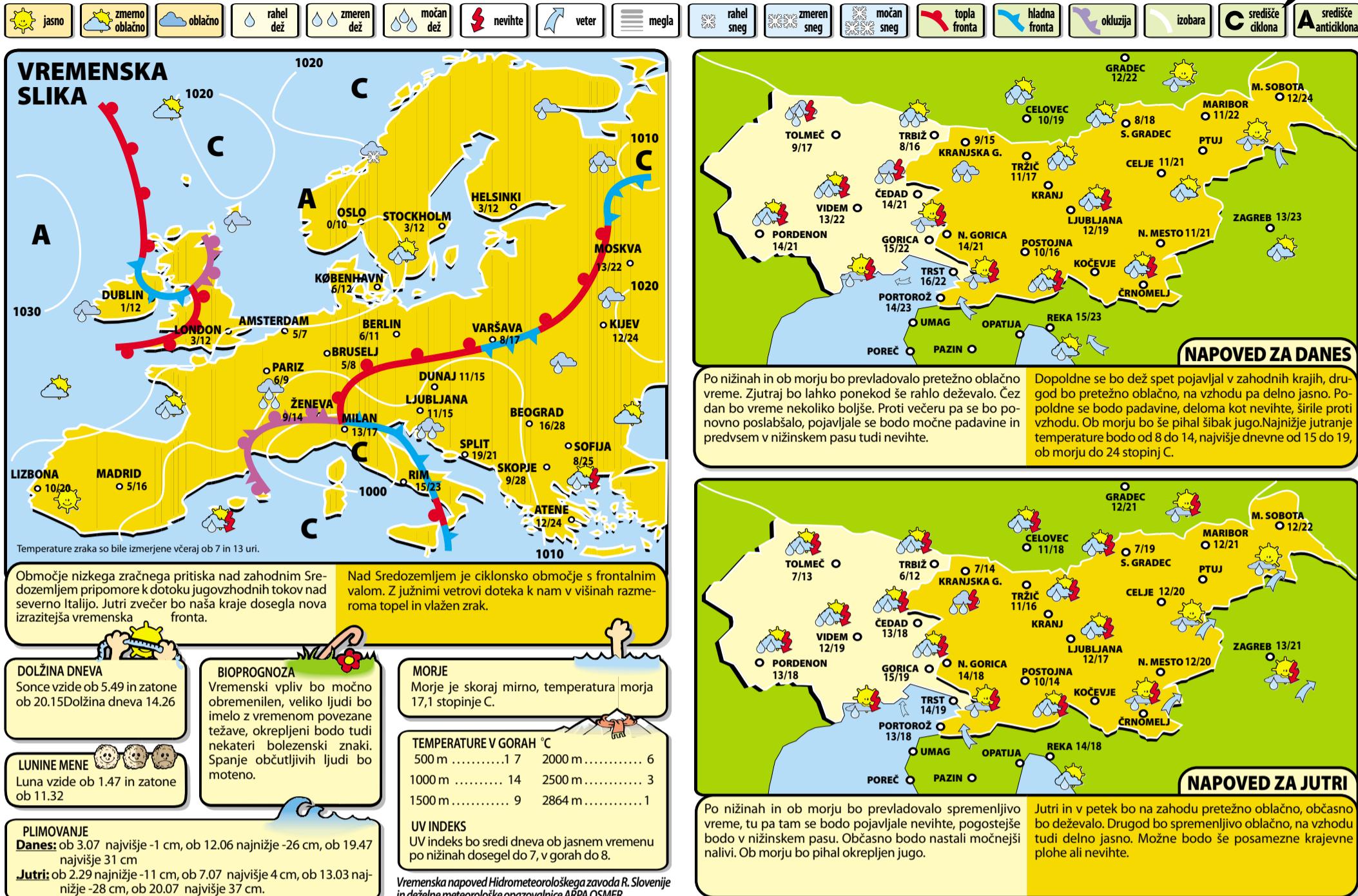
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00, 0.00 Porocila; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.40 Priimkova delavnica; 7.55 Iz sporedov; 8.05 Najlepša viža; 8.40 Obvestila; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Violinček; 10.10 Intervju; 11.15 Storž - odd. za starejše; 11.45 Pregled tisk; 12.05 Na danasji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Gymnasium; 21.10 Izliv; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz sporedov; 22.30 Info odd.; 22.40 Minute za šanson; 23.05 Literarni ntokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Porocila; 7.00 Kronika; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Kulturne prireditev; 9.15 Šport; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Avtomobilsko prometne minute; 11.35 Obvestila; 12.00 Kje pa vas čevelj žuli; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne drobnice; 14.20 Obvestila; 14.40 Glasbena uganka; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.15 Popevki tedna; 16.45 Sredin klicaj; 17.15 Evropa osebno; 17.45 Šport; 18.00 Express; 18.50 Napoved večernih sporedov; 19.00 Dnevnik; 19.30 Ne zamudite; 20.00 Odprt termini; 21.00 V sredo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Na piedestal; 23.30 Težka kronika.

SLOVENIJA 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Porocila; 19.00 D

ZGODOVINA - Ob izbruhu islandskega ognjenika Eyjafjalla

Pepel indonezijskega vulkana Tambora je leta 1816 »vzel poletje« v velikem delu sveta

Nedavni izbruh vulkana Eyjafjalla (na sliki, ANSA) na Islandiji je povzročil večdnevno blokado letalskega prometa v dobršnem delu Evrope in velike težave v letalskih povezavah z drugimi celinami. Po nekaterih vsteh naj bi blokada letenja zaradi oblaka vulkanskega pepela povzročila več kakor milijardo evrov izgube. Po nekaterih navedbah kar 150 milijonov evrov dnevno.

Žrtev na srečo ni bilo in, upati je, da tudi hujših posledic v podnebju ne bo. Izbruh ognjenika so v medijih, morda prav zaradi materialne škode, predstavljali kot veliko naravno nesrečo. Preučevalci tovrstnih pojavov opozarjajo, da so bile posledice izbruhov ognjenikov v zadnjih nekaj stoletjih dosti hujše. Od začetka 19. stoletja imamo na razpolago kar precej točnih opisov posledic preoblikovanja zemeljske skorje, kar se pravzaprav dogaja že od samega nastanka planeta in bo tako tudi v prihodnje.

Dnevnik Dolomiten prinaša zanimiv članek Gabriele Parsert, ki je na univerzi v Innsbrucku obiskovala in končala tudi poseben tečaj o nadzorovanju in uravnnavanju posledic (naravnih) katastrof in v diplomski nalogi opisala posledice eksplozije vulkana Tambora v začetku aprila leta 1816.

Ob eksploziji vulkana na otoku, ki leži vzhodno od danes turistično znane Balije, je nastal krater s premerom okrog 6 kilometrov. Ogromnemu stozcu je dobesedno odpihnilo zgornji del in v ozračje je prišlo ogromno vulkanskega pepela. Oblak se je razšril zlasti nad severno poloblo in za skoraj dve leti povsem spremenil klimo.

Parsertova poroča o posledicah na Tirolskem, kjer je leta 1816 zabeleženo kot leto brez poletja. Sneg nad gozdom mejo sploh ni skopnil. Pridelka ni bilo, živila ni mogla na visokogorske pašnike. Med majem in septembrom so zabeležili kar 97 deževnih dni. Češnje so bile v septembri še zmeraj na drevesih, nedozorele. Stanje je veliko ljudi pahnilo v revčino in smrt. Mnogi so prodali svoje premoženje in se odpravili v svet, mnogi tudi v Ameriko.

Nič boljše ni bilo niti naslednje leto. Januar je bil sicer nekoliko bolj prija-

zen, vendar pa je aprila spet pritisnila huda zima. Snežilo je 17 dni.

Končno se je v maju, z otoplityjivo, vrnilo upanje da je najhujše mimo. Letina je bila jeseni spet dobra.

Posledice izbruba ognjenika Tambora so občutili tudi na Goriškem. V katastrskih popisih (prav v tistem času je nastajal Franciscejski kataster) je leta 1817 zabeleženo kot leto izredno hude zime, ko je pomrlo veliko trt. V naslednjih letih pa

so območje pustošile obsežne poplave, o čemer je prav tako zaslediti točne podatke v Franciscejskem katastru.

Tako je Soča, nekaj let po izredno hudi zimi leta 1817 opustošila njive in travnike med Podgoro in Ločnikom. Za ujmo je ostala le prodnata površina. Iz katastra so čitali nekaj sto parcel, ki jih preprosto ni bilo več.

Pepel, ki se je skoraj dve leti zadrževal nad dobršnim delom severne pol-

oble je v bistvu prestrelal sončne žarke, ki tako niso mogli do zemeljskega površja, kar je imelo za posledico bistveno, čeprav relativno kratkotrajno ohladitev z vsemi posledicami.

Bruhanje islandskega ognjenika je tokrat imelo bistveno lažje posledice, kar pa še ne pomeni, da se Tambora ne more ponoviti.

Tudi pred Tamboro in za njim ognjeniki niso mirovali. (V.K.)

JAPONSKA Umrla najstarejša oseba na svetu

TOKIO - Umrla je najstarejša oseba na svetu, 114-letna Japonka z otoka Okinava. Kama Činen, ki je živel v treh stoletjih, je umrla v nedeljo, teden dni pred svojim 115. rojstnem dnevom. Činenova, ki se je rodila 10. maja 1895, je zadnja leta živila v domu za ostarele v mestu Nandžo na Okinavi.

Japonka je postala najstarejša oseba septembra lani, ko je v Los Angelesu v starosti 115 let umrla Gertrude Baines. Po podatkih Gerontoške raziskovalne skupine je zdaj najstarejša oseba na svetu 114-letna Francozinja Eugenie Blanchard, ki se je rodila 16. februarja 1896. Po njenih podatkih na svetu trenutno živi 75 "superstoletnikov", ki so stari najmanj 110 let.

Sicer pa največ stoletnikov živi v prav na Japonskem. Po podatkih japonske vlade, objavljenih septembra lani, je prek 40.000 Japoncev starih več kot 100 let. Med njimi je 86 odstotkov žensk.

Manj spanja, več kilogramov pri ženskah

GÖTEBORG - Kraje trdno spanje je lahko vzrok za debelost žensk, je pokazala študija univerze v švedski Uppsalni. Raziskava je pokazala, da je bil obseg pasu žensk, ki so spale manj kot pet ur na noč, devet centimetrov večji kot povprečen obseg pasu njihovih kolegic, ki so spale osem ur na noč. Po besedah avtorice študije Janny Theorell-Haglow je povezava med kratkim spanjem in debelostjo še posebej vidna med mlajšimi ženskami, piše v majski izdaji znanstvene publikacije Spanje univerze v Uppsalni. Po besedah raziskovalke kratko spanje zmoti izločanje hormona kortisol in rastnih hormonov, to pa povzroči rast telesne teže. Poleg tega pa po njenih besedah manj spanja pomeni tudi, da imamo na voljo več časa, ko lahko jemo. (STA)